

ชื่อวิทยานิพนธ์ คุณลักษณะของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของนักศึกษาสถาบัน
เทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก

ผู้วิจัย นางสุพรรณรัตน์ วัชรนฤมล **ปริญญา** คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาครอบครัวและสังคม)
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.สมเดช สิริพิงศ์พิทยา (2) รองศาสตราจารย์ พูนศิริ วัจนะภูมิ
(3) รองศาสตราจารย์ สุจิตรา หังสพฤกษ์ **ปีการศึกษา** 2546

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสถานภาพส่วนตัวของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก (2) ศึกษาคุณลักษณะของครอบครัวของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก (3) ศึกษาการใช้จ่ายของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก และ (4) ศึกษาคุณลักษณะของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในทุกคณะวิชา จำนวน 327 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐาน ใช้การทดสอบค่าไคสแควร์ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว

ผลการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่า (1) นักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-22 ปี ได้รับค่าใช้จ่ายเป็นรายเดือนจากบิดามารดา และอาศัยอยู่หอพัก (2) บิดามารดาและผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจและเกษตรกรกรรม โดยมีรายได้ของครอบครัวเฉลี่ย 13,067 บาทต่อเดือน เป็นประเภทครอบครัวเดี่ยว (3) นักศึกษาใช้จ่ายอยู่ระหว่าง 300-6,000 บาทต่อเดือน มีการวางแผนการใช้จ่ายเป็นบางครั้ง ไม่เคยซื้อสินค้าแบบผ่อนชำระและแบบเงินเชื่อ ใช้จ่ายเป็นค่าอาหารเป็นส่วนใหญ่ และ (4) ภูมิหลังของครอบครัวบางปัจจัย การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวเกี่ยวกับการใช้จ่ายบางรูปแบบ และพฤติกรรมการใช้เงินในชีวิตประจำวันของครอบครัว มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก

คำสำคัญ คุณลักษณะของครอบครัว การใช้จ่าย ของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
วิทยาเขตตาก

Thesis title: THE INFLUENCE OF FAMILY CHARACTERISTICS OVER STUDENT'S EXPENSES AT RAJAMANGALA INSTITUTE OF TECHNOLOGY, TAK CAMPUS

Researcher: Mrs. Supornrat Vatcharanarumol; **Degree:** Master of Home Economics (Family and Social Development); **Thesis Advisors:** (1) Dr. Somdech Sittipongpittaya, Associate Professor; (2) Poonsiri Watjanapoom, Associate Professor; (3) Sujitra Hungspruke, Associate Professor; **Academic year:** 2003

ABSTRACT

The purposes of this study were to study (1) the private status of the students in Rajamangala Institute of Technology, Tak campus; (2) their family characteristics; (3) the expenses of the students; (4) the family characteristics that affects the expenses of the students in Rajamangala Institute of Technology, Tak campus.

The samples of the research were the students in Tak campus composing students in all faculty in Tak campus; total number of students was 327. The instrument used was the questionnaire. The SPSS program for Windows was used to analyze the data. The percentage, mean, average and standard deviations were used to collect statistical information. One-way ANOVA and Chi-square were used to test hypothesis.

The results of the study were (1) the student in Tak campus age between 20-22 mostly, lived in the dormitory and got monthly expenses from their parents; (2) most parents and guardians had a primary education, they were government officials, government corporation workers and agriculturalists, Other guardians had undergraduate degree and better educations, and the worked in private companies. The average family income was 13,067 bath per month. The family type was nuclear family. To manage the expenses, the students sometimes decided how to spend the money by themselves. The parents always accepted the students' decisions. (3) the students' expense was between 300 – 6,000 bath per month. The student sometimes planed how to spend the money; they never bought merchandise by credit or period payment and spent the money mostly on food. (4) The family background, how to bring up the children and the daily spending behavior of the family influenced the expenses of the students.

Keywords: family characteristics, The expense. The students at Rajamangala Institute of Technology, Tak campus

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สมเดช สิริพิงษ์พิทยา รองศาสตราจารย์พูนศิริ วัจนะภูมิ และรองศาสตราจารย์สุจิตรา หังสพฤกษ์ ซึ่งท่านได้กรุณาตรวจพิจารณางานวิจัย ให้คำแนะนำและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวพร เมืองแก้ว ที่ท่านได้กรุณา เป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ให้คำแนะนำ และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิภา แก้วสีงาม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จรัส ดิษฐ์แก้ว ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภี สุกิตินิยาภรณ์ ที่ท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ และ ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์วิโรจน์ มงคลเทพ ที่กรุณาให้คำแนะนำในการวิเคราะห์ข้อมูล และ อาจารย์สุภาพรรณ นภาศิรินทิพย์ ที่กรุณาให้ คำแนะนำการใช้ภาษาอังกฤษ

ผู้วิจัยขอขอบใจ นางสาวสุภาพร วัชรระนฤมล เด็กหญิงสุภาทิพย์ วัชรระนฤมล ที่ได้ให้ กำลังใจและให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ สถาบัน เทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก ที่กรุณาให้ทุนการศึกษา และการทำวิจัยในครั้งนี้

ความดีความงามทั้งหมดอันบังเกิดจากการทำวิจัยครั้งนี้ ขอมอบแด่ คุณแม่ คุณพ่อ และ ครู-อาจารย์ ซึ่งผู้วิจัยให้ความเคารพรัก

สุพรรัตน์ วัชรระนฤมล

มิถุนายน 2546

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	8
นิยามคำศัพท์เฉพาะ.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับสถาบันครอบครัว.....	11
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู.....	15
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้จ่าย.....	20
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวัยรุ่น.....	23
แนวคิดเกี่ยวกับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา.....	42

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของครอบครัวของนักศึกษา.....	44
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การใช้จ่ายของนักศึกษา.....	49
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของครอบครัวกับ การใช้จ่ายของนักศึกษา.....	57
ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้จ่ายของนักศึกษา.....	82
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	83
สรุปผลการวิจัย.....	83
อภิปรายผล.....	90
ข้อเสนอแนะ.....	94
บรรณานุกรม.....	97
ภาคผนวก.....	103
ก ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ (แบบสอบถาม).....	105
ข แบบสอบถาม.....	107
ค การวัดความเชื่อมั่นได้ของแบบสอบถาม.....	118
ประวัติผู้วิจัย.....	119

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.24 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพของบิดา และ สัดส่วนการใช้จ่ายแต่ละประเภทของนักศึกษา.....	66
ตารางที่ 4.25 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพของมารดา และ สัดส่วนการใช้จ่ายแต่ละประเภทของนักศึกษา.....	67
ตารางที่ 4.26 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพของผู้อุปการะอื่น ๆ และ สัดส่วนการใช้จ่ายแต่ละประเภทของนักศึกษา.....	67
ตารางที่ 4.27 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสถานภาพของบิดามารดา และ สัดส่วนการใช้จ่ายแต่ละประเภทของนักศึกษา.....	68
ตารางที่ 4.28 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรายได้ของครอบครัว และ สัดส่วนการใช้จ่ายแต่ละประเภทของนักศึกษา.....	68
ตารางที่ 4.29 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประเภทของครอบครัว และ สัดส่วนการใช้จ่ายแต่ละประเภทของนักศึกษา.....	69
ตารางที่ 4.30 ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว และ ปริมาณการใช้จ่ายของนักศึกษา.....	69
ตารางที่ 4.31 ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว และ การวางแผนการใช้จ่ายของนักศึกษา.....	71
ตารางที่ 4.32 ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว และ รูปแบบการใช้จ่ายแบบผ่อนชำระของนักศึกษา.....	72
ตารางที่ 4.33 ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว และ รูปแบบการใช้จ่ายแบบเงินเชื่อของนักศึกษา.....	73
ตารางที่ 4.34 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการตัดสินใจ และประเภทของการใช้จ่ายของนักศึกษา.....	74
ตารางที่ 4.35 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการรับฟังเหตุผล และประเภทของการใช้จ่ายของนักศึกษา.....	74
ตารางที่ 4.36 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการให้คำแนะนำ และประเภทของการใช้จ่ายของนักศึกษา.....	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.37 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการช่วยแก้ปัญหา และประเภทของการใช้จ่ายของนักศึกษา.....	75
ตารางที่ 4.38 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวและ ปริมาณการใช้จ่ายของนักศึกษา.....	76
ตารางที่ 4.39 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวและ การวางแผนการใช้จ่ายของนักศึกษา.....	77
ตารางที่ 4.40 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวและ รูปแบบการใช้จ่ายแบบผ่อนชำระของนักศึกษา.....	78
ตารางที่ 4.41 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัว และรูปแบบการใช้จ่ายแบบเงินเชื่อของนักศึกษา.....	79
ตารางที่ 4.42 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของ ครอบครัวเกี่ยวกับเครื่องอุปโภค/บริโภค และสัดส่วนการใช้จ่ายของนักศึกษา.....	80
ตารางที่ 4.43 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของ ครอบครัวเกี่ยวกับอาหาร/เครื่องดื่ม และสัดส่วนการใช้จ่ายของนักศึกษา.....	80
ตารางที่ 4.44 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ของครอบครัวเกี่ยวกับการนันทนาการฯ / ค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ และสัดส่วน การใช้จ่ายของนักศึกษา.....	81
ตารางที่ 4.45 วิธีการช่วยครอบครัวในเรื่องการใช้จ่าย.....	82
ตารางที่ 4.46 วิธีการจัดการค่าใช้จ่ายของตนเอง.....	82

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดทางทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ภาพที่ 2.1 ภาพแสดงการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Schaefer.....	18

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันสังคมไทยได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้าน เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสังคม ตามกระแสโลกาภิวัตน์ วัฒนธรรม และค่านิยมตะวันตกที่ลั่งไหลเข้ามาในประเทศไทยผ่านสื่อรูปแบบต่าง ๆ ที่เข้ามาทำลายคุณค่าดั้งเดิมของสังคมไทยมากขึ้น ทำให้ลักษณะครอบครัวในสังคมของไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป และส่งผลให้คนในสังคมไทยทุกระดับสัมผัสกับปัญหาลักษณะใหม่ ๆ มากมาย ทั้งปัญหาของสถาบันครอบครัว และทรัพยากรบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัยรุ่น ซึ่งถือว่าเป็นกำลังสำคัญ และเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศ

ลักษณะของสังคมไทยแต่เดิมนั้นมีพื้นฐานมาจาก สังคมเกษตรกรรมมักอยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่ทั้ง ปู่ย่า ตายาย พ่อแม่ และลูกหลาน เป็นลักษณะครอบครัวขยาย แต่เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจ และสังคมที่เปลี่ยนไปเป็นสังคมแบบอุตสาหกรรม ส่งผลให้เกิดการอพยพแรงงาน ย้ายถิ่นจากชนบทเข้าสู่เมือง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างครอบครัวในสังคมจากครอบครัวขยาย (Extended Family) เป็นครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family) และมีแนวโน้มเป็นครอบครัวเดี่ยวสูงขึ้น ทำให้วิถีการดำเนินชีวิตของสังคมเปลี่ยนไป ชีวิตส่วนใหญ่ทุ่มเทกับการทำงาน จึงใช้วิธีให้เงินทดแทน ซึ่ง วิทยากร เชียงกูล (2537: 10) กล่าวว่า คนในปัจจุบันอยู่กับเงินมากกว่าครอบครัว พ่อแม่ก็เลี้ยงลูกด้วยเงิน ครอบครัวขยายหมดไป พ่อแม่ปู่ย่าตายายไม่มีบทบาทในการเลี้ยงดูบุตรหลาน ต้องจ้างคนเลี้ยงเด็กเป็นคนเลี้ยงลูกแทน สายสัมพันธ์และสายใยทางใจก็เบาบางลงจนแทบจะ ไม่มีเหลือ ทำให้วัยรุ่นส่วนหนึ่งนิยมความฟุ่มเฟือย ไม่รู้จักกับการจัดการ รายได้ของตนเองอย่างมีระบบ จึงเกิดพฤติกรรม การใช้เงินเกินรายได้ เงินไม่พอใช้ ประกอบกับภาวะวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศที่เริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 นั้น ได้ส่งผลกระทบต่อสถาบันครอบครัว ในการที่จะสนองตอบความต้องการที่สำคัญ และจำเป็นทั้งด้านอาหาร เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย และการศึกษาแก่สมาชิกในครอบครัว ซึ่งดัชนีวิกฤตแสดงให้เห็นว่า วิกฤตเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อกลุ่มอายุ 18 - 24 ปี มากที่สุด (นโยบายเยาวชนแห่งชาติ และแผนพัฒนาเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2545-2554:34) ถ้าครอบครัวใดไม่สามารถปรับตัวได้ ก็จะเกิดความเครียด ความขัดแย้ง และหาทางออกที่ไม่เหมาะสม เช่น การระบายอารมณ์ใส่กัน ของสมาชิกในครอบครัว การฆ่าตัวตาย การมุ่งหาเงินในทางที่ไม่ถูกต้อง ย่อมส่งผลกระทบถึงสมาชิกในครอบครัวด้วย

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตาก มีภาระหน้าที่จัดการศึกษาสายวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และระดับปริญญาตรี โดยมีปรัชญาการศึกษาคือ “สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จัดการศึกษา โดยมุ่งพัฒนากำลังคนให้มีคุณสมบัติพร้อมที่จะประยุกต์ และพัฒนา เทคโนโลยีเพื่อสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทย” ในปัจจุบัน สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก มีนักศึกษา ทั้งระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และระดับปริญญาตรี จำนวนทั้งหมด 2,121 คน (แผนกทะเบียนและวัดผล วิทยาเขตตาก 2546) ซึ่งนักศึกษาที่อยู่ในระดับการศึกษาช่วงนี้ จะจัดอยู่ในช่วงอายุของวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลง และต้อนรับสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ เป็นวัยแห่งการทดลอง ใฝ่ฝัน ค้นคว้า และชอบความแปลกใหม่ จิตใจอ่อนไหว ชักจูงได้ง่าย และอยู่ในช่วงวัยของการแสวงหาตนเอง ทำให้ตกอยู่ในกระแสบริโภคนิยมอย่างรุนแรง คือ มีการแข่งขันกันบริโภคในทุก ๆ ด้าน เช่น เครื่องแต่งกาย อาหาร การบันเทิง และค่านิยมในด้านวัตถุเพื่อแสดงฐานะของตน เช่น ใช้โทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ราคาแพงเพื่อให้ตนเองได้รับการยอมรับว่าทันสมัย จากงานวิจัยของสุเนตร สุราษฎร์กุล (2539: 2) พบว่าในปัจจุบันมีจำนวนถึง 30% ของกลุ่มวัยรุ่นที่เน้นการบริโภคนิยมมากกว่าจิตนิยม ใฝ่หาความรุนแรง อยากร่ำรวย มีพฤติกรรมชอบมองหาสื่อ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ไม่รู้จักยับยั้งชั่งใจ ทำให้ถูกชักจูง หรือถูกหลอกลวงง่าย อันส่งผลเสียต่อการพัฒนา เด็กและวัยรุ่น ให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ (จิตตินันท์ เจริญกุล 2543: 42)

ผู้วิจัยเป็นผู้หนึ่งที่มีภาระหน้าที่ในการดูแลนักศึกษาได้สังเกตพบว่า นักศึกษาส่วนหนึ่งมีปัญหาด้านการเงิน ไม่พอใช้จ่าย เช่น ไม่มีเงินซื้ออุปกรณ์การเรียน หนังสือ แต่มีเงินซื้อเครื่องแต่งกาย และสิ่งอื่น ๆ อันเป็นเครื่องแสดงถึงฐานะของตนเอง ทำให้มีปัญหาอื่น ๆ ตามมาจากการมีปัญหาด้านการเงินไม่พอใช้จ่าย คือ การมุ่งหาเงินในทางที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งการที่นักศึกษามีเงินไม่พอใช้จ่ายนั้น ไม่ใช่เนื่องมาจากปริมาณรายได้ของนักศึกษาเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีมาจากพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาเองด้วย จากการที่รัฐบาลได้จัดสวัสดิการด้านการศึกษาให้กับประชาชน โดยการจัดโครงการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา นั้น หน่วยบริการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาวิทยาเขตตาก ได้พบว่า การขอกู้ยืมเงินของผู้กู้รายใหม่มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี 2544 มีผู้กู้รายใหม่จำนวน 128 ราย และในปี 2545 มีผู้กู้รายใหม่จำนวน 192 ราย รวมจำนวนผู้กู้รายเก่าและรายใหม่เป็นจำนวน 912 ราย คิดเป็น 41.62% ของนักศึกษาทั้งหมด จำนวน 1,915 คน ในปี 2545

จากการติดตามความประพฤติด้านการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาผู้ขอู้รายเก่า พบว่า นักศึกษาบางคนนำเงินที่กู้ยืมมาไปใช้ในทางฟุ่มเฟือย เช่น ซื้อโทรศัพท์มือถือ เทียวเตร่เลี้ยงเพื่อนฝูง ทำให้เงินไม่พอใช้จ่ายในการศึกษา และนอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาบางคนที่มีรายได้เพียงพอที่จะศึกษาโดยไม่จำเป็นต้องขอกู้ แต่ก็ขอกู้เพื่อนำเงิน ไปใช้จ่ายในเรื่องอื่น ๆ เพื่อแสดงฐานะของตน

มีการแข่งขันกันทั้งในด้านการแต่งกาย อาหาร ยานพาหนะ การบันเทิง และค่านิยมด้านวัตถุ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรายงานการวิจัยเรื่อง การติดตามผลการใช้จ่ายเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2542 ของ สมบัติ ท้ายเรือคำ และชัยลิจิต สร้อยเพชรเกษม (2542:4-5) พบว่านิสิตที่มีการใช้จ่ายเงินในหมวดค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างเรียนสูงกว่าเงินที่ได้รับอนุมัติให้เป็นค่าใช้จ่ายต่อหนึ่งเดือน โดยมีนิสิตที่มีการใช้จ่ายสูงเกินกว่า 6,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 25.4 เกินกว่า 8,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 8.2 และคนที่ใช้จ่ายสูงสุดใช้จ่ายถึงเดือนละ 20,940 บาทต่อเดือน ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่มากเกินไปสำหรับนิสิตที่จะใช้จ่าย เพราะเหตุว่า นิสิตที่ได้รับเงินกู้ยืมโดยเงื่อนไขและคุณสมบัติส่วนบุคคลแล้วเป็น นิสิตที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ เหตุใดจึงมีอำนาจของการใช้เงินมากกว่าเงินทุนที่ได้รับให้เป็นค่าใช้จ่ายแต่ละเดือนถึง 6 เท่า แต่อย่างไรก็ตามจากการที่ผู้วิจัยได้ร่วมงานกับนักศึกษา ได้สังเกตเห็นว่า มีนักศึกษาส่วนหนึ่งสามารถจัดการกับรายได้ของตนเองอย่างเหมาะสม และสามารถหารายได้พิเศษช่วยค่าใช้จ่ายของตนเองและครอบครัว มีจิตสำนึกในการประหยัดค่าใช้จ่ายไม่ใช้จ่ายไปตามกระแสบริโภคนิยม

เนื่องจากกลุ่มวัยรุ่นเป็นบุคคลากรที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ และครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญอย่างยิ่งต่อบุคคลในวัยเด็ก และเป็นสถาบันที่วางรากฐานของการที่บุคคลจะรับอิทธิพลจากสถาบันทางสังคมอื่น ๆ เมื่อเติบโตขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง คุณลักษณะ ของครอบครัวว่าจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของนักศึกษาหรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางให้กับครอบครัว และหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน นำไปวางแผนพัฒนาครอบครัว และกระตุ้นจิตสำนึกให้กับวัยรุ่นในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของครอบครัวให้มีส่วนร่วมในการจัดการกับรายได้ของตนเอง เพื่อพัฒนาคุณภาพของครอบครัวและประโยชน์ของประเทศชาติสืบต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก
- 2.2 เพื่อศึกษาคุณลักษณะของครอบครัวของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก
- 2.3 เพื่อศึกษาการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก
- 2.4 เพื่อศึกษาคุณลักษณะของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาคุณลักษณะของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก ได้พัฒนามาจาก แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครอบครัว ดังนี้

3.1 ตัวแปรด้านคุณลักษณะของครอบครัว ภูมิหลังของครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว และพฤติกรรมการใช้เงินในชีวิตประจำวันของครอบครัว ได้พัฒนามาจากทฤษฎีพัฒนาการทางการรู้คิด (Cognitive Development Theory) ของฌอง เพียเจท์ (Jean Piaget) ซึ่งได้แบ่งขั้นตอนของพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์ ตั้งแต่เกิดจนถึงวัยรุ่น โดยมีจุดเน้นตรงที่ พัฒนาการทางการรู้คิดของมนุษย์เกิดจาก ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ซึ่งประสบการณ์ที่ได้รับนี้จะสะสมเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ที่ซับซ้อนมากขึ้นระยะต่อมาในการนำไปปรับใช้ในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และในการดำรงชีวิต (จิตตินันท์ เศษะคุปต์ 2544:1-31) ซึ่งครอบครัวมีความสำคัญต่อบุคคลเป็นสิ่งแวดล้อมแรกของมนุษย์ ตั้งแต่เกิด กล่าวคือ ครอบครัวมีความสำคัญต่อบุคคล ในฐานะที่เป็นสถาบันแรกที่บุคคลแต่ละคนเป็นสมาชิก มีหน้าที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ซึ่งสถาบันอื่น ๆ ไม่อาจทำหน้าที่เหล่านี้ได้ เช่น ความต้องการ ทางด้านอารมณ์ ความต้องการการยอมรับ และผูกพันซึ่งกันและกัน และการที่เด็กจะได้รับการเลี้ยงดู กล่าวคือ

3.1.1 ภูมิหลังของครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวเป็นสิ่งกำหนดสถานภาพของบุคคลตั้งแต่แรกเกิด และเป็นปัจจัยภายในครอบครัวที่มีผลต่อการใช้จ่ายและครอบครัวจะมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับใดนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะของอาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา ความเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย และความเป็นเจ้าของทรัพย์สินและอุปกรณ์เครื่องใช้ และสถานภาพทางสังคม ซึ่งบอกถึงความได้เปรียบในการจัดหาทรัพยากรมาให้แก่ครอบครัว (จิตตินันท์ เศษะคุปต์ 2545:20)

3.1.2 การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว มีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาการของบุคคลทั้งทางด้านจิตใจและพฤติกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรในครอบครัว เป็นตัวกำหนดสำคัญว่า พัฒนาการทางจิตใจและพฤติกรรมของเด็กผู้ได้รับการอบรมจะเป็นไปในรูปแบบใด (จรรยา สุวรรณทัต 2544:5-27) ซึ่งจากการประมวลและสังเคราะห์ผลการวิจัยการอบรมเลี้ยงดูเด็กไทย ของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ข้อสรุปว่า เด็กและเยาวชนไทยที่มีลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมที่น่าปรารถนา เป็นผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูใน 3 มิติ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก แบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ และแบบให้เด็กพึ่งตนเองเร็ว (งามดาว นินทานนท์ 2544:6-34) ซึ่งนำมาเป็นกรอบแนวคิดวิธีการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว เกี่ยวกับการใช้จ่าย ดังนี้

1) การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการตัดสินใจ การให้อิสระในการตัดสินใจใช้จ่าย เป็นการอบรมแบบรักสนับสนุนมาก ใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ เปิดโอกาสให้นักศึกษาช่วยเหลือตนเอง จะทำให้เป็นคนมีความคิดสร้างสรรค์ มีความเป็นผู้นำ มีวินัยในตนเอง

2) การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการรับฟังเหตุผล เป็นการเปิดโอกาสของบิดามารดาให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นต่อกัน และรับฟังซึ่งกันและกันในเรื่องเกี่ยวกับการใช้จ่าย ซึ่งจะทำให้ นักศึกษาที่ได้รับการอบรม โดยวิธีนี้ รู้จักใช้เหตุผลและเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น กล่าวจะแสดงออกในสิ่งที่คิด

3) การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการให้คำแนะนำ เป็นวิธีการอบรมที่บิดามารดา คอยให้คำแนะนำนักศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการใช้จ่าย วิธีการนี้ถ้าบิดามารดา คอยให้คำแนะนำควบคุมดูแลในทุกเรื่อง จะทำให้นักศึกษารู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับอิสระเท่าที่ควร จะทำให้มีพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่สามารถค้นหาความสนใจของตนเองได้ไม่ว่าการเรียนหรืออาชีพ ซึ่งจะทำให้ไม่สามารถวางแผนในเรื่องการใช้จ่ายของตนเองได้

4) การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการแก้ปัญหา วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดา คอยช่วยแก้ปัญหาให้ทุกครั้ง จะทำให้นักศึกษารู้สึกว่า บิดามารดาแสดงความห่วงใยจนเกินไป จะทำให้นักศึกษารู้สึกว่า บิดามารดาห่วงใยจนเกินไป จะทำให้พึ่งตนเองได้ช้าลง ขาดความมั่นใจในตนเอง

3.1.3 พฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัว วรณี ชลนภาสติศย์

(2545:92-96) กล่าวว่า รายจ่ายประจำของแต่ละครอบครัวอาจแตกต่างกันมาก และจำนวนของรายจ่ายที่เกิดขึ้น จะเกิดขึ้นตามสภาพฐานะทางเศรษฐกิจ และวิถีการดำเนินชีวิตของแต่ละครอบครัว และแม้ว่าแต่ละครอบครัวจะมีวิถีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณา โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว จะพบว่ารายจ่ายประจำของครอบครัวทุกครอบครัวนั้นจะคล้ายคลึงกัน ได้แก่ ค่าอาหาร ค่าเครื่องนุ่งห่ม ค่าสาธารณูปโภค ค่าพาหนะ ค่าการศึกษา และรายจ่ายส่วนตัว ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วในการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของแต่ละครอบครัวนั้น สามารถแยกได้เป็นหมวดหมู่ คือ

- 1) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องอุปโภคและบริโภค
- 2) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหารและเครื่องคัม
- 3) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการนันทนาการและค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ

3.2 ตัวแปรด้านการใช้จ่ายของนักศึกษา

เยาวชนซึ่งอยู่ในวัยการศึกษาโดยส่วนใหญ่ จะไม่สามารถหารายได้ด้วยตนเอง จึงมีหน้าที่เพียงจัดให้มีการใช้จ่ายให้เพียงพอกับที่ได้รับอย่างไม่เข้มงวด (วรณี ชลนภาสติศย์ 2545: 59) โดยมีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภค คือ

3.2.1 ปริมาณการใช้จ่าย ซึ่ง เซอร์จอห์น เมนาร์ด เคนส์ (Sir John Maynard Keynes) อ้างถึงใน อนุวรรคศักดิ์ ธนวิบูลย์ชัย 2545:75) กล่าวว่า การบริโภคสินค้ามากขึ้น เมื่อรายได้เพิ่มขึ้น

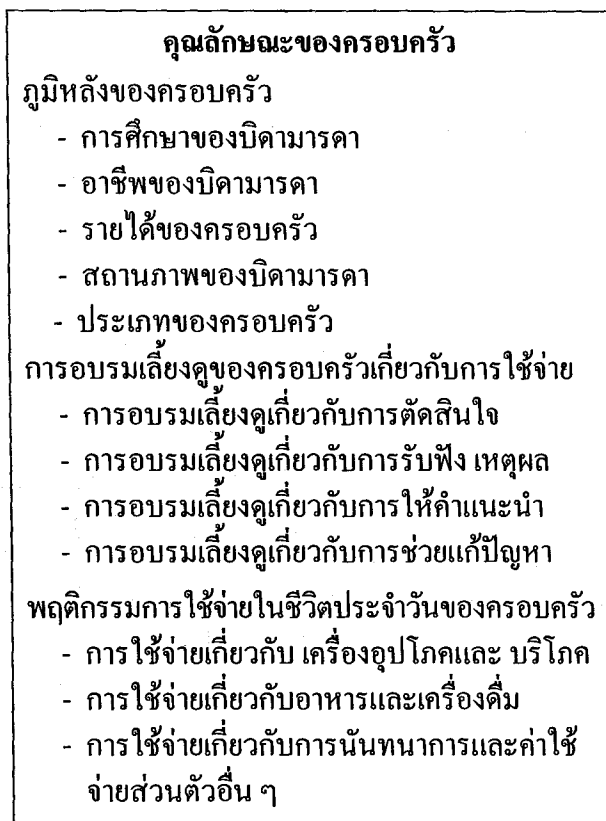
3.2.2 การวางแผนการใช้จ่าย เป็นการกำหนดแนวทางสำหรับปฏิบัติในการใช้จ่าย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยการจัดทำงบประมาณเงินสดรับ และงบประมาณเงินสดจ่าย (วรณิ ชลนภาสถิตย์ 2545: 152) เป็นแผนระยะสั้นที่จัดทำบนพื้นฐานของรายได้และรายจ่าย ในรูปของเงินสด ซึ่งนักศึกษาอยู่ในช่วงวัยที่มีพัฒนาการทางสติปัญญา รู้จักการวางแผนอนาคตได้

3.2.3 รูปแบบการใช้จ่าย ในปัจจุบันเป็นรูปแบบการใช้จ่ายมีทั้งการใช้เงินสด และการให้สินเชื่อในการบริโภค หรือการมีระบบให้ผ่อนส่ง ซึ่งจะช่วยให้บุคคลที่ยังมีรายได้ไม่เพียงพอที่จะซื้อสิ่งของ สามารถบริโภคได้โดยผ่อนส่งให้ทีหลัง (อนุวรรคศักดิ์ ธนวิบูลย์ชัย 2545: 75)

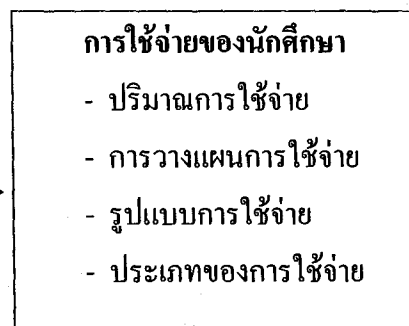
3.2.4 ประเภทของการใช้จ่าย บุคคลที่อยู่ในวัยศึกษาจะมีรายได้จำกัด เช่นเดียวกับรายจ่ายที่เกิดขึ้นตามภาวะแวดล้อม ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นค่าอาหาร เสื้อผ้า ค่าตำรา (วรณิ ชลนภาสถิตย์ 2545: 159) ซึ่ง กองวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย ได้จำแนกค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาออกเป็น 4 ประเภท คือ

- 1) ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับที่พักอาศัย ได้แก่ ค่าที่พักอาศัย ค่าอาหาร ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เกี่ยวกับที่พัก เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าซักกรีด ฯลฯ
  - 2) ค่าใช้จ่ายส่วนตัวนอกจากที่พักอาศัย ได้แก่ ค่าอาหารนอกบ้านพัก ค่ายานพาหนะประจำวัน ค่าบันเทิง ค่าพักผ่อนหย่อนใจ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ค่าตัดผม เป็นต้น
  - 3) ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับเสื้อผ้าและค่าเครื่องใช้อื่น ๆ ค่ารักษาพยาบาล ในกรณีที่ไม่ได้ใช้บริการของสถานศึกษา
  - 4) ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเกี่ยวกับการศึกษา ได้แก่ ค่าลงทะเบียนเรียนวิชา ค่าธรรมเนียม และค่าบำรุงต่าง ๆ เช่น ค่าบำรุงสถานศึกษา ค่าห้องสมุด สโมสร ชมรม และอื่น ๆ
- จากแนวคิดดังกล่าว สามารถนำมาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดทางทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 ภูมิหลังของครอบครัวมีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก

4.2 การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวเกี่ยวกับการใช้จ่ายมีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก

4.3 พฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวมีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก

5. ขอบเขตการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านประชากร ประชากรในที่นี้ คือนักศึกษา ปีการศึกษา 2546 ของ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก อำเภอเมือง จังหวัดตาก

5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา จะศึกษาเนื้อหาเรื่อง คุณลักษณะของครอบครัว และ พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของวัยรุ่น ตามกรอบแนวคิดที่พัฒนาขึ้น

5.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

5.3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variables)

คุณลักษณะของครอบครัว ประกอบด้วย ภูมิหลังของครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวเกี่ยวกับการใช้จ่ายและพฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัว

5.3.2 ตัวแปรตาม (Dependent variables)

การใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก ประกอบด้วย ปริมาณการใช้จ่าย การวางแผนการใช้จ่าย รูปแบบการใช้จ่ายและประเภทของการใช้จ่าย

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ภูมิหลังของครอบครัว หมายถึง ลักษณะพื้นฐานเดิมของครอบครัวนักศึกษา อันประกอบด้วย การศึกษาของบิดามารดาและผู้อุปการะอื่น ๆ อาชีพของบิดามารดาและผู้อุปการะอื่น ๆ สถานภาพของบิดามารดา รายได้ของครอบครัว และประเภทของครอบครัว

6.2 การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวเกี่ยวกับการใช้จ่าย หมายถึง วิธีการที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักศึกษา โดยการให้คำแนะนำสั่งสอน ให้ความช่วยเหลือและตอบสนองความต้องการทั้งทางกาย และทางใจแก่นักศึกษา ในเรื่องเกี่ยวกับการใช้จ่าย แบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ

6.2.1 การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการตัดสินใจ หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาหรือผู้ปกครองเกี่ยวกับการให้อิสระในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องการใช้จ่ายของนักศึกษา

6.2.2 การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการรับฟังเหตุผล หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองเกี่ยวกับการรับฟังเหตุผล และความคิดเห็นของนักศึกษาในเรื่องการใช้จ่าย

6.2.3 การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการให้คำแนะนำ หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาหรือผู้ปกครองเกี่ยวกับการแนะนำ ดูแล และควบคุมนักศึกษาในเรื่องการใช้จ่าย

6.2.4 การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการแก้ปัญหา หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาหรือผู้ปกครองเกี่ยวกับการช่วยเหลือ ดูแลการแก้ปัญหาในเรื่องการใช้จ่ายของนักศึกษา

6.3 พฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัว หมายถึง แบบแผนการ
แสดงพฤติกรรมการใช้จ่ายของครอบครัวในชีวิตประจำวัน เกี่ยวกับการอุปโภค และบริโภค อาหาร
และเครื่องคั้ม การนันทนาการ และค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ

6.4 การใช้จ่ายของนักศึกษา หมายถึงการที่นักศึกษาใช้จ่ายเงินเพื่อบริโภคสินค้า ทั้ง
สินค้าบริการ และสินค้าอุปโภคบริโภค แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ คือ

6.4.1 ปริมาณการใช้จ่าย หมายถึง จำนวนเงินที่ใช้จ่ายต่อเดือน ความเพียงพอของ
ค่าใช้จ่าย ปัญหาค่าใช้จ่าย วิธีการแก้ปัญหาค่าใช้จ่าย

6.4.2 การวางแผนการใช้จ่าย หมายถึง การวางแผนการใช้จ่ายล่วงหน้าโดยมีวิธีการ
วางแผนคือ การจัดทำงบประมาณรายรับรายจ่าย การจดบันทึกรายรับรายจ่าย การทำรายการจัดลำดับ
ความสำคัญของสิ่งที่ต้องการ และการแบ่งเงินรายได้แยกเป็นส่วน ๆ

6.4.3 รูปแบบการใช้จ่าย หมายถึง ความถี่ของการซื้อสินค้าโดยการจ่ายเงินใน
รูปแบบของการผ่อนชำระรายงวด และซื้อแบบค้ำชำระ (ซื้อเงินเชื่อ) ของสินค้าแต่ละประเภท

6.4.4 ประเภทการใช้จ่าย หมายถึง การใช้จ่ายเงินตามประเภทของการใช้จ่าย โดย
แบ่งเป็น 5 ประเภท คือ

- ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องแต่งกาย หมายถึงลำดับและปริมาณค่าใช้จ่ายที่ใช้
ไปเกี่ยวกับการแต่งกาย ได้แก่ เสื้อผ้า รองเท้า กระเป๋า เครื่องประดับ เครื่องสำอาง
- ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา หมายถึงลำดับและปริมาณค่าใช้จ่ายที่ใช้ไปใน
เรื่องของการศึกษา ได้แก่ หนังสือ วัสดุ-อุปกรณ์ในการเรียน ค่ายานพาหนะ ค่าที่พัก
- ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการนันทนาการการพักผ่อน การกีฬา หมายถึงลำดับและ
ปริมาณค่าใช้จ่ายที่ใช้ไปเพื่อ การบันเทิง การพักผ่อน การท่องเที่ยว การเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย
- ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร หมายถึงลำดับและปริมาณค่าใช้จ่ายที่ใช้ไปในการ
ซื้ออาหาร การรับประทานอาหารนอกสถานที่พัก เครื่องคั้ม ขนม และของขบเคี้ยวต่าง ๆ
- ค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ หมายถึงลำดับและปริมาณค่าใช้จ่ายที่ใช้ในเรื่อง
ส่วนตัวอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับ เครื่องแต่งกาย การศึกษา การนันทนาการ และ อาหาร

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการศึกษา การจัดหลักสูตร การจัดกิจกรรมต่าง ๆ การแนะแนวการศึกษา การให้บริการ การจัดสวัสดิการต่าง ๆ และการจัดสภาพแวดล้อมในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก เพื่อสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพต่อไป

7.2 เพื่อเป็นแนวคิดให้ครอบครัวนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรครอบครัว และกำหนดบทบาทหน้าที่ของตน ได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของครอบครัว

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review) จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในหัวข้อเรื่อง “คุณลักษณะของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก” ปรากฏเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับสถาบันครอบครัว
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้จ่าย
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวัยรุ่น
5. แนวคิดเกี่ยวกับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับสถาบันครอบครัว

ครอบครัวเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของสังคม เป็นสถาบันทางสังคมขั้นมูลฐานอันเก่าแก่ของมนุษย์ ความสัมพันธ์ของสมาชิกครอบครัวที่สงบสุข มีอิทธิพลต่อความสงบสุขและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหน่วยสังคมอื่น ๆ สมาชิกที่มาจากครอบครัวที่มีปัญหา อาจจะสร้างปัญหาแก่สังคมได้ในเวลาต่อมา

คำว่า ครอบครัว (Family) ตามพจนานุกรมหมายถึง “ผู้ร่วมครัวเรือน ได้แก่ สามี ภรรยา และบุตร” แต่นักวิชาการหลายคน que ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับครอบครัวก็ยังไม่ให้ความหมายที่แตกต่างกันไป

คณะอนุกรรมการด้านครอบครัว ในคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ (กสศ.) ได้จัดประชุมสมัชชาแห่งชาติเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2537 ได้ให้คำนิยามของคำว่าครอบครัวไว้ว่า ครอบครัวหมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีความผูกพันกันทางอารมณ์และจิตใจ ในการดำเนินชีวิตร่วมกัน รวมทั้งการพึ่งพิงกันทางสังคมและเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กันทางกฎหมายและทางสายโลหิต และบางครอบครัวอาจมีลักษณะเป็นข้อยกเว้นบางประการ (ศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์ 2540:8)

ภัสสร ลิมานนท์ และคณะ (2538: 10) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ครอบครัวหมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่พักอาศัยร่วมกัน อาจอาศัยอยู่ประจำ หรืออาศัยอยู่ชั่วคราวภายในบ้าน และ

กลุ่มบุคคลดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันทางสายโลหิต เช่น พ่อ แม่ ลูก พี่ น้อง ลุง ป้า น้า อา หลาน ปู่ ย่า ตา ยาย หรือโดยการสมรสเช่น สามี ภรรยา ลูก เขย สะใภ้

นอกจากนี้แล้วยังมีการนิยามความหมายของครอบครัวจากแง่วิชาการต่างๆ ซึ่งทำให้ความหมายของครอบครัวแตกต่างกันออกไป ซึ่งคำนิยามในแง่เศรษฐกิจนั้น ครอบครัวคือคนที่ใช้จ่ายร่วมกันจากเงินงบเดียวกัน ที่ทำการสมรสแล้วแยกบ้านไปอยู่ต่างหาก แต่มีพันธะทางศีลธรรมที่จะเลี้ยงน้อง คือต้องส่งเสียให้เงินน้องเล่าเรียน เช่นนี้นับว่าใช้จ่ายจากงบเดียวกัน และเป็นครอบครัวเดียวกัน สรุปได้ว่า ครอบครัวหมายถึงกลุ่มบุคคลที่ดำเนินชีวิตร่วมกัน มีความสัมพันธ์กัน มีหน้าที่พึ่งพากันทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม

ความสำคัญของครอบครัว

คณะอนุกรรมการด้านครอบครัวได้กล่าวถึง ความสำคัญของครอบครัวในนโยบายและแผนงานในการพัฒนาสถาบันครอบครัว กล่าวคือ

1. ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานที่สุดของมนุษย์ และเป็นสถาบันที่เก่าแก่ที่สุดในโลก ทำหน้าที่ในการหล่อหลอมความเป็นมนุษย์ของสมาชิกเกิดใหม่ในครอบครัว อันได้แก่ทารกและเด็ก
2. การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวและการให้การศึกษาในครอบครัว มีอิทธิพลต่อระดับคุณภาพของคนและบุคลิกภาพ ซึ่งรวมทั้งค่านิยม เจตนาคติ และพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน และวิถีชีวิตของสมาชิกในครอบครัวมีอิทธิพลต่อกันและกัน
3. ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานที่ประกอบด้วยวิถีชีวิตของสมาชิกของครอบครัวทุกคน วิถีชีวิตนี้รวมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา ศิลปะและวัฒนธรรม และจริยธรรม และมีผลต่อคุณภาพของสังคม
4. ครอบครัวเป็นหน่วยเศรษฐกิจที่เล็กที่สุด และเป็นพื้นฐานของสังคมและครอบครัว บางครอบครัว มีบทบาทเป็นหน่วยการผลิตทางเศรษฐกิจ โดยตรง
5. ครอบครัว สังคม และสิ่งแวดล้อม มีผลกระทบต่อกันและกัน และต่างก็มีกระบวนการวิวัฒนาการ และการเปลี่ยนแปลง โดยไม่มีการหยุดนิ่ง ซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคล
6. ปัญหาสังคมหลายประการจะป้องกันได้โดยสถาบันครอบครัว และสถาบันครอบครัว ที่รวมตัวกันจะเป็นพลังกลุ่ม/ชุมชน ที่สามารถพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาของตนเองได้

ประเภทของครอบครัว

ครอบครัวสามารถแบ่งออกเป็นหลายประเภทด้วยกัน ตามวัตถุประสงค์ของการจัดครอบครัว ซึ่งแตกต่างกันไปตามความจำเป็นของครอบครัวแต่ละประเภท ดังนี้

1. จัดตามลักษณะหน้าที่ โดยคำนึงถึงการแสดงออกของครอบครัวเองมี 2 ประเภท คือ

1.1 ครอบครัวแรกเริ่ม (Family of orientation) เป็นครอบครัวของพ่อแม่เรานั้นเอง ซึ่งเป็นครอบครัวที่สมาชิกอาศัยเกิดและเจริญเติบโต

1.2 ครอบครัวที่เกิดจากการสมรส (Family of procreation) เป็นครอบครัวที่เกิดจากตัวเราเอง โดยการแต่งงานและมีบุตรสืบสกุล

2. จัดตามขนาดใหญ่หรือเล็กของครอบครัว ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.1 *ครอบครัวเดี่ยว* (Nuclear family) ได้แก่ครอบครัวที่ประกอบด้วยชายและหญิงที่เป็นคู่สมรส กับบุตรที่ยังไม่ได้แต่งงาน โดยสมาชิกของครอบครัวจะมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เป็นระบบครอบครัวสากลที่พบเห็นกันอยู่ทั่วไป อนึ่งในครอบครัวเดี่ยวนี้อาจมีคนอื่นที่ไม่ใช่ญาติ เช่น คนรับใช้ หรือผู้อาศัยอยู่ด้วยก็ได้

2.2 *ครอบครัวขยาย* (Extended family) ได้แก่ครอบครัวที่มีสมาชิกซึ่งมีความสัมพันธ์กันญาติ ขยายออกไปจากครอบครัวเดี่ยวโดยทางใดทางหนึ่ง คือขยายโดยการเพิ่มจำนวนคู่สมรส หรือ ขยายโดยครอบครัวของพี่น้องที่แต่งงานแล้วมาอยู่รวมกันเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ หรือ ขยายโดยมีคนหลายรุ่น หลายอายุ อาศัยอยู่ด้วยกัน คือ มี ปู่ย่าหรือตายาย พ่อแม่ลูก และ/หรือ หลาน อยู่ใน ครอบครัวเดียวกัน

เลสลีย์ และ คอรัแมน (Leslie and Korman) ให้ความหมายว่า ครอบครัวเดี่ยว หมายถึง ครอบครัวที่ประกอบ ด้วยชายและหญิงอาศัยอยู่ร่วมกัน โดยสังคมอนุญาตให้มีความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างกันได้ และอาจ มีลูกที่เกิดจากความสัมพันธ์ ทางเพศระหว่างกัน หรือจากการรับมาเลี้ยงก็ได้ ดังนั้นครอบครัวแบบนี้ มักจะประกอบด้วย พ่อ แม่และลูกนั่นเอง (ชัชณะ รุ่งปัจฉิม 2544: 15)

พจนานุกรมศัพท์ สังคมวิทยา อังกฤษ - ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เรียกครอบครัวเดี่ยวว่า *ครอบครัวหน่วยกลาง* ซึ่งหมายถึง กลุ่มสังคมที่ประกอบด้วย สามี ภรรยา และบุตร ในครัวเรือนเดียวกัน (ราชบัณฑิตยสถาน 2524: 143)

เลสลีย์ ให้ความหมายว่า ครอบครัวขยาย หมายถึง ครอบครัวที่ประกอบไปด้วยสมาชิกอย่างน้อยสามรุ่นอายุอาศัยอยู่ร่วมกัน ได้แก่ ปู่ย่า ตายาย และลูก ๆ บางครอบครัวอาจมีสมาชิกอื่นอยู่ร่วมด้วย เช่น ลุงป้า น้าอา เป็นต้น (ชัชณะ รุ่งปัจฉิม 2544: 16)

พจนานุกรมศัพท์ สังคมวิทยา อังกฤษ - ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถานอธิบายว่า ครอบครัวขยายหมายถึง กลุ่มสังคมที่ประกอบด้วยครอบครัวที่สัมพันธ์กันหลายครอบครัวอาศัยอยู่ใน ครัวเรือนเดียวกันในลักษณะ ดังนี้

- ครอบครัวหลายครอบครัวที่มีความเกี่ยวข้องทางสายเลือด โดยตรงตั้งแต่ 2 ชั่วคนขึ้นไปอาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน เช่น มี ปู่ย่า พ่อแม่ ลูกและหลาน หรือ ตายาย พ่อแม่ ลูกและหลาน อยู่ในครัวเรือนเดียวกัน

- ครอบครัวหลายครอบครัว ซึ่งเกี่ยวข้องเป็นพี่น้องกัน อยู่รวมกันเป็นกลุ่มในครัวเรือนเดียวกัน แบบนี้มีศัพท์เฉพาะออกไปอีกว่า *ครอบครัวร่วม* (Joint Family)

(ราชบัณฑิตยสถาน 2524: 142)

สังคมไทยแต่เดิมนั้นมีพื้นฐานมาจากสังคมเกษตรกรรม ลักษณะโครงสร้างของครอบครัวไทย มักอยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่ แต่ละครอบครัวอยู่รวมกันหลายชั่วอายุคน เช่น ปู่ย่า ตายาย ลุงป้า น้าอา พ่อแม่ลูก และหลาน เรียกว่าครอบครัวขยาย แต่ผลจากการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา มุ่งเน้นในด้านความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ทำให้โครงสร้างครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลง ครอบครัวที่เคยเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ โดยมีเครือญาติต่าง ๆ อาศัยอยู่ร่วมกัน เปลี่ยนแปลงเป็นครอบครัวเดี่ยว เนื่องจากสมาชิกในครอบครัวจำเป็นต้องเคลื่อนย้ายหาตลาดแรงงานที่อยู่ห่างไกลออกไป (ผจงจิตต์ พิทักษ์ภากร 2543: 4) ซึ่ง ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2525 อ้างถึงใน หลุยส์ อัมสุทธิ 2539: 3) ได้กล่าวไว้ว่า จะมีการเปลี่ยนแปลงในด้านโครงสร้างของอำนาจ บทบาท พฤติกรรม ของสมาชิกในครอบครัว โครงสร้างครอบครัวและสัดส่วนของบุคคลของครอบครัวที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน

โดยส่วนใหญ่แล้วประเทศที่กำลังพัฒนามักจะมีครอบครัวใหญ่ในลักษณะของครอบครัวขยาย กล่าวคือลักษณะของครอบครัวจะประกอบไปด้วย เครือญาติหลายชั้นมาอยู่ร่วมกัน บุตรแต่งงานแล้วก็ยังคงอาศัยอยู่กับบิดามารดา มีการนำเงินรายได้มารวมในกองทุนเดียวกัน การใช้จ่ายก็ใช้เงินในกองทุนนี้ด้วยกัน ทำให้การออมทรัพย์เพื่อสร้างฐานะของครอบครัวใหม่เป็นไปได้ยาก การออกไปหารายได้โดยการแยกครอบครัวออกไปจะไม่สะดวก เพราะครอบครัวเดิมมักจะขัดขวางจากการศึกษาของ จันทรพีธู ชูประภาวรรณ และคณะ พบว่าโครงสร้างของครอบครัวไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป ใน 2-3 ทศวรรษที่ผ่านมา ในปี 2527 พบว่าประเทศไทยมีครัวเรือน ทั้งหมด 8 ล้านครัวเรือน และเพิ่มขึ้นเป็น 15.83 ล้านครัวเรือนในปี 2537 โดยเป็นครอบครัวที่อยู่ในเขตชนบท 10.6 ล้านครัวเรือน หญิงไทยมีจำนวนบุตรเฉลี่ยลดลงจาก 6 คน เมื่อ 30 ปีที่แล้ว มาเป็น 2 ล้านคนในปัจจุบัน ขนาดของครอบครัวจึงเล็กลง จากจำนวนสมาชิกเฉลี่ย 4.3 คน ในปี 2534 ลดลงเหลือเพียงครอบครัวละ 3.7 คน ในปี 2537 กว่าครึ่งของครอบครัวไทยเป็นครอบครัวเดี่ยว อาศัยอยู่ในชนบทมากกว่าในเมือง (ชัชชนะ รุ่งปัจฉิม 2544: 128)

พูนศิริ วัจนะภูมิจิ และ สุภาพ ฉัตรภรณ์ (2545: 110-111) กล่าวว่า โครงสร้างครอบครัวที่เปลี่ยนแปลงไป มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภค คือ

1. พฤติกรรมการบริโภคที่มีผลมาจากการที่สามีภรรยาทำงานทั้งคู่ จะมีรายจ่ายมากกว่าครอบครัวที่สามีหรือภรรยาทำงานแต่เพียงฝ่ายเดียว เพราะต้องใช้จ่ายมากในการดูแลเด็ก การกินข้าวนอกบ้าน และบริการอื่น ๆ ขณะเดียวกัน ในการที่ภรรยาทำงานมีรายได้ จึงทำให้มีอิทธิพลในการ

ตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการที่แพง เช่นการไปเที่ยว การซื้อบ้าน การซื้อรถ และการทำงานนอกบ้าน ทั้งคู่ ทำให้ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทำให้ประหยัดเวลา ทั้งในเรื่องการเตรียมอาหาร การดูแลบ้าน และการไปจับจ่ายซื้อของ

2. พฤติกรรมการบริโภคที่มีผลมาจากการหย่าร้าง การหย่าร้างนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริโภค การซื้อผลิตภัณฑ์ และการบริการที่ทำให้ผ่อนคลายความคับข้องใจในระหว่างการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิต ผู้ที่หย่าใหม่ ๆ มักจะซื้อ บ้าน รถยนต์ เฟอร์นิเจอร์ เสื้อผ้า เปลี่ยนทรงผม เพื่อให้ภาพลักษณ์ใหม่ดูดี หลังหย่าร้างแล้ว หากมีลูกจะมีปัญหาในเรื่องเวลาเพราะต้องหารายได้ควบคู่ไปกับการเลี้ยงลูก จึงจำเป็นต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ ครบครัน ที่มีเฉพาะพ่อหรือแม่เท่านั้น มักจะมีสถานภาพทางการเงินน้อยกว่าคู่ที่อยู่ด้วยกัน จึงใช้จ่ายในเรื่องต่าง ๆ ได้ไม่มากนัก

3. พฤติกรรมการบริโภคที่เป็นผลมาจากขนาดครอบครัวที่เล็กลง ขนาดครอบครัวที่เล็กลง ทำให้มีอำนาจในการซื้อมากกว่า สามารถใช้จ่ายในเรื่องการหาความบันเทิง การพักผ่อนหย่อนใจ การท่องเที่ยว และการศึกษา ขนาดครอบครัวที่เล็กลงทำให้สามารถใช้จ่ายให้เด็กแต่ละคนมากขึ้น

สรุป โครงสร้างทางประชากรของครอบครัวสามารถจัดแบ่งได้เป็น 2 ประเภท

1. ครอบครัวเดี่ยว หมายถึงกลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก
2. ครอบครัวขยาย หมายถึงกลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันประกอบด้วย ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ ลูก

โดยมีส่วนสัมพันธ์กับการใช้จ่าย คือในลักษณะของครอบครัวเดี่ยวที่มีขนาดเล็กลงจะมีการใช้จ่ายในสิ่งที่ต้องการได้มากขึ้น มีการวางแผนการใช้จ่ายได้สะดวกขึ้น

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดูเด็กหมายถึง การที่ผู้ใหญ่ ผู้ใกล้ชิด ติดต่อดูแลความหมายกับเด็กด้วยการให้รางวัล ลงโทษ หรือควบคุมทางวาจา เช่นพูดชมเชย ตักเตือนหรือติเตียนทางการกระทำ อาทิ ให้รางวัลเป็นวัตถุสิ่งของ การสัมผัสอย่างอ่อนโยน หรือการเจียนตี และการติดต่อสัมพันธ์กับเด็กอย่างใกล้ชิด ซึ่งเด็กจะได้รับข้อมูลข่าวสารโดยตรง ตลอดจนแบบอย่างจากการสังเกตการกระทำของผู้ใหญ่ด้วย ดวงเดือน พันธมนาวิน (2528 อ้างถึงใน งามดา วนินทานนท์ 2545: 6-34)

เชพโร (Shapiro 1997 อ้างถึงใน ชนมม สุขวงศ์ 2543: 8) กล่าวว่า การเลี้ยงดู คือ วิธีการที่พ่อแม่ หรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็ก โดยการให้คำแนะนำสั่งสอน ให้ความช่วยเหลือ ให้ความรัก ค้ำคอง ให้ความอบอุ่น และตอบสนองความต้องการทางกายและทางใจแก่เด็ก

จิตตินันท์ เศรษฐ์ (2545:41) กล่าวว่า หน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดู (Socialization function) หมายถึง หน้าที่ในการพัฒนาแบบแผนพฤติกรรมที่ต่อเนื่องตลอดชีวิตของสมาชิกเพื่อเป็นการปลูกฝัง ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีงาม การวางตนตามบทบาทที่เหมาะสม การเรียนรู้ระเบียบทางสังคม และวัฒนธรรม ถือว่าเป็นกระบวนการปรับพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง และเกิดกับคนทุกวัยตั้งแต่เกิดจนถึงวัยสูงอายุในการปรับบรรทัดฐานความเชื่อ ค่านิยมของคนอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในสังคมไทยพบว่า สภาพครอบครัวในสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงจากอดีต ทำให้พ่อแม่ต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดของครอบครัว จึงไม่สามารถแสดงบทบาทพ่อแม่ที่ดีตามที่สังคมคาดหวังได้ ความอบอุ่นในครอบครัวสูญหายไป กลายเป็นความห่างเหิน ทำให้เด็กได้รับการปลูกฝังทางด้านคุณธรรม และจริยธรรมน้อย พัฒนาการอยู่ในขั้นต่ำ ทำให้ไม่รู้จักคาดการณ์ไกลหรือขาดการมุ่งอนาคต ขาดความสามารถในการ ด้านทานสิ่งยั่วยุที่ชักจูงไปในทางเสื่อม จากการให้สัมภาษณ์ของ สีน้อย เกษมสันต์ ณ อยุธยา เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ ซึ่งกล่าวว่า “ที่เราบอกกันว่าเยาวชนเดี๋ยวนี้ฟุ่มเฟือย เทียวเตร่ ดิฉวยเสพยาติด ก็เพราะสังคมนั้นแหละที่หล่อหลอมสิ่งเหล่านี้ขึ้นมา” รมภา (2544: 43) ซึ่งถ้าเยาวชนได้รับการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมจากครอบครัวมาอย่างดี ก็จะทำให้มีแรงต้านทานสิ่งยั่วยุในทางเสื่อมได้ดีขึ้น ไม่หลงอยู่ในการบริโภคนิยมจากสังคม

การอบรมเลี้ยงดูเป็นหน้าที่สำคัญหน้าที่หนึ่งของครอบครัวคือ การอบรมเลี้ยงดูบุตรให้เจริญเติบโต สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งแต่ละสังคมมีวิธีการและรูปแบบในการอบรมเลี้ยงดูบุตรแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม จารีต ประเพณี และความเชื่อถือของสังคมนั้น ซึ่งถ้าครอบครัวใดมีบิดามารดาที่เลี้ยงดูบุตรอย่างใกล้ชิดมีความเข้าใจเด็กจะทำให้การปรับตัวของเด็กวัยรุ่นดี มีจริยธรรมสูง ถ้าวัยรุ่นถูกเลี้ยงดูอย่างปล่อยปละละเลยไม่มีการแสดงความอาทรรักใคร่ครอบครัวไม่สงบสุข ก็จะทำให้วัยรุ่นสุขภาพจิตเสีย และอาจกลายเป็นเด็กมีปัญหาได้

ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์ (อ้างถึงใน สุรชัย วิริยะมนตรี 2541: 10) ได้กล่าวถึง อิทธิพลครอบครัวที่มีต่อพฤติกรรมนักเรียนวัยรุ่นไว้ดังนี้ คือ

1. บรรยากาศภายในครอบครัว พ่อแม่ที่เป็นประชาธิปไตย ยอมรับฟังความคิดเห็นของลูก จะทำให้ลูกมีความอบอุ่น กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น ลูกก็มีความสุขรักครอบครัว พฤติกรรมที่แสดงออกก็จะเป็นพฤติกรรมไปในทางที่ดี ตรงข้ามกับครอบครัวที่เลี้ยงดูลูกอย่างเข้มงวด เต็มไปด้วยกฎระเบียบต่าง ๆ ลูกก็มีพฤติกรรมไปในทางเก็บกด ไม่พยายามแสดงความคิดเห็น หลีกหนี ไม่ยอมพบหน้าพ่อแม่ เบื่อครอบครัว จนบางครั้งอาจคบเพื่อนเถร เสพยาเสพติดก็เป็นได้

2. การอบรมเลี้ยงดู พ่อแม่ที่คอยให้กำลังใจ เอาใจใส่ตามที่จำเป็น ลูกก็จะแสดงพฤติกรรมที่ดี แต่ถ้าหากทางบ้านขาดความอบอุ่น นักเรียนวัยรุ่นก็จะพยายามหาเพื่อนนอกบ้าน ซึ่งในบางครั้ง ถ้าได้เพื่อนไม่ดี อาจทำให้มีปัญหาได้

3. ต้นแบบของพ่อแม่ พ่อและแม่จะต้องอยู่ด้วยกันเกือบตลอดเวลา ดังนั้นพ่อและแม่ควรจะเป็นต้นแบบที่ดีของลูกได้ นักเรียนวัยรุ่นเป็นวัยที่แสวงหาเอกลักษณ์ของตนเองดังได้กล่าวมาแล้ว ดังนั้นจึงพยายามหาต้นแบบที่ตนเห็นว่าดีหรือเหมาะสมตามความรู้สึกรู้สึกของตนเอง พ่อแม่อยู่ใกล้ชิด โอกาสที่นักเรียนวัยรุ่นจะเลียนแบบจึงมีมาก

นักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่าน ได้ศึกษารูปแบบของการเลี้ยงดูไว้ดังนี้
ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (อ้างถึงใน สุพัชรีย์ หนูใหญ่ 2544: 13) ได้แบ่ง
รูปแบบของการเลี้ยงดูบุตรที่พบในประเทศไทยออกเป็น 5 แบบ ดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักและการสนับสนุน คือการให้ความรัก ความเอาใจใส่ ให้ความใกล้ชิดสนิทสนม มีการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันกับบุตรให้ความสำคัญกับบุตร ทำให้บุตรเห็นความสำคัญของบิดามารดา เชื่อฟังยอมรับการอบรมสั่งสอนต่าง ๆ ตลอดจนยอมรับบิดามารดาเป็นแบบอย่างของตน
2. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล คือการสอนให้บุตรรู้จักคิด พิจารณาส่งต่าง ๆ ด้วยเหตุผล เพื่อช่วยให้บุตรได้เรียนรู้ว่า สิ่งใดควรกระทำ และสิ่งใดไม่ควรกระทำ
3. การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางจิตมากกว่าทางกาย คือการรณรงค์แสดงความรักเอาใจใส่บุตรด้วยการลงโทษทางจิตใจ เช่น การใช้วาจาดูว่า
4. การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม คือการออกคำสั่งให้บุตรปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด
5. การอบรมเลี้ยงดูแบบให้พึ่งตนเองเร็ว คือการเปิดโอกาสให้บุตรได้กระทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยเร็ว ภายใต้การแนะนำของบิดามารดา

โรเจอร์ (Rogers 1972: 25) ได้แบ่งรูปแบบวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็น 3 แบบ

1. แบบประชาธิปไตย (Democracy) คือ วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง ที่ทำให้เด็กมีความรู้สึกที่ตนเองได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม มีเหตุผล ยอมรับความสามารถ เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมรับรู้ในกิจกรรมบางอย่าง
2. แบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป (Over protection) คือ วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง ที่ทำให้เด็กมีความรู้สึกที่ตนเองไม่ได้รับอิสระเท่าที่ควร ต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบที่พ่อแม่กำหนดไว้ ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง
3. แบบปล่อยปละละเลย (Rejection) คือ วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง ที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าตนเองถูกเกลียดชัง ไม่ได้รับการเอาใจใส่ มักใช้วิธีการตำหนิ ลงโทษที่รุนแรง ไม่ให้ความช่วยเหลือเท่าที่ควร

พรรณนิภา ม่วงคราม (2538 อ้างถึงใน ชนมน สุวงศ์ 2543: 9) ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 4 แบบ คือ

1. แบบประชาธิปไตย คือวิธีการเลี้ยงดูที่เด็กรู้สึกว่าตนเองได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม มีเหตุผล ยอมรับนับถือความสามารถ และความคิดเห็นของเด็ก

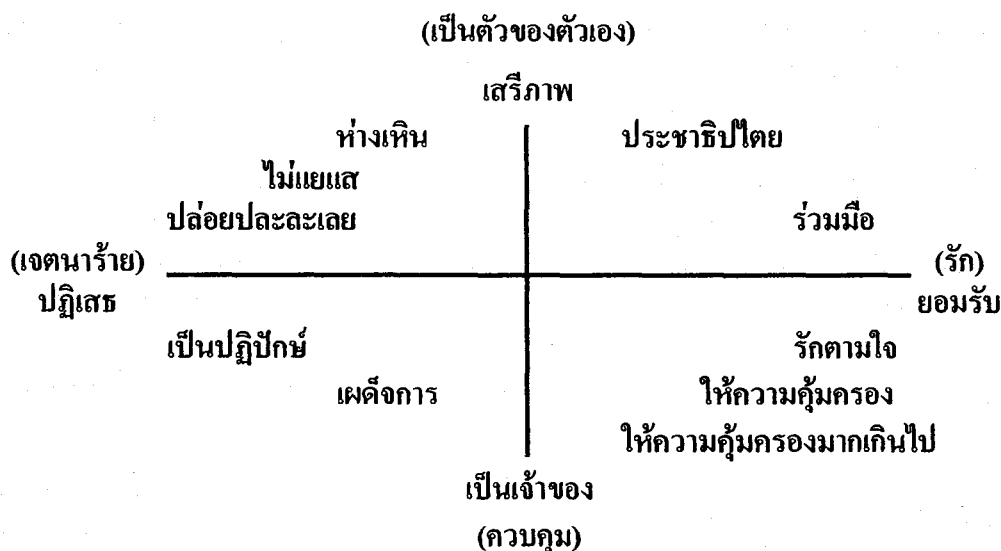
2. แบบควบคุม คือวิธีการเลี้ยงดูที่เด็กมีความรู้สึกว่าคุณเองไม่ได้รับอิสระเท่าที่ควร ต้องอยู่ในระเบียบวินัยตามที่คุณปกครองต้องการ ชีตความพึงพอใจตนเองเป็นสำคัญ และมักมีการออกคำสั่งให้ปฏิบัติตามเสมอ

3. แบบปล่อยปละละเลย คือวิธีการเลี้ยงดูที่เด็กรู้สึกว่าตนเองถูกทอดทิ้ง ขาดการดูแลเอาใจใส่ ปล่อยให้ทำอะไรตามใจชอบ ไม่ให้ความอบอุ่นใจเท่าที่ควร

4. แบบให้ความคุ้มครอง คือวิธีการเลี้ยงดูที่เด็กรู้สึกว่าพ่อแม่แสดงความรักและความห่วงใยเด็กจนเกินไป ให้ความช่วยเหลือเกินจำเป็น มักจะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเด็กในทุกเรื่อง

เชฟเฟอร์ (Schaefer 1959 อ้างถึงใน ชนมมณ สุวงศ์ 2543: 11) ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของการอบรมเลี้ยงดูพบมิติที่เป็นอิสระต่อกัน 2 มิติ และแบ่งการเลี้ยงดูเป็น 10 แบบ คือ

1. แบบประชาธิปไตย	2. แบบร่วมมือ
3. แบบห่างเหิน	4. แบบไม่แยแส
5. แบบปล่อยปละละเลย	6. แบบเป็นปฏิปักษ์
7. แบบเผด็จการ	8. แบบรักตามใจ
9. แบบให้ความคุ้มครอง	10. แบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป

ภาพที่ 2.1 แสดงการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Schaefer

จากภาพประกอบ แสดงให้เห็นตำแหน่งการอบรมเลี้ยงดูแบบต่าง ๆ บน 2 มิติ ซึ่งเป็นอิสระต่อกัน คือ “รัก-เจตนาร้าย” และ “ควบคุม-เป็นตัวของตัวเอง” การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

และร่วมมืออยู่บนมิติ “รัก” และ “เป็นตัวของตัวเอง” แบบเผด็จการ และแบบเป็นปฏิปักษ์อยู่บนมิติ “ควบคุม” และ “เจตนาร้าย” แบบรักตามใจ แบบให้ความคุ้มครอง และแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไปอยู่บนมิติ “รัก” และ “ควบคุม” ส่วนการเลี้ยงดูแบบห่างเหิน แบบไม่แยแส และแบบปล่อยปละละเลย อยู่บนมิติ “เป็นตัวของตัวเอง” และ “เจตนาร้าย”

การเลี้ยงดูแต่ละแบบที่อยู่ในมิติ จะไม่รวมอยู่จุดเดียวกัน แต่จะกระจายอยู่ในลักษณะใกล้เคียงกัน แต่มีมิติใดมิติหนึ่งมากกว่า เช่น การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและแบบร่วมมือจะอยู่บนมิติเดียวกันคือ “รัก” และ “เป็นตัวของตัวเอง” เหมือนกันแต่แตกต่างกันในลักษณะแบบประชาธิปไตย จะมีมิติ “เป็นตัวของตัวเอง” มากกว่ามิติ “รัก” ส่วนแบบร่วมมือจะมีมิติ “รัก” มากกว่า “เป็นตัวของตัวเอง” ซึ่ง งามตา วณิชทานนท์ (2544: 6-34) กล่าวว่า จากการประมวลและสังเคราะห์ผลการวิจัยการอบรมเลี้ยงดูเด็กไทยของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ข้อสรุปว่า เด็กและเยาวชนไทยที่มีลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมที่น่าปรารถนาเป็นผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูใน 3 มิติ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก แบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ และแบบให้เด็กพึ่งตนเองเร็ว ซึ่งมีหลักการและวิธีปฏิบัติในการอบรมเลี้ยงดู เป็นการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการใช้ง่ายของนักศึกษาได้ ดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการตัดสินใจ การให้อิสระในการตัดสินใจใช้ง่าย เป็นการอบรมแบบรักสนับสนุนมาก ใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ เปิด โอกาสให้นักศึกษาช่วยเหลือตนเอง จะทำให้เป็นคนมีความคิดสร้างสรรค์ มีความเป็นผู้นำ มีวินัยในตนเอง
2. การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการรับฟังเหตุผล เป็นการเปิด โอกาสของบิดามารดาให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นต่อกัน และรับฟังซึ่งกันและกันในเรื่องเกี่ยวกับการใช้ง่าย ซึ่งจะทำให้ นักศึกษาที่ได้รับการอบรมโดยวิธีนี้ รู้จักใช้เหตุผลและเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น กล่าวจะแสดงออกในสิ่งที่คิด
3. การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการให้คำแนะนำ เป็นวิธีการอบรมที่บิดามารดาคอยให้คำแนะนำนักศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการใช้ง่าย วิธีการนี้ถ้าบิดามารดาคอยให้คำแนะนำควบคุม ดูแลในทุกอย่าง จะทำให้นักศึกษารู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับอิสระเท่าที่ควร จะทำให้มีพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่สามารถค้นหาความสนใจของตนเองได้ไม่ว่าการเรียนหรืออาชีพ ซึ่งจะทำให้ไม่สามารถวางแผนในเรื่องการใช้ง่ายของตนเองได้
4. การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการแก้ปัญหา วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดา คอยช่วยแก้ปัญหาให้ทุกครั้ง จะทำให้นักศึกษารู้สึกว่า บิดามารดาแสดงความห่วงใยจนเกินไป จะทำให้นักศึกษารู้สึกว่า บิดามารดาห่วงใยจนเกินไป จะทำให้พึ่งตนเองได้ช้าลง ขาดความมั่นใจในตนเอง

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้จ่าย

คนทุกคนอาจมีสถานภาพเป็นได้ทั้งผู้ผลิต และผู้บริโภคในระบบเศรษฐกิจ บางคนอาจเป็นสมาชิกของครอบครัว บางคนอาจเป็นสมาชิกของครัวเรือน หรือบางคนอาจเป็นสมาชิกของทั้งครอบครัวและครัวเรือน (พูนศิริ วัจนะภูมิ 2545: 5) การบริโภคเป็นกิจกรรมหลักอันหนึ่งของสมาชิกในครอบครัว เป็นส่วนสำคัญที่กระทบต่อการดำเนินชีวิตของครอบครัว และมีผลโดยตรงต่อสมาชิกของครอบครัว ทั้งทางด้านการใช้จ่าย และการก่อให้เกิดรายได้ (ณรงค์ศักดิ์ ธนวิบูลย์ชัย 2545: 44)

ปัจจุบันการบริโภคเป็นสิ่งหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของคนและครอบครัว ซึ่งในการดำเนินชีวิตของคนเรานั้น มักได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทั้งภายนอกและภายในหลายอย่าง ได้แก่ วัฒนธรรม ค่านิยม ชนชั้นทางสังคม ครอบครัว แรงจูงใจ อารมณ์ และบุคลิกภาพ อันส่งผลต่อความต้องการ เจตคติ และพฤติกรรมต่อ การซื้อ การใช้สินค้า และการบริโภค คนที่อยู่ในวัฒนธรรมต่างกัน จะมีพฤติกรรมการซื้อที่แตกต่างกัน (พูนศิริ วัจนะภูมิ และ สุภาพ ฉัตรราภรณ์ 2545: 88) ถึงแม้จะถูกจัดว่าเป็นผู้บริโภคกลุ่มเดียวกันก็ตาม เช่น กลุ่มสตรี กลุ่มวัยรุ่น ก็จะมีความต้องการแตกต่างกันตามวิถีการดำเนินชีวิตของตน

องค์การอนามัยโลก (WHO, Health Education Unit 1986: 118) ได้ให้ความหมายของการแสดงพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งเป็นไปตามสภาพสังคม เศรษฐกิจ และความสามารถในการเลือกแสดงพฤติกรรมนั้น

สุภาพ ฉัตรราภรณ์ (2545: 144) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต และความต้องการของผู้บริโภคที่สำคัญ คือ

- วัฒนธรรมและชนชั้นทางสังคม ช่วยให้เห็นรูปแบบการดำเนินชีวิต และการระบุสภาพความต้องการที่เหมาะสม เช่น เสื้อผ้าที่ต้องการ บ้าน อาหาร รถโดยสารและอื่น ๆ
- กลุ่มอ้างอิง การเปลี่ยนแปลงของกลุ่มอ้างอิง มักจะก่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิต ไปด้วย ซึ่งจะมีผลต่อความต้องการ
- คุณลักษณะของครอบครัว จำนวนสมาชิกและอายุของสมาชิก เป็นตัวกำหนดความต้องการของผู้บริโภค
- การเปลี่ยนแปลงสถานะทางการเงิน และ/หรือ การเปลี่ยนแปลงความคาดหวังทางการเงิน มีอิทธิพลต่อความต้องการของผู้บริโภค เช่น การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ทำให้หลายครอบครัวมีรายได้ลดลง ครอบครัวเหล่านี้ต้องปรับลดรายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับความบันเทิง และซื้อสินค้าที่มีคุณภาพ และราคาลดลง

- การตัดสินใจในสิ่งอื่นที่มีมาก่อน มีอิทธิพลต่อการรับรู้ปัญหา การซื้อรถยนต์หรือบ้าน ทำให้เกิดการรับรู้ความต้องการที่จะทำประกันภัย

- แรงจูงใจมีอิทธิพลต่อการรับรู้ปัญหา ดังเช่นทฤษฎีของ มาสโลว์ (Maslow) และ แมค ไกวซ์ (McGuirc) เมื่อคนเราได้รับการตอบสนองความหิวแล้ว แรงจูงใจอื่นก็จะเกิดขึ้นเป็นความต้องการตามมา

- อารมณ์มีอิทธิพลต่อสิ่งที่ต้องการ เช่น ต้องการคุณภาพยนตร์ดีแต่เงินน้อย

- สถานการณ์ปัจจุบัน เช่นการมีเวลาจำกัดอาจต้องการได้รับบริการที่รวดเร็ว

สินค้าอุปโภคบริโภคไม่ว่าจะเป็น เสื้อผ้า อาหาร เครื่องประดับ เครื่องใช้ต่าง ๆ บ้าน รถยนต์ เหล่านี้เป็นการแสดงออกทางวัฒนธรรมในวิถีการดำเนินชีวิตอย่างหนึ่ง ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค เช่น คนกลุ่มหนึ่งตัดสินใจเลือกบริโภคสินค้าราคาแพง ๆ เช่น นาฬิกาฝังเพชร เครื่องประดับชิ้นใหญ่ ๆ สินค้ามีชื่อเสียง ก็เพื่อจะแสดงว่าตนมีฐานะทางการเงินดี มีการดำเนินชีวิตอยู่ในชนชั้นสูงทางสังคมที่อาศัยการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน (Possessions) และลักษณะแนวโน้มนิยม (Value orientations) เป็นปัจจัยกำหนด โดยไม่คำนึงถึงรายได้ของตน ซึ่ง ฌอร์จส์ คักคี่ ฌอน วิบูลย์ชัย (2545:76) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคนอกจากรายได้แล้วยังประกอบด้วยปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งอาจจำแนกเป็น 2 ชนิด คือ

1. ปัจจัยที่เป็นรูปธรรม (Objective factors)

2. ปัจจัยที่เป็นนามธรรม (Subjective factors)

ปัจจัยที่เป็นรูปธรรม ได้แก่

- ระดับราคาสินค้า ถ้าสินค้านั้นมีราคาต่ำ ระดับการบริโภคจะเพิ่มขึ้น แต่ถ้าระดับราคาสินค้าสูงขึ้นผู้บริโภคก็จะลดการบริโภคลง

- การให้สินเชื่อในการบริโภคหรือระบบการผ่อนส่ง ซึ่งจะช่วยให้บุคคลที่มีรายได้ไม่เพียงพอ สามารถบริโภคสินค้าได้โดยการผ่อนส่ง

- ขนาดของสินทรัพย์ ผู้ที่มีสินทรัพย์มาก สามารถกำหนดการบริโภคได้มากกว่าผู้ที่มีสินทรัพย์น้อย

- การกระจายรายได้ของสังคม บุคคลที่มีรายได้สูงมักใช้จ่ายรายได้ในการบริโภคเป็นสัดส่วนที่น้อย เมื่อเทียบกับรายได้ ตรงกันข้ามกับผู้ที่มีรายได้ต่ำ แต่มีการใช้จ่ายในการบริโภคเป็นสัดส่วนที่สูง เมื่อเทียบกับรายได้ที่เขาได้รับ

ปัจจัยที่เป็นนามธรรม ได้แก่

- อุปนิสัยของตัวบุคคล บางคนอาจทำตัวฟุ่มเฟือย มีรสนิยมในการบริโภคสูง มีการใช้จ่าย สุรุ่ยสุร่าย มีรายได้เท่าไรใช้หมดโดยไม่คำนึงถึงอนาคต บุคคลเหล่านี้จะมีการบริโภคค่อนข้างสูง อาจเป็นหนี้เป็นสินเพราะไม่มีเงินสำรองเก็บไว้ในอนาคต

- แรงกดดันทางสังคม (Social pressure) เช่น ลัทธิเลียนแบบ โดยการเห็นเพื่อนบ้าน มีอะไรก็ต้องมีตาม เพื่อไม่ให้หน้าเพื่อนบ้าน เช่น มีรถยนต์ราคาแพง ถึงแม้ว่าตนเองไม่มี ความจำเป็นต้องใช้หรือมีรายได้ไม่พอที่จะซื้อหา ทำให้ต้องกู้หนี้ยืมสินบุคคลอื่นมา หรือการเลือกบริโภค ในสถานที่คิดว่า จะทำให้ฐานะตนเองสูงขึ้น เช่น ภัตตาคารหรือห้องอาหารในโรงแรมหรู ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น

วรวณีย์ ชลนภาสถิตย์ (2545: 59) กล่าวว่า วัยเด็กและวัยการศึกษา เป็นช่วงที่ไม่สามารถหารายได้ด้วยตนเอง แต่ต้องการใช้จ่ายสิ่งต้องการ เงินจากผู้ปกครองหรือบิดามารดา บุคคลจึงมีหน้าที่เพียงการจัดการให้มีการใช้จ่ายให้เพียงพอกับที่ ได้รับอย่างไม่เข้มงวด บุคคลเพียงเรียนรู้ถึงความจำกัดของทรัพยากรที่มีอยู่

ดวงกมล เวชบรรยงรัตน์ (2535: 218-219) กล่าวว่า มีหลักในการใช้จ่าย 3 ประการ คือ

1. กำหนดวัตถุประสงค์ในการซื้อ การใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล จะต้องเริ่มจากการกำหนดวัตถุประสงค์ในการเลือกซื้อก่อน

2. การวางแผนในการใช้จ่าย ทำรายการที่จะใช้จ่ายพร้อมเหตุผลจากวัตถุประสงค์ พิจารณาทบทวนอีกครั้งหนึ่ง จัดลำดับตามความจำเป็นรวม แล้วจึงเริ่มวางแผนการใช้จ่าย

2.1 กำหนดจุดประสงค์หลักของการใช้จ่าย

2.2 จัดแยกหมวดรายการ

2.3 พิจารณางบประมาณรายได้

2.4 กำหนดเวลาที่จะใช้จ่ายแต่ละรายการ

2.5 กำหนดรูปแบบ

2.6 กำหนดราคา

2.7 สํารวจสินค้าที่จะซื้อ

3. การจัดสรรงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณเป็นตัวกำหนดตัวหนึ่งในการใช้จ่าย ถ้าจัดสรรงบประมาณไม่เหมาะสมก็จะทำให้การใช้จ่ายไม่เป็นระบบ

3.1 งบประมาณรายได้ จำแนกเป็นหมวดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

3.2 งบประมาณรายจ่าย จำแนกเงินที่จะใช้ในแต่ละหมวดหมู่

วรวณีย์ วงษา (2545: 103) ได้กล่าวถึงการให้เครดิตแก่ผู้บริโภค (Consumer Credit) ซึ่งเกี่ยวข้องกับครอบครัวโดยตรง ได้แก่ Retail Credit (Store or Book Credit) ใช้ระหว่างผู้บริโภคและพ่อค้าปลีก ครอบครัวใช้สำหรับซื้อสินค้าประเภทเครื่องอุปโภคบริโภคเพื่อการดำรงชีวิต พ่อค้าให้เครดิตชนิดนี้แก่ลูกค้าด้วยวิธีต่าง ๆ กัน เช่น

ก. Charge Accounts (Open Book Accounts) เป็นการซื้อเชื่อหรือวิธีขาย “สินค้า” เงินเชื่อที่เก่าแก่และนิยมกันมากในประเทศสหรัฐอเมริกา ปกติร้านค้าจะให้เครดิตแก่ลูกค้าของตน

30 วัน ลูกค้าจะต้องเซ็นชื่อเป็นหลักฐานในบัญชีรายชื่อสิ่งของที่ซื้อทุกครั้ง ทางร้านจะรวบรวมบัญชีรายการดังกล่าวไว้ แล้วส่งใบแจ้งหนี้เพื่อเรียกเก็บเงินจากลูกค้าประมาณวันที่ 10 ของเดือนต่อไป ร้านค้าที่เข้มงวดจะงดบริการถ้าลูกค้าเหลวไหลไม่ชำระหนี้ตามกำหนดที่ตกลงกันอยู่เสมอ หรืออาจใช้วิธีเพิ่มดอกเบี้ยชำระอีก 1 – 2 % ในเดือนต่อไป แต่ถ้าลูกค้าชำระตามเวลาหรือก่อนเวลา ทางร้านก็จะมีส่วนลดให้เป็นรางวัล

ข. Credit Card แต่เดิมธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ให้เครดิตชนิดนี้แก่ลูกค้าของคนที่มีคุณสมบัติเป็นที่น่าเชื่อถือ ลูกค้าซึ่งเป็นผู้บริโภคสามารถใช้บัตรเครดิตของตนซื้อสินค้าแทนการใช้เงินสดเฉพาะกับร้านค้าที่ธนาคารเหล่านั้นรับเป็นธุระในการเรียกเก็บเงินจากลูกค้าให้ ธนาคารจะหักค่าบริการจากร้านค้าประมาณ 10 % ของเงินที่เรียกเก็บได้

ค. Installment Credit (Time Accounts) เป็นการซื้อสินค้าแบบผ่อนชำระ โดยกำหนดระยะเวลาผ่อนชำระไว้แน่นอน ร้านค้าจะกำหนดให้ผู้ซื้อวางเงินมัดจำ (Down Payment) จำนวนหนึ่ง มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับราคาและประเภทของสินค้าที่ซื้อ ผ่อนส่งเป็นงวด ๆ ในจำนวนเงินที่ร้านค้ากำหนดไว้เช่นกัน ในการซื้อสินค้าด้วยวิธีนี้มีการทำสัญญาระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขายไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และยึดกฎหมายเช่าซื้อเป็นหลัก

ในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน ทำให้ครอบครัวต้องระมัดระวังเรื่องการใช้จ่ายมากขึ้น โดยการช่วยกันควบคุมภาวะเศรษฐกิจในครอบครัว ซึ่งจะเป็นไปได้อย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับหลักการใช้จ่าย วัยรุ่นในฐานะสมาชิกคนหนึ่งในครอบครัว ควรรู้จักใช้จ่ายด้วยเหตุผล รู้จักจัดงบประมาณในการใช้จ่าย และรู้จักวางแผนในการใช้จ่ายได้ ก็จะทำให้การใช้จ่ายเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม แต่ถ้าสมาชิกคนใดคนหนึ่งในครอบครัว ปล่อยให้การใช้จ่ายเป็นไปตามอารมณ์ และความต้องการส่วนบุคคล ก็จะมีผลกระทบต่อการใช้จ่ายของครอบครัวทั้งหมดด้วย

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวัยรุ่น

วัยรุ่น (Adolescence) เป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโตเข้าสู่ผู้ใหญ่ และเข้าสู่วุฒิภาวะทางเพศอย่างสมบูรณ์ (To grow or grow to maturity) อยู่นี้จะอยู่ในช่วงอายุ 10 – 24 ปี มีการเปลี่ยนแปลงในด้านอารมณ์ การเข้าสังคม การเรียน การงาน ค้นหาอุดมคติในชีวิต ฯลฯ ซึ่งทั้งหมดวัยรุ่นได้มาจากการเรียนรู้ เลียนแบบ และจากการทดลองบทบาททุกแง่มุมของชีวิต จึงเป็นระยะที่จะเห็นการแสดงออกของพฤติกรรมต่าง ๆ (คณะอนุกรรมการด้านครอบครัว : 125)

เฮอร์ล็อกซ์ (Hurlock 1975: 1 อ้างถึงใน สุนทร สุราษฎร์กุล 2539: 5) ได้อธิบายว่า การที่เด็กบรรลุถึงขั้นภูมิตั้งนี้ ไม่ใช่จะเจริญแต่ทางร่างกายเท่านั้น ทางจิตใจก็จะเจริญเป็นเงาตามตัวไปด้วย นั่นคือ จะต้องมีการพัฒนาทั้ง 4 ด้านไปพร้อม ๆ กัน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2537: 17) กล่าวว่า วัยรุ่นอายุระหว่าง 12 - 15 ปี จะเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อายุ 15 - 18 ปี จะเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และอายุมากกว่า 18 ปี จะเรียนระดับอุดมศึกษา

สุพัตรา สุภาพ (2536: 41) กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่เริ่มแตกเนื้อหนุ่มสาว (Puberty) จนกระทั่งบรรลุนิติภาวะ ซึ่งมักมีผลกระทบกระเทือนต่อความเจริญด้านอื่นๆ เช่น มีการแปรปรวนของอารมณ์ เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้มีพฤติกรรมแปลก ๆ เห็นเพื่อนมีความหมายมากกว่าบิดามารดา และมักมีความรักติดอกกลุ่มด้วยการทำตัวเป็นพวกเดียวกัน เช่น เครื่องแต่งกาย ภาษา แบบของความประพฤติก

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2538: 375) ได้กล่าวว่า ช่วงความเป็นวัยรุ่นได้ขยายออกไปโดยประมาณอย่างรวม ๆ ตั้งแต่อายุ 12 - 25 ปี ทั้งนี้เนื่องจาก เด็กทุกวันนี้ต้องอยู่ภายในสถานบัน การศึกษานานขึ้น การเป็นผู้ใหญ่ที่พึ่งพาตนเองได้ทางเศรษฐกิจต้องยี่ระยะเวลาออกไป รูปแบบของการดำเนินชีวิตสมัยใหม่ ทำให้เด็กมีวุฒิภาวะทางจิตใจ (Maturity) ซ้ำกว่ายุคที่ผ่านมา ช่วงวัยรุ่นแบ่งได้ 3 ระยะ โดยใช้เกณฑ์ความเป็น เด็ก - ผู้ใหญ่ คือ

- ช่วงวัยแรกเริ่ม   อายุ 12 - 15 ปี
- ช่วงวัยรุ่นตอนกลาง   อายุ 16 - 17 ปี
- ช่วงวัยรุ่นตอนปลาย   อายุ 18 - 25 ปี

ลักษณะของวัยรุ่น

โดยทั่วไป นักจิตวิทยาพัฒนาการและนักการศึกษา ได้แบ่งพัฒนาการของวัยรุ่นตามช่วงอายุ ดังนี้ คือ

1. วัยรุ่นตอนต้น (Early Adolescence) เพศหญิงอายุ 11 - 13 ปี และเพศชายอายุ 13 - 15 ปี ร่างกายมีการเจริญเติบโตทางเพศอย่างสมบูรณ์ ทั้งในเพศชายและเพศหญิง สำหรับเพศหญิงได้แก่การมีประจำเดือน สัดส่วนของร่างกายเปลี่ยนแปลงไป สำหรับเพศชายสังเกตจากการหลังสุดจิดครั้งแรก เสียงแตกพร่า เป็นต้น

2. วัยรุ่นตอนกลาง (Middle Adolescence) เพศหญิงอายุ 13 - 17 ปี และเพศชายอายุ 15 - 19 ปี มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และความนึกคิด ในลักษณะค่อยเป็นค่อยไปจะสิ้นสุดลงเมื่อถึงวุฒิภาวะของวัยรุ่น การเปลี่ยนแปลงนี้แต่ละคนจะไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อมด้วย

3. วัยรุ่นตอนปลาย (Late Adolescence) เพศหญิงอายุ 17 - 21 ปี และ เพศชายอายุ 19 - 21 ปี ระยะเวลาการพัฒนารของวัยรุ่นเริ่มเข้าสู่วุฒิภาวะอย่างสมบูรณ์ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการพัฒนาทางจิตใจ มากกว่าทางกาย โดยเฉพาะด้านปรัชญาชีวิต และความนึกคิด

ธรรมชาติของวัยรุ่น

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีพลังมากมาย ทั้งสภาพร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และสังคม มีการนึกคิดหรือแสดงออก ภายใต้อิทธิพลการเรียนรู้ ต้องผิคลงถูก พยายามที่จะสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตัว ต้องการคิดและตัดสินใจด้วยตัวเองจากประสบการณ์ ซึ่ง สุชา จันท์ธอม (2529: 84) ได้อธิบายถึงธรรมชาติของวัยรุ่นไว้ดังนี้ คือ

1. วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นภายในร่างกายมาก เป็นผลให้อารมณ์ของเด็กเปลี่ยนแปลงด้วย
2. วัยรุ่นต้องการบ้านที่มีความรัก ความอบอุ่น ต้องการบิดามารดาที่อบรมเขาด้วยความเข้าใจ
3. วัยรุ่นมีความต้องการอิสรภาพมาก ไม่ชอบที่จะให้บิดามารดายุ่งเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของเขา ไม่ชอบการบังคับเข้มงวดจนเกินไป
4. วัยรุ่นมีความรักและต้องการเพื่อนมาก มักจะเจ็บใจแทนเพื่อน และอยากมีทุกอย่างเหมือนเพื่อน
5. วัยรุ่นเริ่มมีความสนใจเพื่อนต่างเพศ บิดามารดาไม่ควรกีดกัน เพราะจะทำให้วัยรุ่นหาทางหลีกเลี่ยงหนีผู้ใหญ่ไปพบกันเอง
6. วัยรุ่นชอบที่จะคบเพื่อนเป็นกลุ่ม และแสดงออกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เป็นต้นว่า มีท่าทางคำพูดแปลก ๆ การแต่งกายที่คล้ายคลึงกัน
7. วัยรุ่นมักคิดว่าตนเป็นผู้ใหญ่แล้วจึงมักเลียนแบบผู้ใหญ่ แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ อย่างรุนแรง และอาจผิดพลาดได้
8. วัยรุ่น ไม่ชอบที่จะให้ผู้ใหญ่ปฏิบัติต่อเขาอย่างเด็ก ๆ
9. วัยรุ่น ไม่ชอบให้ผู้ใหญ่นำตนไปเปรียบเทียบกับผู้อื่น

ความต้องการของวัยรุ่น

มนุษย์ทุกคนมีความต้องการแตกต่างกัน วัยรุ่นก็เหมือนกับวัยอื่น ๆ ที่แสวงหาความสุข ความพอใจ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่ง ประสาท อิศรปริศา (2523: 198-199) ได้เขียนถึงความต้องการของวัยรุ่น ดังนี้

1. ความต้องการฐานะทางสังคม วัยรุ่นต้องการให้ผู้อื่นยอมรับว่าตนมีความสำคัญมีค่า ต้องการมีตำแหน่งทางสังคม ต้องการมีบทบาทเป็นผู้ใหญ่ เช่น วัยรุ่นชายสูบบุหรี่ วัยรุ่นหญิงสวมรองเท้าส้นสูง แต่งหน้า และทำท่าทางเป็นสุภาพสตรี
2. ความต้องการอิสระ วัยรุ่นต้องการหนีออกจากเขตแดนที่จำกัด ซึ่งพ่อแม่ได้กำหนดไว้ เขาต้องการกำหนดทิศทางของตนเอง เช่น การมีห้องส่วนตัว

3. ความต้องการความสำเร็จ มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ คือการให้เขาสามารถทำงานได้สำเร็จ เขาจะรู้สึกว่าคุณค่า และจะช่วยให้เขาเกิดความพยายามมากขึ้น

4. ความต้องการมีปรัชญาชีวิต วัยรุ่นจะตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับ ความหมายของชีวิต สังคม ศาสนา และอุดมคติ ขณะนี้เขาจะค้นหาความรู้ที่เขาสนใจ เพื่อเตรียมตัวไปสู่อาชีพของตนเอง

ความสนใจของวัยรุ่น

ในปัจจุบัน ค่านิยม สภาพเศรษฐกิจ สังคม ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี และแบบแผนวัฒนธรรมของครอบครัว ก่อให้เกิดความแตกต่างกันระหว่าง ในยุคที่ผู้ใหญ่กำลังเป็นวัยรุ่น ทำให้เกิดคน 2 วัย มีความแตกต่างกันในแง่ของความสนใจ ค่านิยม ความสามารถ และเอกลักษณ์ประจำตัว ซึ่งจะให้วัยรุ่นทำตามในสมัยนิยมเก่า ๆ ประจวบเดียวกับช่วงวัยรุ่นของพ่อแม่ ลุงป้า ตายาย มีมาก็ไม่ได้ เพราะเขาไม่เคยมีชีวิตอยู่ในสังคมสมัยนั้น ถ้าผู้ใหญ่เอามาตรฐานความคิด ความสามารถ ประสบการณ์ ความรู้ของตนเองมาเป็นมาตรฐานให้วัยรุ่นกระทำตามย่อมก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างวัย วัยรุ่นจะสูญเสียความมั่นใจ และเกิดความสับสน

โดยทั่วไปวัยรุ่นมีความสนใจที่แปรเปลี่ยนไปง่าย ๆ อยู่ในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ เมื่อไม่สามารถแสดงออกทางชีวิตที่เป็นจริงได้ ก็มักแสดงออกในรูปฝืนกลางวัน จินตนาการของตนเอง ซึ่งมีขอบข่ายกว้างขวางและไม่ลึกซึ้งมาก

นอกจากนี้ความสนใจของวัยรุ่นยังขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่น ๆ อีก เช่น บุคลิกภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมรอบตัว ซึ่ง ลัดดา วงศ์สุทธีรัตน์ (2541: 31) ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจของวัยรุ่นดังนี้ คือ

ความสนใจส่วนตัว สนใจเรื่องการปรากฏตัว ที่จะดึงดูดความสนใจเรื่องความเป็นอิสระซึ่งต้องการมากที่สุด และมักเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ปกครอง และบ่อยครั้งวัยรุ่นจะจบลงด้วยความแสร้งไม่มีความสุข ซึ่งจะนำไปสู่การหนีออกจากบ้าน เลิกเรียนหนังสือ หรือแม้กระทั่งการแต่งกายเพื่อสร้างความเป็นอิสระแก่ตนเอง ในการนี้เงินเป็นหัวใจของความเป็นอิสระ เพราะตราบดีที่พ่อแม่เป็นผู้ให้เงินใช้ ก็ยังคงเป็นผู้ควบคุมเด็กอยู่ วัยรุ่นบางคนพยายามหาเงินมาให้ได้มากที่สุด โดยไม่คำนึงว่าจะได้มาอย่างไร เพื่อที่จะซื้ออิสรภาพนี้จากผู้ปกครอง

สนใจมีเพื่อนสนิทต่างเพศ ความสนใจสืบเนื่องมาจากความเจริญทางร่างกายที่บรรลุ นิติกะทางเพศ และความต้องการดำเนินชีวิตอย่างผู้ใหญ่ ขึ้นของการพัฒนาการในด้านสัมพันธ์กับต่างเพศ ที่อยู่ในระดับเพื่อนจะนำไปสู่ความสัมพันธ์ใกล้ชิดกว่า คือ การมีชีวิตคู่

สนใจกิจกรรมสร้างสรรค์ ความสนใจที่จะร่วมในกิจกรรมที่ใหม่ และมีประโยชน์ได้ ช่วยให้วัยรุ่นเข้ากลุ่มพบปะเพื่อนเป็นการตอบสนองความต้องการทางสังคมพื้นฐาน และระบายความเครียดทางอารมณ์ และเป็นการช่วยให้เด็กเรียนรู้ตนเองและผู้อื่นมากขึ้น

สนใจช่วยเหลือบุคคลอื่น วัยรุ่นมักสนใจช่วยเหลือบุคคลอื่นที่เขาเห็นว่าได้รับความลำบากและไม่ได้รับความยุติธรรม เพราะบ่อยครั้งเขารู้สึกว่าตนเองก็อยู่ในฐานะเช่นนั้น และเคยสะท้อนอารมณ์ จึงมีความเห็นอกเห็นใจมาก บุคคลที่แสวงหาประโยชน์จากวัยรุ่นมักจะใช้ความสนใจนี้ของเด็กเป็นเครื่องล่อให้เด็กร่วมมือ

สนใจในการศึกษา วัยรุ่นโดยขั้นตอนการพัฒนาการมีความต้องการจะเรียนรู้และเพิ่มความสามารถของตน ฉะนั้นการศึกษาจึงเป็นวิธีทางสำคัญที่เขาจะใช้เป็นรากฐานแสดงความสามารถ แต่ความสนใจทางด้านนี้จะมีมากขึ้นอยู่กับการสนับสนุนของครอบครัว ทั้งทางเศรษฐกิจ ฐานะ และค่านิยมทางการศึกษาของครอบครัวขึ้นอยู่กับเพศ และระดับสติปัญญาของเด็กด้วย

สนใจอยากรู้ อยากเห็น ความอยากรู้ อยากเห็นในระยะนี้ จะเปลี่ยนจากธรรมชาติสภาพแวดล้อมไปสู่ ความอยากรู้ อยากเห็นในเรื่องเพศตรงกันข้ามมากขึ้น ความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ ประกอบกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับร่างกายตน ล้วนเป็นสิ่งที่ทำให้เด็กอยากรู้ อยากเห็นเพิ่มขึ้น ทั้งสิ้น และทางออกของเด็กนั้นเกิดได้หลายวิธี ตามแต่สภาพสิ่งแวดล้อมจะอำนวย เช่น การพูดคุยกับเพื่อนฝูงหรือบิดามารดา การเรียนจากตำรา หรือสื่อมวลชนในรูปแบบต่าง ๆ

สนใจการเข้าสังคม สำหรับวัยรุ่นตอนปลายจะสนใจในงานเลี้ยงทุกแบบที่มีเพื่อนต่างเพศร่วมด้วย ซึ่งมักมีการเต้นรำและการดื่มสุราด้วย การพบปะสังสรรค์จะพุดจากกันเป็นกิจกรรมสำคัญ แม้ในบางครั้งไม่สนใจเลยว่าจะมีคนฟังหรือไม่ การพูดเป็นการลดความตึงเครียดและสร้างความเชื่อมั่น ซึ่งสำคัญต่อการปรับตัวทางสังคม และได้ประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วย

สนใจทางการพักผ่อนหย่อนใจ ความสนใจด้านการออกกำลังกายหรือการกีฬาเป็นหมู่คณะจะน้อยลง ความสนใจทางการพักผ่อนส่วนใหญ่มักโยงกับเพื่อนต่างเพศ และการเที่ยวเตร่ที่มีทั้งเพลง เต้นรำ สูบบุหรี่ ดื่มสุรา

สนใจปรัชญาอุดมคติ ศาสนา วัยรุ่นอยู่ในภาวะที่กำลังแสวงหาหลักในการแก้ความทุกข์ร้อนทางใจ แสวงหาตัวแบบของการดำรงชีวิต รวมทั้งแนวทางในการดำเนินชีวิตแบบผู้ใหญ่ โดยเฉพาะวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งมีความรู้คิด รู้ดี รู้ชั่วแล้ว พบว่าเป็นช่วงที่มีปัญหามากที่สุด ฉะนั้นภาวะช่องว่างทางจิตใจ บุคลิกภาพของวัยรุ่นจะรับและพัฒนาทางด้านนี้มากขึ้นน้อยเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับว่าสิ่งเหล่านี้ได้ให้ความกระจ่างแก่จิตใจเด็กอย่างสมเหตุสมผล ได้ดีเพียงใด และขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมกลุ่มหรือตัวบุคคลที่เด็กนับถือนิยมว่ามีอิทธิพลต่อตัวเขาในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้มากขึ้นน้อยเพียงใดด้วย

สนใจวัฒนธรรม ประเพณี ศิลปะและดนตรี ก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่เยาวชนมีแนวโน้มจะรับ เพราะเขาอยู่ในภาวะที่แสวงหาสิ่งที่สนใจอยู่ ฉะนั้นจะรับมากขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อความสนใจ

พัฒนาการของวัยรุ่น

การพัฒนาการเข้าสู่วัยรุ่นของแต่ละคนนั้น จะช้าหรือเร็วไม่เท่ากัน บางคนจะเร็ว บางคนจะช้า แต่ทุกคนจะมีแบบแผนการเจริญเติบโตเฉพาะของตนเอง กล่าวคือ บางคนจะเจริญเติบโตอย่างสม่ำเสมอ บางคนจะเติบโตในบางวัยและช้าในบางวัย ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว เด็กหญิงจะเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่าเด็กชาย ซึ่งพัฒนาการของวัยรุ่นแบ่งได้เป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. พัฒนาการทางด้านร่างกาย

พัฒนาการทางด้านร่างกายของวัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากเด็กหญิงเด็กชาย เข้าสู่การเจริญเติบโตทางร่างกายเต็มที่ทุกส่วน ลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไป คือ โครงสร้างและรูปร่าง เด็กผู้หญิงเริ่มมีประจำเดือน มีหน้าอก สะโพกขยาย มีขนที่รักแร้ และบริเวณอวัยวะเพศ เด็กผู้ชายมีเสียงแตก มีขนตามตัวและอวัยวะเพศ ร่างกายไม่ได้สัดส่วน

2. พัฒนาการทางอารมณ์

ในระยะวัยรุ่นตอนปลาย จะมีสภาพทางอารมณ์มั่นคงขึ้น พร้อมทั้งจะยอมรับสภาพของการเป็นผู้ใหญ่ที่จะต้องควบคุมตนเอง แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าโดยใช้ความรู้ที่มีและประสบการณ์ที่ผ่านมา ซึ่งวัยรุ่นส่วนใหญ่ร้อยละ 80 จะสามารถพัฒนาต่อเข้าสู่ผู้ใหญ่ แต่ก็ยังมีบางส่วนที่พัฒนาไม่ผ่านระยะนี้ไปตลอดชีวิต คือไม่สามารถพัฒนาอารมณ์ขึ้นไปถึงจุดที่พร้อมเป็นผู้ใหญ่ได้ ซึ่งมักจะเกิดในวัยรุ่นที่มีประสบการณ์ชีวิตที่ไม่ราบรื่นมีครอบครัวแตกแยก ไม่มั่นคงอบอุ่น และตนเองไม่สามารถปรับตัวเลียนแบบพฤติกรรมที่ดีกับบุคคลที่เขาชื่นชม ถึงแม้ร่างกายจะพัฒนาไปอย่างไร หากอารมณ์ไม่ถูกพัฒนาตามก็ไม่สามารถเข้าสู่ผู้ใหญ่ได้เต็มที่

3. พัฒนาการทางสังคม

พัฒนาการทางสังคมของวัยรุ่นจะเกิดขึ้น และต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยรุ่นผู้ใหญ่ วัยรุ่นจะให้ความสำคัญกับเพื่อนร่วมวัย มีความผูกพันกับเพื่อนมากขึ้น รวมทั้งเพื่อนต่างเพศด้วย ซึ่งกลุ่มเพื่อนจะรับรู้ เข้าใจ และแก้ไขปัญหากันและกันได้ดีกว่าเพื่อนต่างวัย และยังตอบสนองความต้องการทางสังคมให้แก่วัยรุ่น เช่น การเป็นบุคคลสำคัญ การต่อต้านผู้มีอำนาจ การหนีสภาพที่น่าเบื่อทั้งบ้านและโรงเรียน เป็นต้น ซึ่งวัยรุ่นจะเลือกเป็นสมาชิกของกลุ่มใด จะเลือกตามแบบบุคลิกภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจสังคมของแต่ละครอบครัวของตน ตลอดจนความสนใจ ค่านิยม และสติปัญญา ซึ่งวัยรุ่นหญิงจะมีพัฒนาการด้านสังคมเร็วกว่าวัยรุ่นชาย

4. พัฒนาการทางสติปัญญา

เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น จะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบความคิดไปจากเดิม รู้จักคิดเป็นเหตุเป็นผลดีขึ้น มีพัฒนาการทางสติปัญญาอยู่ในขั้นปฏิบัติการด้วยนามธรรม (Formal Operation Stage) สามารถวิเคราะห์ปัญหาอย่างมีระบบระเบียบ ใช้สติปัญญาในการแก้ไขปัญหของตนเองและผู้อื่น คำนึงถึงหลักความจริง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักการวางแผนอนาคตได้ กล่าวปัญหา

จะเห็นได้ว่าวัยรุ่นเป็นวัยที่มีพัฒนาการในทุกด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และความคิด สิ่งที่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่น ตั้งแต่แรกเกิดและสำคัญที่สุดคือครอบครัว ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กับวัยรุ่นเป็นอย่างมาก ส่งผลต่อพัฒนาการและพฤติกรรมของวัยรุ่น ช่วยให้วัยรุ่นสามารถพัฒนาผ่านพ้นวัยรุ่นสู่ผู้ใหญ่ได้อย่างราบรื่น

5. แนวคิดเกี่ยวกับ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก

การศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นหัวใจของการพัฒนาทั้งปวง ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมที่ดีงามในการดำรงชีวิต การศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีที่สูงขึ้นจึงเป็นความจำเป็นเพื่อการพัฒนาฝีมือแรงงาน และลดภาวะการว่างงานจากวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศ แต่เนื่องจากกระแสความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ และวิทยาการคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทในสังคมทุกด้านการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศจากภาคเกษตรกรรมสู่ภาคบริการและอุตสาหกรรม ส่งผลให้พฤติกรรมของคนในสังคมเปลี่ยนไปจากสังคมชนบทสู่สังคม เมือง จากครอบครัวขยายสู่ครอบครัวเดี่ยว จากธรรมเนียมเป็นวัดบุญนิยมและบริโภคนิยมมีการแพร่ระบาดของอบายมุข สารเสพติด โรคเอดส์ การหลั่งไหลของวัฒนธรรมต่างชาติที่ไม่เหมาะสมกับวิถีชีวิตแบบไทย สถานการณ์ดังกล่าวล้วนก่อให้เกิดผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยอย่างรวดเร็ว (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล 2545-2549: 15)

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก เป็นสถาบันการศึกษาในสังกัด กรมสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่ที่ เลขที่ 41 ถนนพหลโยธิน ตำบลไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดตาก มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 230 ไร่เศษ

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก แต่เดิมนั้นได้พัฒนามาจากโรงเรียนประถมอาชีพช่างไม้ ตั้งแต่ปี 2481 เปิดทำการสอนวิชาช่างไม้ชั้นต้น จนกระทั่งถึง พ.ศ. 2500 จึงเปิดสอนถึงระดับประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง ต่อมาจึงได้ยกฐานะขึ้นเป็น โรงเรียนการช่างตาก ในปี พ.ศ. 2503 และได้เปิดสอนวิชา ช่างอุตสาหกรรมขึ้น จนกระทั่งปี พ.ศ. 2509 จึงยุบโรงเรียนการช่างสตรีตาก เป็นแผนกวิชาคหกรรมศาสตร์ แล้วโอนย้ายเข้ามาอยู่กับ โรงเรียนการช่างตาก และในปี พ.ศ. 2510 ได้ยกฐานะจากโรงเรียนการช่างตากขึ้นเป็น วิทยาลัยเทคนิคตาก สังกัดกองวิทยาลัย กรมอาชีวศึกษา โดยจัดให้มีการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ต่อมาจึงได้ยกฐานะจากโรงเรียนการช่างตากขึ้นเป็น วิทยาลัยเทคนิคตาก สังกัดกองวิทยาลัย กรม อาชีวศึกษา และในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2520 รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติจัดตั้งวิทยาลัย เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคตากเป็นวิทยาเขตหนึ่งในสังกัด วิทยาลัยเทคโนโลยีและ อาชีวศึกษา จัดการศึกษาเป็น 2 ระดับดั้งเดิม จนกระทั่งวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2531 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อ วิทยาลัย ชื่อ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเป็น “สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล” วิทยาลัยเทคโนโลยีและ อาชีวศึกษาวิทยาเขตตากจึงได้เปลี่ยนเป็น สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก

ปัจจุบันสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก เป็นสถาบันการศึกษาในระดับ อุดมศึกษา ดำเนินการจัดการศึกษา 2 ระดับ คือ

- ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
- ระดับปริญญาตรี

โดยมีหลักเกณฑ์ในการรับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของทางสถาบันฯ นั้นรับนักศึกษาจากการสอบโดยตรงกับสถาบันฯ และจากการสอบรวมทั่วประเทศพร้อมกับสถาบัน อุดมศึกษาอื่น ๆ ทั่วประเทศ ดังนั้นนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในสถาบันฯ จะมีทั้งนักศึกษาที่มีภูมิลำเนา อยู่ในจังหวัดตาก และนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดอื่น ๆ จึงมีความแตกต่างกันในหลาย ๆ ด้าน ทั้งทางด้านภูมิลำเนา ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น ประกอบกับการศึกษาในสถาบันฯ นั้น มีความแตกต่างจากสภาพการศึกษาใน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา นักศึกษาต้องพึ่งตนเอง ทั้งด้าน การศึกษา และชีวิตความเป็นอยู่

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดตาก ซึ่งเป็นจังหวัดที่อยู่ ดินชายแดน เป็นทางผ่านไปสู่ภาคเหนือตอนบน ความเจริญของจังหวัดไปกระจุกตัวอยู่ที่ตัวอำเภอ สภาพภายในตัวจังหวัด ไม่ค่อยมีความทันสมัยในด้านการบันเทิง ไม่มีห้างสรรพสินค้าที่ทันสมัย ครบวงจร สถานบริการ และสถานเริงรมย์มีอยู่ไม่มากนัก แต่อย่างไรก็ตาม นักศึกษาที่เข้ามาศึกษา ในสถาบันฯ ก็ต้องมีการปรับตัวเพื่อพบกับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ ทั้งในชีวิตส่วนตัวและสังคม สภาพการ อยู่อาศัยทั้งบ้านเช่าและหอพัก วัฒนธรรมท้องถิ่น การดำเนินชีวิตที่ต้องตัดสินใจต้องกระทำด้วยตัวเอง ดูแลตนเอง ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นอิสระ ประกอบกับความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลองกับสิ่งใหม่ๆ ตามธรรมชาติของวัยรุ่น อาจทำให้มีพฤติกรรม การเที่ยวกลางคืน เล่นการพนัน ดินยาเสพติด ดื่มเหล้า รวมทั้งการใช้ยาอย่างฟุ่มเฟือยด้วย ในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นสังคมเมืองใหญ่หรือเมืองเล็ก จะมีความ เจริญทางวัตถุ แต่วิถีชีวิตประจำวัน ไม่แสดงถึงความเจริญทางจิตใจ มีการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยทั้งในการกิน การอยู่ ความสับสน ความฉุกฉุน การขาดระเบียบวินัยและความย่อหย่อนในศีลธรรมอันดีงาม (วัลลภา จันทร์เพ็ญ 2544: 2)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมที่พึงงามในการดำรงชีวิต และนโยบายด้านการศึกษารัฐบาล พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกฝ่ายร่วมรับผิดชอบ การจัดการศึกษาและฝึกอบรม โดยรัฐเป็นผู้วางระบบ นโยบายกำกับคุณภาพมาตรฐาน สนับสนุนและระดมทรัพยากรเตรียมความพร้อมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน เครือข่าย ครอบครัวยุคใหม่ และอื่น ๆ รวมทั้งการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการหรือทุพพลภาพผู้ด้อยโอกาส (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล 2545:15) ซึ่งการศึกษาคือเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะปลูกฝังจิตสำนึกและความภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย รวมทั้ง ความซื่อสัตย์ สุจริต และการมีวินัย แต่เนื่องจากโดยสภาพทั่วไป ของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก ยังมีนักศึกษาส่วนใหญ่ที่มีทุนทรัพย์ไม่พอเพียงในการศึกษา ทั้ง ๆ ที่ส่วนใหญ่ได้รับเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ก็ยังไม่เพียงพอในการใช้จ่าย ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากลักษณะในการเรียนด้านอาชีพ ที่ต้องใช้จ่ายเพื่อซื้อวัสดุ ในการฝึกปฏิบัติ หรือเป็นเพราะการใช้จ่ายแบบฟุ่มเฟือยของนักศึกษาเอง ซึ่งปัญหาด้านการเงินนี้เป็นปัญหาหนึ่งในการศึกษาและก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีกมากมาย ทั้งปัญหาการหาเงินอย่างไม่ถูกวิธีของนักศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก เป็นผู้มีอายุอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย และมีการศึกษาแบบอาชีวศึกษาซึ่งสังคมส่วนใหญ่กำลังมองว่าเป็นปัญหาของสังคมที่สมควรแก้ไข โดยเร็ว ทั้งนี้เพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐและของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงระบบการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยจึงเลือกใช้นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตากเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ *คุณลักษณะของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของนักศึกษา* มีดังนี้

6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมิหลังของครอบครัว

ในการศึกษาค้นคว้าเรื่องภูมิหลังของครอบครัว ภาวนา ใจประสาธ (2534:85-90) ศึกษาเรื่องการศึกษาการดำรงชีวิตของนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านความเป็นอยู่ในหอพัก และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมพบว่า นักศึกษาที่รายได้ของบิดามารดา หรือผู้ปกครองแตกต่างกัน มีการดำรงชีวิตภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยส่วนรวมทั้ง 5 ด้าน ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบการดำรงชีวิตของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาที่

รายได้ของบิดามารดา หรือผู้ปกครองระดับต่ำ ปานกลางและสูง มีการดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัย ส่วนรวมทั้ง 5 ด้านแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า นักศึกษามีการดำรงชีวิตด้านสังคม ด้านการร่วมกิจกรรม ด้านความเป็นอยู่ในหอพัก และด้านเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีการดำรงชีวิตภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยส่วนรวมทั้ง 5 ด้านในระดับปานกลาง นักศึกษาที่อาชีพของบิดามารดา หรือผู้ปกครองรับราชการ รัฐวิสาหกิจ รับจ้าง ค้าขาย หรือเป็นเจ้าของกิจการ เกษตรกรรม และอื่นๆ มีการดำรงชีวิตในมหาวิทยาลัยโดยส่วนรวมทั้ง 5 ด้านแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่านักศึกษามีการดำรงชีวิตด้านความเป็นอยู่ในหอพักแตกต่างกัน

มัทรี ชูทรัพย์(2543:97-98) ศึกษาเรื่อง การศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิพบว่า นักศึกษาที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองมีรายได้ต่างกันมีการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน นักศึกษาที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท มีการดำเนินชีวิตในลักษณะกลุ่มวิชาชีพ และกลุ่มก้าวหน้าเป็นส่วนใหญ่ และนักศึกษาที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองมีรายได้ 10,001 บาทขึ้นไป มีการดำเนินชีวิตในลักษณะกลุ่มสมาคมมากกว่านักศึกษาที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาที่มีลักษณะการอยู่อาศัยต่างกันมีการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน นักศึกษาที่มีลักษณะการอยู่อาศัยกรณีอื่นๆ และนักศึกษาที่อยู่หอพักหรือบ้านเช่ามีการดำเนินชีวิตในลักษณะกลุ่มวิชาชีพ และกลุ่มก้าวหน้าเป็นส่วนใหญ่ นักศึกษาที่อาศัยอยู่บ้านพักของตนเองและอยู่หอพักหรือบ้านเช่ามีการดำเนินชีวิตในลักษณะกลุ่มบำเพ็ญประโยชน์ และกลุ่มก้าวหน้าเป็นส่วนใหญ่ และนักศึกษาที่อาศัยอยู่บ้านพักตนเองมีการดำเนินชีวิตในลักษณะกลุ่มกิจกรรมมากกว่านักศึกษาที่อาศัยอยู่บ้านญาติ และนักศึกษาที่อาศัยอยู่หอพักหรือบ้านเช่า

6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร

ในการศึกษาค้นคว้าเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทย ล้วนแสดงผลคล้ายคลึงกันว่า วิธีการที่ครอบครัวใช้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กส่งผลต่อลักษณะพัฒนาการทางจิตและพฤติกรรมของเด็ก (จรรยา สุวรรณทัต 2545: 5-21)

จากการศึกษา เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังเกี่ยวกับชีวิตครอบครัว ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร” พิมพาวรรณ คุณันัน (2534 อ้างถึงใน สุพัชรีย์ หนูใหญ่ 2544:14) พบว่า นักศึกษาทั้ง 2 ระดับมีความคาดหวังไปในแนวเดียวกัน จะต่างกันบ้างก็เป็นเพียงส่วนน้อย กล่าวคือ นักศึกษาแสดงความคาดหวังว่า บิดามารดาควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตร มีความเข้าใจธรรมชาติของเด็ก และควรให้ความยุติธรรมแก่บุตร ใช้วิธีการอบรมบุตรอย่างมีเหตุผลมากกว่าการเฝ้านิติ

เปิดโอกาสให้นักธุรกิจได้แสดงความคิดเห็น โดยเสรี สามิภรรยาควรมีการตกลงในเรื่องการใช้จ่ายเงินของครอบครัว และการทำงานนอกบ้านของภรรยามิใช่สาเหตุทำให้นักธุรกิจขาดความอบอุ่น

พนมสิทธิ์ สอนประจักษ์ (2538 : 159-169) ทำการวิจัย เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการสื่อสารกับพฤติกรรมการซื้อสินค้าจากร้านสะดวกซื้อในเขตกรุงเทพฯ ศึกษาเฉพาะร้านเซเว่นอีเลฟเว่น ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายเพียงเล็กน้อย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับรายได้ไม่เกิน 5,000 บาท ส่วนใหญ่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีมีอายุ 16 - 25 ปี มีอาชีพเป็นนักเรียน นิสิต นักศึกษา สถานภาพทางครอบครัวส่วนใหญ่เป็น “กลุ่มลูกหลาน” และบุคคลที่พักอาศัยคือ “บิดามารดา” สำหรับพฤติกรรมเปิดรับสื่อโฆษณาพบว่า โทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่กลุ่มตัวอย่าง เปิดรับสาร โฆษณาเซเว่นอีเลฟเว่นมากที่สุด เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของพฤติกรรมการซื้อสินค้าในแต่ละเดือนพบว่า ระดับการศึกษาปริญญาตรีมีพฤติกรรมการซื้อสินค้าในแต่ละเดือน สูงกว่าระดับอื่น กลุ่มอายุ 36-45 ปี มีพฤติกรรมการซื้อสินค้าในแต่ละเดือนสูงกว่าระดับอื่น พวกเขาบริโภคพฤติกรรมการซื้อสินค้าในแต่ละเดือนมากกว่าพวกที่มีครอบครัวแล้ว สำหรับปัจจัยทางการสื่อสาร โดยผ่านสื่อมวลชน สื่อโฆษณา ณ จุดขายและสื่อโฆษณาเฉพาะกิจ พฤติกรรมการเปิดรับสื่อทั้ง 3 มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการซื้อสินค้าที่ร้านในแต่ละเดือน

บุญนาค ภัทรพงศ์ (2537: 66-67) ได้วิจัย เรื่อง พฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูปของวัยรุ่นตอนปลายในกรุงเทพฯ พบว่าผู้ประกอบการของวัยรุ่นตอนปลายส่วนใหญ่คือ บิดามารดา ซึ่งมีการศึกษาระดับปริญญาตรี และประกอบอาชีพส่วนตัวเป็นส่วนใหญ่ รายได้เฉลี่ยของบิดา คือ 21,122.62 บาทต่อเดือน และรายได้เฉลี่ยของมารดา คือ 10,715.12 บาทต่อเดือน และวัยรุ่นตอนปลาย ได้รับเงินเดือนเฉลี่ยเดือนละ 2,457.67 บาท ซึ่งใช้จ่ายเป็นค่าเสื้อผ้าเฉลี่ยเดือนละ 616.65 บาท หรือเป็น 1 ใน 4 ของเงินเดือนที่ได้รับ ส่วนใหญ่ซื้อเสื้อผ้ายี่ห้อ กางเกงยีนส์ ปริมาณที่ซื้อเสื้อผ้า ปีละ 6 - 10 ครั้ง และซื้อครั้งละ 1 - 2 ตัว

พรกมล รัตนภรณ์ (2542: 141-143) ได้ศึกษาเรื่อง “รูปแบบการดำเนินชีวิตพฤติกรรมการเปิดรับสื่อและพฤติกรรมการบริโภคสินค้าของวัยรุ่นในจังหวัดเชียงใหม่” พบว่าวัยรุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ นิยมบริโภคอาหารประเภทฟาสต์ฟู้ด นิยมเลือกซื้อเสื้อผ้าตามห้างสรรพสินค้า ประเภทเสื้อผ้าที่นิยมได้แก่ ยีนส์ และเสื้อผ้าแนวกีฬา มีการใช้อุปกรณ์สื่อสารในปริมาณที่น้อย นอกจากนี้ยังพบว่า วัยรุ่นในจังหวัดเชียงใหม่และในจังหวัดกรุงเทพฯ ได้บริโภคข่าวสาร ข้อมูลประเภทเดียวกัน ตลอดจนค่านิยมสังคมเมืองไม่ว่าจะเป็น เรื่องการแต่งกาย การบริโภคสินค้า ล้วนได้รับข้อมูล และแรงกระตุ้นจากสื่อเหมือนกัน จนเกิดเป็นพฤติกรรมที่ใกล้เคียงกัน

ฤทัย บุญเอกนุศย์ (2543: 224) ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการบริโภคของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร” พบว่า ในด้านการใช้จ่าย นักศึกษาอายุ 17-18 ปี จะใช้จ่าย

ไปกับเครื่องแต่งกาย และกิจกรรมในการพักผ่อน ดูหนังฟังเพลง มากกว่าอายุช่วงอื่น ๆ ซึ่งเมื่ออายุมากขึ้นก็จะใช้จ่ายน้อยลงเป็นลำดับ นักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐบาลระบบปิด จะใช้จ่ายไปกับเครื่องแต่งกาย มากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน และนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน จะใช้จ่ายไปกับกิจกรรมการพักผ่อน ดูหนังฟังเพลง มากกว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐบาลระบบเปิด และระบบปิด และนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับครอบครัวระดับสูงจะใช้จ่ายไปกับเครื่องเขียนมากกว่า นักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับครอบครัวระดับปานกลางและต่ำ

ชวนะ ภวานันท์ (2539: 110-115) ได้ทำการวิจัย ภาคสนาม (Field Research) เรื่อง เงินเนอเรนซ์ เอ็กซ์ ดันแบบกลุ่มคนรุ่นใหม่ โดยศึกษาเฉพาะกลุ่มอายุ 20 – 25 ปี พบว่าในวัยนี้หากกำลังอยู่ในวัยเรียน จะได้รับเงินค่าเล่าเรียนจากทางบ้านเฉลี่ยเดือนละ 15,000 – 25,000 บาท สำหรับกรณีที่อยู่ทางบ้านร่ำรวย แต่ถ้าฐานะทางบ้านอยู่ในระดับปานกลางก็จะได้รับเงินเฉลี่ยเดือนละ 2,000 – 5,000 บาท ลักษณะการใช้จ่ายจะมีรายจ่ายตามธรรมเนียม รายจ่ายหลักคือการแต่งกาย เสื้อผ้า เครื่องประดับ ของใช้ส่วนตัว ในเรื่องพฤติกรรมการรับสื่อโฆษณา สิ่งพิมพ์ทั้งหนังสือ และวารสารส่วนใหญ่ จะเปิดรับเพื่อเหตุผล 2 ประการคือ 1) เพื่อการพักผ่อน 2) เพื่อไว้เป็นคู่มือในการใช้จ่าย และ จะให้ความสนใจกับราคาสินค้า หรือเปิดดูแฟชั่น เป็นอันดับแรก

ยูธิ นากามูระ (2539: 124-132) ได้ศึกษาเรื่อง “ พลวัตรของวัฒนธรรมการบริโภคและรูปแบบการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นไทยในเขตกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ” พบว่า รูปแบบการบริโภคสินค้าที่มีรูปแบบการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่าง มีลักษณะเป็นวัฒนธรรมกระแสหลัก ซึ่งอาศัยอยู่ใต้การกำหนดของระบบตลาดถึงแม้ว่าผู้บริโภคจะรู้สึกถึงการมีเอกลักษณ์ของวัยรุ่นส่วนหนึ่ง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้พยายามที่จะแสดงความเลียนแบบและความแตกต่าง โดยมีความมั่นคงและการใช้ชีวิตที่แสดงความหรูหรามากกว่าคนอื่น หรือเหมือนคนอื่นในกลุ่มตัวอย่างสังเกตได้ชัด โดยอาศัยสินค้าที่มีรูปแบบการตัดสินใจ ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมกันอยู่ในกลุ่มเพื่อน หรือกลุ่มวัยเดียวกันนั้นเป็นสัญลักษณ์ ที่แสดงสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้บริโภคด้วย เนื่องจากเป็นสินค้าที่ผลิตในต่างประเทศและมีราคาแพง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายเงินของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัยประกอบด้วยขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัยนี้ คือ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก อำเภอเมือง จังหวัดตาก ซึ่งประกอบไปด้วยนักศึกษา 8 คณะวิชา จำนวน 2,117 คน จำแนกตามคณะวิชา ดังนี้

คณะวิชาไฟฟ้า	มีจำนวนนักศึกษา	371	คน
คณะวิชาเทคโนโลยีการผลิต	มีจำนวนนักศึกษา	254	คน
คณะวิชาเครื่องกล	มีจำนวนนักศึกษา	272	คน
คณะวิชาโยธา	มีจำนวนนักศึกษา	230	คน
คณะวิชาบริหารธุรกิจ	มีจำนวนนักศึกษา	807	คน
คณะวิชาคหกรรมศาสตร์	มีจำนวนนักศึกษา	81	คน
คณะวิชาวิทยาศาสตร์	มีจำนวนนักศึกษา	80	คน
คณะวิชาศิลปศาสตร์	มีจำนวนนักศึกษา	22	คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างการวิจัยนี้ สุ่มตัวอย่างจากประชากรดังนี้

1.2.1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เครชซี และ มอร์แกน (สมเดช สิริพิงศ์พิทยา : 2545:242) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 327 คน

คำนวณหาสัดส่วนของนักศึกษาแต่ละชั้นภูมิ ดังนี้

$$n_i = \frac{nN_i}{N}$$

n_i = จำนวนตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิ

N = จำนวนประชากร

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

N_i = จำนวนประชากรในแต่ละชั้นภูมิ

ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละคณะดังนี้

คณะวิชา	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง
ไฟฟ้า	371	57
เทคโนโลยีการผลิต	254	39
เครื่องกล	272	42
โยธา	230	36
บริหารธุรกิจ	807	124
คหกรรมศาสตร์	81	13
วิทยาศาสตร์	80	12
ศิลปศาสตร์	22	4
รวม	2,117	327

1.2.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยวิธีสุ่มตัวอย่างที่เป็นไปตามโอกาสทางสถิติ ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) เป็นวิธีการสุ่มที่สมาชิกทุกหน่วย ของประชากรทั้งหมดมี โอกาสเท่าเทียมกัน (Equal chance) และมีอิสระ (Independent) ที่จะได้รับการ คัดเลือกเป็นตัวอย่าง ด้วยวิธีการจับฉลากหมายเลขประจำตัวนักศึกษาของคณะตามจำนวนที่กำหนด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดย ศึกษาจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสร้างเป็นเครื่องมือเพื่อ ใช้ในการวิจัยโดย แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวและลักษณะของครอบครัวของนักศึกษา มีลักษณะของ เครื่องมือเป็นแบบเลือกตอบและเติมข้อความลงในช่องว่าง ประกอบด้วย

- 1) ข้อมูลส่วนตัว สอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ คณะวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ แล่งให้ค่าใช้จ่ายหลัก ลักษณะการได้รับค่าใช้จ่าย ที่พักอาศัย
- 2) ภูมิหลังของครอบครัว สอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพของบิดามารดา รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้อุปการะ อาชีพของผู้อุปการะ ประเภทของครอบครัว
- 3) การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวเกี่ยวกับการใช้จ่าย สอบถามเกี่ยวกับวิธีการ อบรมเลี้ยงดู ของครอบครัวเกี่ยวกับการตัดสินใจ การรับฟังเหตุผล การให้คำแนะนำ การแก้ปัญหาใน เรื่องการใช้จ่าย

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวของนักศึกษา มีลักษณะเป็นแบบ มาตรฐานค่า (Rating Scale) แบบ 5 ตัวเลือก สอบถามการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับเครื่องอุปโภค บริโภค อาหารและเครื่องคั้ม การนันทนาการและค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ

ตอนที่ 3 การใช้จ่ายของนักศึกษา มีลักษณะเป็น แบบเลือกตอบ เต็มข้อความลงในช่องว่าง และ คำถามแบบปลายเปิด ประกอบด้วย

- 1) ปริมาณการใช้จ่าย สอบถามเกี่ยวกับจำนวนค่าใช้จ่ายต่อเดือน ความพอเพียงในการใช้จ่าย ปัญหาในการใช้จ่าย
- 2) การวางแผนการใช้จ่าย สอบถามเกี่ยวกับการวางแผนการใช้จ่าย และวิธีการวางแผนการใช้จ่าย
- 3) รูปแบบการใช้จ่าย สอบถามเกี่ยวกับวิธีการซื้อสินค้า โดยการผ่อนชำระ และการซื้อเงินเชื่อ
- 4) ประเภทของการใช้จ่าย สอบถามเกี่ยวกับปริมาณการใช้จ่ายในด้าน การแต่งกาย การศึกษา การนันทนาการ การพักผ่อน การกีฬา อาหาร และค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ
- 5) ข้อเสนอแนะในเรื่องการใช้จ่าย เกี่ยวกับวิธีการช่วยครอบครัวและวิธีการจัดการค่าใช้จ่ายของนักศึกษา

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

2.2.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม โดยการศึกษาจากเอกสารงานวิจัย ตามกรอบแนวคิดทฤษฎี และตัวแปรที่ศึกษา โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.2.2 นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำเครื่องมือมาหาค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC : Index of item Objective Consistency) โดยกำหนดให้ค่า IOC = 0.5 ขึ้นไป ซึ่งมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

- เมื่อ IOC แทนดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
 R แทนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 1 = แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 0 = ไม่แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 -1 = แน่ใจว่าข้อความไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เมื่อนำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา พบว่าได้ค่า IOC = 1 ทุกข้อ แสดงว่าทุกข้อตรงตามวัตถุประสงค์หรือมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

2.2.3 นำเครื่องมือที่ทำค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้ว มาดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยของ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (อ้างถึงใน สุวิมล ติรภานนท์ 2543:137) ซึ่งมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\alpha = \left[\frac{K}{K-1} \right] \left[1 - \frac{\sum \sigma_i^2}{\sigma_t^2} \right]$$

- เมื่อ α คือ สัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
 K คือ จำนวนข้อในแบบสอบถาม
 σ_i^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนคำถามแต่ละข้อ
 σ_t^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวมของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด
 โดยทำการวิเคราะห์แล้ว ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8832

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ทำหนังสือขออนุญาตผู้อำนวยการวิทยาเขตตาก เพื่อขอเข้าเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.2 เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการวิทยาเขตตากแล้ว จึงทำหนังสือขอความร่วมมือจากหัวหน้าแผนกวิชา
- 3.3 ผู้วิจัย ชี้แจงและมอบแบบสอบถามให้กับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อแจกให้กับนักศึกษา
- 3.4 อาจารย์ที่ปรึกษาแจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมส่งหัวหน้าแผนกวิชา
- 3.5 ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามกลับคืนจากหัวหน้าแผนกวิชา ได้แบบสอบถามคืนจำนวน 327 ชุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญดังต่อไปนี้

4.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และบันทึกข้อมูล ได้จากแบบสอบถาม จำนวน 327 ชุด

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมด้วยคอมพิวเตอร์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

4.2.1 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ (Percentage)

4.2.2 คุณลักษณะของครอบครัวของนักศึกษาใช้สถิติ ดังนี้

- การวิเคราะห์ภูมิหลังของครอบครัวใช้ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ (Percentage) มัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

- การวิเคราะห์การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวเกี่ยวกับการใช้จ่าย ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ

- การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างใช้ สถิติเชิงพรรณนา มัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) โดยแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์การประเมินค่าของเบสต์ (Best 1981:204-205) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 – 5.00	มีความถี่ของการปฏิบัติ บ่อยมาก
3.50 – 4.49	มีความถี่ของการปฏิบัติ บ่อย
2.50 – 3.49	มีความถี่ของการปฏิบัติ ปานกลาง
1.50 – 2.49	มีความถี่ของการปฏิบัติ น้อย
1.00 – 1.49	มีความถี่ของการปฏิบัติ น้อยมาก

4.2.3 การวิเคราะห์การใช้จ่ายของนักศึกษา ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2.4 การทดสอบความมีอิทธิพลระหว่างกันของคุณลักษณะของครอบครัว และ การใช้จ่ายของนักศึกษา ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยใช้สถิติในการทดสอบสมมุติฐาน คือ Chi – Square Test เพื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ของครอบครัวเกี่ยวกับการใช้จ่าย การใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวกับ ปริมาณการใช้จ่าย การวางแผนการใช้จ่าย รูปแบบการใช้จ่าย ของนักศึกษา และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ ทิศทางเดียว (One – way ANOVA) ระหว่างภูมิหลังของครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว เกี่ยวกับการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวกับ ประเภทการใช้จ่าย ของนักศึกษา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก

ตอนที่ 2 คุณลักษณะของครอบครัวของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก จำแนกได้ดังนี้

- 2.1 ภูมิหลังของครอบครัว
- 2.2 การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวเกี่ยวกับการใช้จ่าย
- 2.3 พฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัว

ตอนที่ 3 การใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก จำแนกได้ดังนี้

- 3.1 ปริมาณการใช้จ่าย
- 3.2 การวางแผนการใช้จ่าย
- 3.3 รูปแบบการใช้จ่าย
- 3.4 ประเภทของการใช้จ่าย

ตอนที่ 4 คุณลักษณะของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก โดยศึกษาความสัมพันธ์ดังนี้

- 4.1 ภูมิหลังของครอบครัวกับ การใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก
- 4.2 การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวเกี่ยวกับการใช้จ่ายกับการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก
- 4.3 พฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวกับการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก

ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก ปรากฏผลดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก จำแนกตาม เพศ อายุ คณะวิชาที่ศึกษา แหล่งที่ให้ค่าใช้จ่ายเป็นหลัก วิธีการรับค่าใช้จ่าย และที่พักอาศัย โดยการนำเสนอข้อมูลเป็นค่าความถี่และค่าร้อยละ ดังแสดงในตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	191	58.4
หญิง	136	41.6
รวม	327	100
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	72	22.0
20 – 22 ปี	245	74.9
มากกว่า 22 ปี	10	3.1
รวม	327	100
คณะวิชาที่ศึกษา		
ไฟฟ้า	57	17.4
เทคโนโลยีการผลิต	39	11.9
เครื่องกล	42	12.8
โยธา	36	11.0
บริหารธุรกิจ	124	38.0
คหกรรมศาสตร์	13	4.0
วิทยาศาสตร์	12	3.7
ศิลปศาสตร์	4	1.2
รวม	327	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งที่ให้ค่าใช้จ่ายหลัก		
บิดา - มารดา	199	60.9
บิดา	15	4.6
มารดา	45	13.8
ญาติ	5	1.5
กองทุนเงินกู้เพื่อการศึกษา	63	19.3
รวม	327	100
วิธีการรับค่าใช้จ่าย		
รายวัน	59	18.0
รายสัปดาห์	87	26.6
รายเดือน	170	52.0
อื่น ๆ	11	3.4
รวม	327	100
ที่พักอาศัย		
หอพัก	126	38.5
เช่าบ้านอยู่กับเพื่อน	61	18.7
อยู่กับ บิดา มารดา	122	37.3
อยู่กับ ญาติ	18	5.5
รวม	327	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่านักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชาย (ร้อยละ 58.4) มีอายุอยู่ระหว่าง 20 – 22 ปี (ร้อยละ 74.9) เป็นนักศึกษาคณะวิชาบริหารธุรกิจ (ร้อยละ 38.0) ได้รับค่าใช้จ่ายจากบิดามารดาเป็นหลัก (ร้อยละ 60.9) และได้รับค่าใช้จ่ายเป็นรายเดือน (ร้อยละ 52.0) อยู่หอพัก และอยู่กับบิดามารดาจำนวนสูงใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 38.5 และ 37.3 ตามลำดับ)

ตอนที่ 2 คุณลักษณะของครอบครัวของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก

ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของครอบครัวของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก จำแนกได้ดังนี้

2.1 ภูมิหลังของครอบครัวของนักศึกษา จำแนกตามรายได้ของครอบครัวต่อเดือน โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าครอบครัวของนักศึกษามีรายได้รวมต่อเดือนน้อยที่สุด 1,000 บาท และมากที่สุด 100,000 บาทต่อเดือน โดยเฉลี่ยแล้วจะมีรายได้รวมของครอบครัว 13,067 บาทต่อเดือน และข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา และผู้อุปการะ อาชีพของบิดามารดาและผู้อุปการะ และประเภทของครอบครัว โดยการนำเสนอข้อมูลเป็นค่าความถี่และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ดังแสดงในตารางที่ 4.2 - 4.6 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 สถานภาพของบิดามารดา

สถานภาพของบิดามารดา	จำนวน	ร้อยละ
อยู่ร่วมกัน	263	80.7
แยกกันอยู่/หย่าร้าง	32	9.8
บิดา / มารดา เสียชีวิต	31	9.5
รวม	326	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีครอบครัวที่บิดามารดาอยู่ร่วมกัน (ร้อยละ 80.7) มีเพียงส่วนน้อยที่ บิดามารดาแยกกันอยู่/หย่าร้าง และ บิดา/มารดา เสียชีวิต จำนวนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 9.8 และ 9.5 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.3 ระดับการศึกษาของบิดามารดาและผู้อุปการะ

ระดับการศึกษา	บิดา		มารดา		ผู้อุปการะอื่น ๆ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	174	56.7	213	68.3	25	31.6
มัธยมศึกษาศึกษา	73	23.8	55	17.6	15	19.0
อนุปริญญาและสูงกว่า	60	19.5	44	14.1	39	49.4
รวม	307	100	312	100	79	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่า บิดาของนักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 56.7) มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และมีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 19.5) ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาและสูงกว่า อนุปริญญา เช่นเดียวกับมารดาของนักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 68.3) มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และส่วนน้อยที่สุด (ร้อยละ 14.1) มีการศึกษาระดับอนุปริญญาและสูงกว่าอนุปริญญา และเป็นที่น่าสนใจกว่าผู้ประกอบการอื่น ๆ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 49.4) มีการศึกษาระดับอนุปริญญาและสูงกว่าอนุปริญญา รองลงมาคือระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 31.6) และมีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 19.0) ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ตารางที่ 4.4 อาชีพของบิดามารดาและผู้ประกอบการ

อาชีพ	บิดา		มารดา		ผู้ประกอบการอื่น ๆ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ	90	31.9	35	11.5	16	23.2
บริษัทเอกชน	8	2.8	2	0.7	17	24.6
ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว	39	13.8	68	22.4	13	18.9
รับจ้างทั่วไป	56	19.9	55	18.1	7	10.1
เกษตรกรกรรม	87	30.9	88	28.9	11	15.9
แม่บ้าน / พ่อบ้าน	2	0.7	56	18.4	5	7.3
รวม	282	100	304	100	69	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่า บิดาของนักศึกษาส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และเกษตรกรกรรม เป็นจำนวนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 31.9 และ 30.9 ตามลำดับ)

ในขณะที่มารดาของนักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 28.9) มีอาชีพ เกษตรกรรม และมีเพียงส่วนน้อยที่ทำงานบริษัทเอกชน (ร้อยละ 0.7) ในทางกลับกันผู้ประกอบการอื่น ๆ ของนักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 24.6) มีอาชีพทำงานในบริษัทเอกชน

ตารางที่ 4.5 ประเภทของครอบครัว

ประเภทของครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
ครอบครัวเดี่ยว	259	81.2
ครอบครัวขยาย	60	18.8
รวม	319	100

จากตารางที่ 4.5 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีครอบครัวที่เป็นประเภทครอบครัวเดี่ยว (ร้อยละ 81.2) และเป็นครอบครัวขยาย (ร้อยละ 18.8)

2.2 การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวเกี่ยวกับการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก จำแนกตามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการตัดสินใจใช้จ่ายของนักศึกษา การรับฟังเหตุผลเรื่องการใช้จ่ายของนักศึกษา การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้จ่ายของนักศึกษา และการช่วยเหลือปัญหาทางการเงินของนักศึกษา โดยการนำเสนอข้อมูลเป็น ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ดังแสดงในตารางที่ 4.6 ดังนี้

ตารางที่ 4.6 การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวเกี่ยวกับการใช้จ่าย

การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการใช้จ่าย	จำนวน	ร้อยละ
การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการตัดสินใจ		
ให้อิสระทุกครั้ง	130	39.8
ให้อิสระบางครั้ง	196	59.9
ไม่เคยให้อิสระเลย	1	0.3
รวม	327	100
การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการรับฟังเหตุผล		
รับฟังทุกครั้ง	199	61.2
รับฟังบางครั้ง	122	37.6
ไม่เคยรับฟังเลย	4	1.2
รวม	325	100

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการใช้จ่าย	จำนวน	ร้อยละ
การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการให้คำแนะนำ		
ให้คำแนะนำทุกเรื่อง	114	35.0
ให้คำแนะนำบางเรื่อง	204	62.8
ไม่เคยให้คำแนะนำเลย	7	2.2
รวม	325	100
การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการช่วยแก้ปัญหา		
ช่วยแก้ปัญหาทุกครั้ง	213	65.1
ช่วยแก้ปัญหาบางครั้ง	111	33.9
ไม่เคยช่วยแก้ปัญหาเลย	3	0.9
รวม	327	100

จากตารางที่ 4.6 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับอิสระในการตัดสินใจเป็นบางครั้ง (ร้อยละ 59.9) บิดามารดาของนักศึกษาส่วนใหญ่รับฟังเหตุผลเรื่องการใช้จ่ายทุกครั้ง (ร้อยละ 61.2) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้จ่ายส่วนตัวเป็น บางครั้ง (ร้อยละ 62.8) และช่วยแก้ปัญหาด้านการเงิน ให้แก่นักศึกษาทุกครั้ง (ร้อยละ 65.1)

2.3 พฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยี ราชมนักด วิทยาเขตตาก ในเรื่องการใช้จ่ายเกี่ยวกับ เครื่องอุปโภคและบริโภค อาหาร และเครื่องคั้ม การนั้ทนนาการและค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ โดยการนำเสนอข้อมูลเป็น ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตารางที่ 4.7 ดังนี้

ตารางที่ 4.7 พฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัว

พฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัว	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความหมาย
การใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องอุปโภค บริโภค	1.92	0.61	น้อย
1. ซื้อของตามความพอใจโดยไม่เปรียบเทียบราคาก่อนซื้อ	2.33	1.07	น้อย
2. ใช้โทรศัพท์พูดคุยเล่น โดยไม่มีธุระจำเป็น	2.24	1.91	น้อย
3. ซื้อของยี่ห้อดังราคาสูง	1.95	0.84	น้อย
4. ซื้อของตามแฟชั่นมากกว่าความจำเป็น	1.93	0.96	น้อย
5. เปิดไฟฟ้า/พัดลม/เครื่องปรับอากาศทิ้งไว้ขณะที่ไม่ได้ใช้งาน	1.77	1.00	น้อย
6. เปิดน้ำทิ้งหรือไหลล้นภาชนะ	1.74	0.87	น้อย
7. เปลี่ยนโทรศัพท์มือถือหรือเครื่องใช้ในบ้านอื่นๆ ตามสมัยนิยม	1.50	0.80	น้อย
การใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่ม	1.58	0.55	น้อย
1. ดื่มน้ำผลไม้สำเร็จรูป	2.29	1.07	น้อย
2. รับประทานอาหารนอกบ้านตามภัตตาคารหรือร้านอาหารที่มีราคาแพง	1.49	0.73	น้อยมาก
3. ดื่มเครื่องดื่มประเภทแอลกอฮอล์ต่างประเทศ/ราคาสูง	1.49	0.81	น้อยมาก
4. รับประทานอาหารผลไม้จากต่างประเทศ / นอกฤดูกาล	1.38	0.75	น้อยมาก
5. ใช้อาหารเสริมสุขภาพจากต่างประเทศ / ราคาแพง	1.25	0.64	น้อยมาก
การใช้จ่ายเกี่ยวกับการนันทนาการ และค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ	1.67	0.52	น้อย
1. เล่นอินเทอร์เน็ต หรือเกมส์คอมพิวเตอร์	2.50	1.31	ปานกลาง
2. ซื้อแผ่น CD หนังสือและเพลง	2.46	1.18	น้อย
3. ไปสังสรรค์กับเพื่อนตามห้องอาหารหรือสถานบันเทิง	1.86	0.98	น้อย
4. ไปชมภาพยนตร์ตามโรงภาพยนตร์	1.77	0.90	น้อย
5. ใช้เวลาว่างโดยการไปช้อปปิ้ง	1.75	0.95	น้อย
6. ไปฟังเพลงและร้องคาราโอเกะตาม ห้องอาหาร / สถานบริการ	1.65	0.91	น้อย
7. เล่นการพนัน ซื้อหวย ซื้อล็อตเตอรี่	1.60	0.96	น้อย
8. เข้ารับบริการในสถานเสริมความงาม	1.51	0.83	น้อย
9. พักผ่อนตากอากาศในสถานที่ที่เสียค่าใช้จ่ายสูง	1.30	0.59	น้อยมาก
10. ใช้เครื่องสำอางต่างประเทศ ราคาสูง	1.26	0.63	น้อยมาก
11. เล่นกีฬาที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง เช่น ดิกอล์ฟ จักรเย็บผ้า โยน โบว์ลิ่ง	1.15	0.58	น้อยมาก
12. ออกกำลังกายตามสถานบริการราคาสูง	1.13	0.50	น้อยมาก
รวมทุกพฤติกรรมการใช้จ่าย	1.72	0.47	น้อย

จากตารางที่ 4.7 พบว่า พฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก มีการใช้จ่ายโดยรวมน้อย ($\bar{X} = 1.72$) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การใช้จ่ายด้านเครื่องอุปโภค บริโภคโดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.92$) และเมื่อพิจารณาในทุกรายการพบว่าอยู่ในระดับน้อยทั้งหมด

การใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่ม โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.58$) ทั้งนี้โดยมีการใช้จ่ายเกี่ยวกับ คีมน้ำผลไม้สำเร็จรูปอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.29$) ในขณะที่การใช้จ่ายอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อยมาก

ด้านการใช้จ่ายเกี่ยวกับการนันทนาการฯ และค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ โดยรวมอยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 1.67$) โดยมีการใช้จ่ายสูงสุด คือ เล่นอินเทอร์เน็ตหรือเกมคอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 2.50$) อยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่การใช้จ่ายเกี่ยวกับการพักผ่อนตากอากาศในสถานที่ที่เสียค่าใช้จ่ายสูง เครื่องสำอางต่างประเทศราคาสูง เล่นกีฬาที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ออกกำลังกายตามสถานบริการราคาสูง มีการใช้จ่ายอยู่ในระดับน้อยมาก ส่วนการใช้จ่ายในด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 3 การใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก จำแนกได้ดังนี้

3.1 ปริมาณการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก จำแนกตามจำนวนเงินที่ใช้จ่ายต่อเดือน โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า นักศึกษาใช้จ่ายน้อยที่สุด 300 บาทต่อเดือน และมากที่สุด 6,000 บาทต่อเดือน โดยเฉลี่ยแล้วนักศึกษาจะมีค่าใช้จ่ายต่อเดือนประมาณ 2,417 บาท และข้อมูลเกี่ยวกับการใช้จ่ายเกี่ยวกับ ความพอเพียงของค่าใช้จ่ายต่อเดือน ปัญหาในการใช้จ่ายต่อเดือน การแก้ปัญหา สาเหตุของการเกิดปัญหา ลำดับความสำคัญในการแก้ปัญหา โดยการนำเสนอ ข้อมูลเป็นค่าความถี่ และค่าร้อยละ ดังแสดงในตารางที่ 4.8 ดังนี้

ตารางที่ 4.8 ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณการใช้จ่ายต่อเดือนของนักศึกษา

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ความพอเพียงของค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อเดือน		
พอเพียงมีเหลือเก็บ	73	22.3
พอเพียง ไม่มีเหลือเก็บ	89	27.2
ไม่พอเพียง	165	50.5
รวม	327	100

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
การเกิดปัญหาค่าใช้จ่าย		
มีเป็นประจำทุกเดือน	39	23.6
มีเป็นบางครั้ง	126	76.4
รวม	165	100
การแก้ปัญหาค่าใช้จ่ายกรณีค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ		
ขอบิดามารดาเพิ่ม	106	64.2
ขอจากญาติพี่น้อง	11	6.7
ขอยืมเพื่อน	26	15.8
กู้ยืมเงินนอกระบบ	2	1.2
ทำงานหารายได้พิเศษ	13	7.9
กองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา	7	4.2
รวม	165	100
สาเหตุของการเกิดปัญหาการเงิน		
ซื้อสินค้าที่มีหือ ราคาสูง	17	6.2
ซื้อสินค้าที่ไม่จำเป็นต้องใช้	55	20.1
เที่ยวสถานเริงรมย์บ่อยครั้ง	22	8.1
ผู้ปกครองให้ค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอกับภาวะเศรษฐกิจ	65	23.8
ไม่มีการวางแผนการใช้จ่ายเงิน	114	41.8
รวม	273	100

จากตารางที่ 4.8 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 50.5) ได้รับความใช้จ่ายต่อเดือนไม่พอเพียง มีปัญหาค่าใช้จ่ายเป็นบางครั้ง (ร้อยละ 76.4) ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 64.2) แก้ปัญหาค่าใช้จ่ายไม่พอเพียงโดยขอบิดามารดาเพิ่ม และสาเหตุของการเกิดปัญหา เนื่องจากไม่มีการวางแผนการใช้จ่ายเงิน (ร้อยละ 41.8)

3.2 การวางแผนการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก
 จำแนกตามการปฏิบัติในการวางแผนการใช้จ่าย วิธีการวางแผนการใช้จ่าย โดยการนำเสนอข้อมูล
 เป็นค่าความถี่ และค่าร้อยละ ดังแสดงในตารางที่ 4.9 ดังนี้

ตารางที่ 4.9 การวางแผนการใช้จ่ายของนักศึกษา

ข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนการใช้จ่าย	จำนวน	ร้อยละ
การปฏิบัติในการวางแผนการใช้จ่าย		
มีการวางแผนทุกครั้ง	62	19.0
มีการวางแผนเป็นบางครั้ง	202	62.0
ไม่มีการวางแผน	62	19.0
รวม	326	100
วิธีการวางแผนการใช้จ่าย		
จัดทำงบประมาณ รายรับ-รายจ่าย	18	5.2
จดบันทึก รายรับ-รายจ่าย	56	16.2
ทำรายการจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่ต้องการ	105	30.4
แบ่งเงินรายได้ แยกเป็นส่วน ๆ	162	47.0
อื่น ๆ (วางแผนแต่ไม่จดบันทึก)	4	1.2
รวม	345	100

จากตารางที่ 4.9 พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 62.0) มีการวางแผนการใช้จ่ายเป็น
 บางครั้ง และมีวิธีการวางแผนการใช้จ่าย โดยแบ่งเงินรายได้แยกเป็นส่วน ๆ (ร้อยละ 47.0)
 รองลงมาคือ การทำรายการจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่ต้องการ และจดบันทึก รายรับ-รายจ่าย
 (ร้อยละ 30.4 และ 16.2 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.10 ลำดับความสำคัญของการแก้ปัญหาทางการเงิน

การแก้ปัญหาทางการเงิน	ลำดับที่ 1		ลำดับที่ 2		ลำดับที่ 3	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ใช้จ่ายเฉพาะที่จำเป็น	118	36.1	157	48.0	39	11.9
ซื้อสินค้าราคาถูก	8	2.4	56	17.1	119	36.4
ไม่ซื้อสินค้าตามแฟชั่น	8	2.4	30	9.2	109	33.3
วางแผนการใช้จ่ายล่วงหน้า	183	56.0	74	22.6	27	8.3
เพิ่มค่าใช้จ่ายให้เพียงพอ	10	3.1	9	2.8	32	9.8
ไม่ซื้อของตามเพื่อน	0	0.0	1	0.3	1	0.3
รวม	327	100	327	100	327	100

จากตารางที่ 4.10 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ลำดับความสำคัญของการแก้ปัญหาทางการเงิน เป็นลำดับที่ 1 มากที่สุด (ร้อยละ 56.0) คือ การวางแผนการใช้จ่ายล่วงหน้า ลำดับที่ 2 มากที่สุด (ร้อยละ 48.0) คือ ใช้จ่ายเฉพาะที่จำเป็น ในขณะที่ ลำดับที่ 3 มากที่สุด (ร้อยละ 36.4) คือ ซื้อสินค้าราคาถูก

3.3 รูปแบบการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก จำแนกตามความถี่ในการซื้อสินค้าผ่อนชำระ ประเภทของสินค้าที่ซื้อแบบผ่อนชำระ ความถี่ในการซื้อสินค้าเงินเชื่อ ประเภทของสินค้าเงินเชื่อ โดยการนำเสนอข้อมูลเป็นค่าความถี่ และค่าร้อยละ ดังแสดงในตารางที่ 4.11 - 4.14 ดังนี้

ตารางที่ 4.11 ความถี่ในการซื้อสินค้าผ่อนชำระ

การซื้อสินค้าผ่อนชำระ	จำนวน	ร้อยละ
เคย บ่อยครั้ง	12	3.7
เคย นาน ๆ ครั้ง	88	27.0
ไม่เคยเลย	226	69.3
รวม	326	100

จากตารางที่ 4.11 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 69.3) ไม่เคยซื้อสินค้าผ่อนชำระ และมีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 3.7) ที่เคยซื้อสินค้าผ่อนชำระบ่อยครั้ง

ตารางที่ 4.12 ลำดับประเภทสินค้าผ่อนชำระตามปริมาณการซื้อ

ประเภทสินค้าผ่อนชำระ	ลำดับที่ 1		ลำดับที่ 2		ลำดับที่ 3	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เครื่องแต่งกาย/เครื่องประดับ	33	32.0	26	27.7	23	25.8
เครื่องสำอาง	17	16.5	28	29.8	18	20.2
เครื่องเขียน / หนังสือ	18	17.5	26	27.7	27	30.3
อาหาร / เครื่องดื่ม	18	17.5	12	12.8	20	22.5
รถจักรยานยนต์	9	8.7	0	0.0	0	0.0
เครื่องใช้ไฟฟ้า	6	5.8	0	0.0	0	0.0
โทรศัพท์มือถือ / อุปกรณ์กีฬา	2	1.9	2	2.1	1	1.1
รวม	103	100	94	100	89	100

จากตารางที่ 4.12 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ซื้อสินค้าโดยวิธีการผ่อนชำระ ลำดับที่ 1 มากที่สุด (ร้อยละ 32.0) คือ เครื่องแต่งกาย/เครื่องประดับ และลำดับที่ 2 นักศึกษาซื้อ มากที่สุด (ร้อยละ 29.8) คือ เครื่องสำอาง ในขณะที่ลำดับที่ 3 นักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 30.3) ซื้อมากที่สุด คือ เครื่องเขียน/หนังสือ

ตารางที่ 4.13 ความถี่ในการซื้อสินค้าเงินเชื่อ

การซื้อสินค้าเงินเชื่อ	จำนวน	ร้อยละ
เคย บ่อยครั้ง	3	0.9
เคย นาน ๆ ครั้ง	70	21.5
ไม่เคยเลย	253	77.6
รวม	326	100

จากตารางที่ 4.13 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 77.6) ไม่เคยซื้อสินค้าเงินเชื่อ และมีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 0.9) เคยซื้อสินค้าเงินเชื่อบ่อยครั้ง

ตารางที่ 4.14 ลำดับประเภทสินค้าเงินเชื่อตามปริมาณการซื้อ

ประเภทสินค้าเงินเชื่อ	ลำดับที่ 1		ลำดับที่ 2		ลำดับที่ 3	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เครื่องแต่งกาย / เครื่องประดับ	23	31.1	29	44.6	15	24.6
เครื่องสำอาง	15	20.3	12	18.5	12	19.7
เครื่องเขียน / หนังสือ	12	16.2	12	18.5	22	36.1
อาหาร / เครื่องดื่ม	19	25.7	11	16.9	11	18.0
อื่นๆ	5	6.8	1	1.5	1	1.6
รวม	74	100	74	100	74	100

จากตารางที่ 4.14 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 31.1) ซื้อสินค้าโดยวิธีการซื้อเงินเชื่อ ลำดับที่ 1 มากที่สุดคือ เครื่องแต่งกาย/เครื่องประดับ เช่นเดียวกับลำดับที่ 2 นักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 44.6) ซื้อเครื่องแต่งกาย/เครื่องประดับมากที่สุด ในขณะที่ลำดับที่ 3 นักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 36.1) ซื้อเครื่องเขียน/หนังสือมากที่สุด

3.4 ประเภทของการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก จำแนกตามสัดส่วนของการใช้จ่ายแต่ละประเภทเกี่ยวกับ การแต่งกาย การศึกษา การนันทนาการ การพักผ่อนและการเล่นกีฬา และค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ โดยการนำเสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดง ในตารางที่ 4.15 - 4.16 ดังนี้

ตารางที่ 4.15 สัดส่วนของค่าใช้จ่ายแต่ละประเภทต่อเดือนของนักศึกษา

ประเภทการใช้จ่าย	$\bar{X}$	S.D.
1. การแต่งกาย	13.53	9.85
2. การศึกษา	26.73	14.72
3. นันทนาการ การพักผ่อน การกีฬา	10.41	8.14
4. อาหาร	33.20	15.85
5. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ	17.91	11.51

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ร้อยละของค่าใช้จ่ายต่อเดือนโดยเฉลี่ยของนักศึกษาส่วนใหญ่ คือ ค่าอาหาร ($\bar{X} = 33.20$) รองลงมาคือ การศึกษา ($\bar{X} = 26.73$) และใช้จ่าน้อยที่สุด คือค่าการ นันทนาการ การพักผ่อน การกีฬา ($\bar{X} = 10.41$)

ตารางที่ 4.16 ลำดับของปริมาณการใช้จ่ายตามประเภทการใช้จ่าย

ประเภทการใช้จ่าย	ลำดับที่ 1		ลำดับที่ 2		ลำดับที่ 3	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การแต่งกาย						
เสื้อผ้า / เครื่องนุ่งห่ม	196	59.9	82	25.2	36	11.4
รองเท้า / กระเป๋า	31	9.5	155	47.5	89	28.1
เครื่องประดับ	21	6.4	34	10.4	119	37.5
เครื่องสำอาง	76	23.3	53	16.3	68	21.5
อื่นๆ	3	0.9	2	0.6	5	1.6
รวม	327	100	326	100	317	100
การศึกษา						
หนังสือเรียน/หนังสืออ่านนอกเวลา	64	19.6	96	29.8	93	29.0
วัสดุ-อุปกรณ์ ในการฝึกปฏิบัติ	72	22.0	126	39.1	111	34.6
ยานพาหนะ (ไป-กลับ สถานศึกษา) ที่พักอาศัย	101	30.9	76	23.6	77	24.0
ที่พักออาศัย	90	27.5	24	7.5	40	12.4
รวม	327	100	322	100	321	100
การนันทนาการการพักผ่อนและการเล่นกีฬา						
เล่นกีฬา	91	27.9	63	20.1	61	20.6
พักผ่อนท่องเที่ยวตามสถานบันเทิง	62	19.0	69	22.0	83	28.1
ชมภาพยนตร์	61	18.7	91	29.1	87	29.4
เล่นอินเตอร์เน็ต/เกมส์คอมพิวเตอร์	102	31.3	87	27.8	59	19.9
อื่นๆ	10	3.1	3	1.0	6	2.0
รวม	326	100	313	100	296	100

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ประเภทการใช้จ่าย	ลำดับที่ 1		ลำดับที่ 2		ลำดับที่ 3	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ						
โทรศัพท์ / บัตร โทรศัพท์	201	61.5	85	26.7	35	11.7
เล่นการพนัน / ซ้ำลอตเตอรี่	5	1.5	20	6.3	17	5.7
ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์	31	9.5	40	12.6	65	21.7
สารเสพติด	0	0.0	1	0.3	4	1.3
เทป / CD หนังสือและเพลง	47	14.4	115	36.1	83	27.7
ค่ารักษาพยาบาล / ยารักษาโรค	28	8.6	52	16.4	80	26.6
อื่น ๆ	15	4.6	5	1.6	16	5.3
รวม	327	100	318	100	300	100

จากตารางที่ 4.16 พบว่าประเภทการแต่งกาย นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้จ่ายเป็นลำดับที่ 1 มากที่สุด (ร้อยละ 59.9) คือ เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม ในขณะที่ลำดับที่ 2 นักศึกษาใช้จ่ายมากที่สุด (ร้อยละ 47.5) คือ รองเท้า/กระเป๋า และ ลำดับที่ 3 นักศึกษาใช้จ่ายมากที่สุด (ร้อยละ 37.5) คือ เครื่องประดับ

ประเภทการศึกษา นักศึกษาใช้จ่ายเป็นลำดับ 1 มากที่สุด (ร้อยละ 30.9) คือ ค่ายานพาหนะ ไป - กลับ สถานศึกษา ในขณะที่ลำดับที่ 2 นักศึกษาใช้จ่ายมากที่สุด (ร้อยละ 39.1) คือ วัสดุ - อุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติ เช่นเดียวกับลำดับที่ 3 นักศึกษาใช้จ่ายมากที่สุด (ร้อยละ 34.6) คือ วัสดุ - อุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติ

ประเภทการนันทนาการ การพักผ่อน และการเล่นกีฬา นักศึกษาใช้จ่ายเป็นลำดับ 1 มากที่สุด (ร้อยละ 31.3) คือ การเล่นอินเทอร์เน็ต/เกมคอมพิวเตอร์ ในขณะที่ลำดับที่ 2 นักศึกษาใช้จ่ายมากที่สุด (ร้อยละ 29.1) คือ ชมภาพยนตร์ เช่นเดียวกับลำดับที่ 3 นักศึกษาใช้จ่ายมากที่สุด (ร้อยละ 29.4) คือ ชมภาพยนตร์

ประเภทค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ นักศึกษาใช้จ่ายเป็นลำดับ 1 มากที่สุด (ร้อยละ 61.5) คือ โทรศัพท์/บัตร โทรศัพท์ ในขณะที่ลำดับที่ 2 นักศึกษาใช้จ่ายมากที่สุด (ร้อยละ 36.1) คือ ซื่อ เทป/CD หนังสือและเพลง เช่นเดียวกับลำดับที่ 3 นักศึกษาใช้จ่ายมากที่สุด (ร้อยละ 27.7) คือ ซื่อ เทป/CD หนังสือและเพลง

ตอนที่ 4 คุณลักษณะของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก

4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของครอบครัวและปริมาณการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก ดังแสดงในตารางที่ 4.17 – 4.29 ดังนี้

ตารางที่ 4.17 ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของครอบครัวและปริมาณการใช้จ่ายของนักศึกษา

ภูมิหลังของครอบครัว	ปริมาณการใช้จ่าย (บาท)				χ^2
	< 1,001	1,001-2,000	2,001-3,000	> 3,000	
การศึกษาบิดา					
ประถมศึกษา	17 (63.0)	64 (53.8)	76 (69.1)	17 (33.3)	19.287**
มัธยมศึกษา	5 (18.5)	31 (26.1)	19 (17.3)	18 (35.3)	
อนุปริญญาและสูงกว่า	5 (18.5)	24 (20.2)	15 (13.6)	16 (31.4)	
การศึกษามารดา					
ประถมศึกษา	18 (66.7)	86 (71.1)	82 (73.2)	27 (51.9)	9.294 ^{ns}
มัธยมศึกษา	5 (18.5)	21 (17.4)	17 (15.2)	12 (23.1)	
อนุปริญญาและสูงกว่า	4 (14.3)	14 (11.6)	13 (11.6)	13 (25.0)	
การศึกษาผู้อุปการะอื่น ๆ					
ประถมศึกษา	3 (75.0)	9 (33.3)	10 (30.3)	3 (20.0)	4.869 ^{ns}
มัธยมศึกษา	0 (0.0)	5 (18.5)	6 (18.2)	4 (26.7)	
อนุปริญญาและสูงกว่า	1 (25.0)	13 (48.1)	17 (51.5)	8 (53.3)	
อาชีพบิดา					
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	10 (41.7)	35 (31.5)	23 (23.2)	22 (45.8)	25.239*
บริษัทเอกชน	0 (0.0)	2 (1.8)	5 (5.1)	1 (2.1)	
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	1 (4.2)	18 (16.2)	13 (13.1)	7 (14.6)	
รับจ้างทั่วไป	8 (33.3)	26 (23.4)	18 (18.2)	4 (8.3)	
เกษตรกรกรรม	5 (20.8)	28 (25.2)	40 (40.4)	14 (29.2)	
พ่อบ้าน	0 (0.0)	2 (1.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ภูมิหลังของครอบครัว	ปริมาณการใช้จ่าย (บาท)				ค่าสถิติ χ^2
	< 1,001	1,001-2,000	2,001-3,000	> 3,000	
อาชีพมารดา					
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	2 (7.4)	14 (11.5)	11 (10.1)	13 (25.5)	25.638*
บริษัทเอกชน	0 (0.0)	1 (0.8)	0 (0.0)	1 (2.0)	
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	6 (22.2)	29 (23.8)	20 (18.3)	13 (25.5)	
รับจ้างทั่วไป	5 (18.5)	27 (22.1)	20 (18.3)	3 (5.9)	
เกษตรกรกรรม	5 (18.5)	30 (24.2)	41 (37.6)	12 (23.5)	
แม่บ้าน	9 (33.3)	21 (17.2)	17 (15.6)	9 (17.6)	
อาชีพผู้อุปการะอื่น ๆ					
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	0 (0.0)	7 (29.2)	8 (28.6)	3 (20.0)	20.000 ^{ns}
บริษัทเอกชน	1 (25.0)	4 (16.7)	8 (25.8)	4 (26.7)	
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	0 (0.0)	3 (12.5)	4 (21.4)	4 (26.7)	
รับจ้างทั่วไป	0 (0.0)	4 (16.7)	2 (7.1)	1 (6.7)	
เกษตรกรกรรม	1 (25.0)	5 (20.8)	2 (7.1)	3 (20.0)	
พ่อบ้าน / แม่บ้าน	2 (50.0)	1 (4.2)	2 (7.1)	0 (0.0)	
สถานภาพของบิดามารดา					
อยู่ร่วมกัน	23 (82.1)	100 (76.9)	96 (83.5)	44 (83.0)	5.101 ^{ns}
แยกกันอยู่/หย่าร้าง	1 (3.6)	14 (10.8)	11 (9.6)	6 (11.3)	
บิดา - มารดา เสียชีวิต	4 (14.3)	16 (12.3)	8 (7.0)	3 (5.7)	
รายได้ของครอบครัว					
น้อยกว่า 1,001 บาท	23 (82.1)	80 (61.5)	77 (66.4)	24 (45.3)	23.618**
1,001 - 2,000 บาท	3 (10.7)	35 (26.9)	27 (23.3)	12 (22.6)	
2,001 - 3,000 บาท	1 (3.6)	6 (4.6)	7 (6.0)	10 (18.9)	
มากกว่า 3,000 บาท	1 (3.6)	9 (6.9)	5 (4.3)	7 (13.2)	
ประเภทของครอบครัว					
ครอบครัวเดี่ยว	25 (81.3)	99 (79.8)	95 (83.3)	40 (78.4)	0.841 ^{ns}
ครอบครัวขยาย	5 (16.7)	25 (20.2)	19 (16.7)	11 (21.6)	

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05
 * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05
 ** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของครอบครัว และปริมาณการใช้จ่ายของนักศึกษา ที่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 คือ การศึกษาของบิดาและรายได้ของครอบครัว แสดงว่าการศึกษาของบิดา และรายได้ของครอบครัว มีผลทำให้สัดส่วนของปริมาณการใช้จ่ายแตกต่างกัน และผลการทดสอบความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือ อาชีพบิดา และอาชีพมารดา แสดงว่าอาชีพของบิดา อาชีพมารดา มีผลทำให้สัดส่วนของปริมาณการใช้จ่ายแตกต่างกัน ส่วนการศึกษาของมารดา การศึกษาของผู้มีอุปการะอื่น ๆ อาชีพของผู้มีอุปการะอื่น ๆ สถานภาพของบิดามารดา และประเภทของครอบครัว ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า การศึกษาของมารดา การศึกษาของผู้มีอุปการะอื่น ๆ อาชีพของผู้มีอุปการะอื่น ๆ สถานภาพของ บิดามารดา และประเภทของครอบครัว ไม่มีผลทำให้สัดส่วนของปริมาณการใช้จ่ายแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.18 ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของครอบครัวและการวางแผนการใช้จ่ายของนักศึกษา

ภูมิหลังของครอบครัว	การวางแผนการใช้จ่าย			ค่าสถิติ χ^2
	มีการวางแผน ล่วงหน้าทุกครั้ง	มีการวางแผน ล่วงหน้าบางครั้ง	ไม่มีการ วางแผน	
การศึกษาบิดา				
ประถมศึกษา	37 (63.8)	105 (55.3)	31 (53.4)	2.060 ^{ns}
มัธยมศึกษา	10 (17.2)	48 (25.3)	15 (25.9)	
อนุปริญญาและสูงกว่า	11 (19.0)	37 (19.5)	12 (20.7)	
การศึกษามารดา				
ประถมศึกษา	40 (67.8)	131 (68.6)	41 (67.2)	0.761 ^{ns}
มัธยมศึกษา	9 (15.3)	34 (17.8)	12 (19.7)	
อนุปริญญาและสูงกว่า	10 (16.9)	26 (13.6)	8 (13.1)	
การศึกษาผู้มีอุปการะอื่น ๆ				
ประถมศึกษา	8 (47.1)	13 (27.1)	3 (23.1)	5.419 ^{ns}
มัธยมศึกษา	2 (11.8)	12 (25.0)	1 (7.7)	
อนุปริญญาและสูงกว่า	7 (41.2)	23 (47.9)	9 (69.2)	
อาชีพบิดา				
ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ	17 (29.8)	48 (27.7)	25 (49.0)	16.030 ^{ns}
บริษัทเอกชน	3 (5.3)	3 (1.7)	2 (3.9)	
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	7 (12.3)	26 (15.0)	5 (9.8)	
รับจ้างทั่วไป	11 (19.3)	40 (23.1)	5 (9.8)	
เกษตรกรกรรม	18 (31.6)	56 (32.4)	13 (25.5)	
พ่อบ้าน	1 (1.8)	0 (0.0)	1 (2.0)	

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ภูมิภาคของครอบครัว	การวางแผนการใช้จ่าย			ค่าสถิติ χ^2
	มีการวางแผน ล่วงหน้าทุกครั้ง	มีการวางแผน ล่วงหน้าบางครั้ง	ไม่มีการ วางแผน	
อาชีพมารดา				
ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ	9 (15.8)	24 (12.5)	7 (11.9)	9.654 ^{ns}
บริษัทเอกชน	0 (0.0)	1 (0.5)	1 (1.7)	
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	15 (26.3)	44 (22.9)	8 (13.6)	
รับจ้างทั่วไป	8 (14.0)	37 (19.3)	10 (16.9)	
เกษตรกรกรรม	16 (28.1)	56 (29.2)	16 (27.1)	
แม่บ้าน	9 (15.8)	30 (15.6)	17 (28.8)	
อาชีพผู้อุปการะ อื่น ๆ				
ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ	3 (21.4)	12 (27.3)	2 (16.7)	14.742 ^{ns}
บริษัทเอกชน	2 (14.3)	12 (27.3)	3 (25.0)	
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	4 (28.6)	6 (13.6)	3 (25.0)	
รับจ้างทั่วไป	0 (0.0)	4 (9.1)	3 (25.0)	
เกษตรกรกรรม	3 (21.4)	7 (15.4)	1 (8.3)	
พ่อบ้าน / แม่บ้าน	2 (14.3)	3 (6.8)	0 (0.0)	
สถานภาพของบิดามารดา				
อยู่ร่วมกัน	50 (80.6)	164 (81.2)	48 (78.7)	0.686 ^{ns}
แยกกันอยู่/ หย่าร้าง	7 (11.3)	18 (8.9)	7 (11.5)	
บิดา - มารดา เสียชีวิต	5 (8.1)	20 (9.9)	6 (9.8)	
รายได้ของครอบครัว				
น้อยกว่า 1,001 บาท	40 (33.3)	127 (62.9)	37 (59.7)	6.709 ^{ns}
1,001 - 2,000 บาท	11 (66.7)	48 (23.8)	18 (29.0)	
2,001 - 3,000 บาท	8 (0.0)	13 (6.4)	2 (3.2)	
มากกว่า 3,000 บาท	3 (0.0)	14 (6.9)	5 (8.1)	
ประเภทของครอบครัว				
ครอบครัวเดี่ยว	50 (83.3)	155 (79.1)	53 (85.5)	1.495 ^{ns}
ครอบครัวขยาย	10 (16.7)	41 (20.9)	9 (14.5)	

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของภูมิหลังของครอบครัวกับการวางแผนการใช้จ่าย ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ทุกปัจจัยของภูมิหลังของครอบครัว แสดงว่าการศึกษาของบิดา การศึกษาของมารดา การศึกษาของผู้มีอุปการะอื่น ๆ อาชีพบิดา อาชีพมารดา อาชีพผู้มีอุปการะอื่น ๆ สถานภาพของบิดามารดา รายได้ของครอบครัว และประเภทของครอบครัว ไม่มีผลทำให้สัดส่วนของการวางแผน การใช้จ่ายแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.19 ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของครอบครัวและการใช้จ่ายแบบผ่อนชำระของนักศึกษา

ภูมิหลังของครอบครัว	การใช้จ่ายแบบผ่อนชำระ			ค่าสถิติ χ^2
	เคยบ่อยครั้ง	เคยนาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย	
การศึกษาบิดา				
ประถมศึกษา	7 (58.3)	43 (53.1)	124 (58.2)	1.253 ^{ns}
มัธยมศึกษา	2 (16.7)	22 (27.2)	48 (22.5)	
อนุปริญญา และสูงกว่า	3 (25.0)	16 (19.8)	41 (19.2)	
การศึกษามารดา				
ประถมศึกษา	8 (66.7)	57 (67.9)	147 (68.4)	0.076 ^{ns}
มัธยมศึกษา	2 (16.7)	15 (17.9)	38 (17.7)	
อนุปริญญา และสูงกว่า	2 (16.7)	12 (14.3)	30 (14.0)	
การศึกษาผู้มีอุปการะอื่น ๆ				
ประถมศึกษา	0 (0.0)	4 (16.7)	21 (39.6)	6.842 ^{ns}
มัธยมศึกษา	0 (0.0)	7 (29.2)	8 (15.1)	
อนุปริญญา และสูงกว่า	2 (100.0)	13 (54.2)	24 (45.3)	
อาชีพบิดา				
ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ	5 (45.5)	27 (35.5)	55 (28.6)	11.261 ^{ns}
บริษัทเอกชน	0 (0.0)	0 (0.0)	8 (4.2)	
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	3 (27.3)	11 (14.5)	25 (13.0)	
รับจ้างทั่วไป	0 (0.0)	18 (25.7)	38 (19.8)	
เกษตรกรกรรม	3 (27.3)	20 (26.3)	64 (33.3)	
พ่อบ้าน	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (1.0)	

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ภูมิหลังของครอบครัว	การใช้จ่ายแบบผ่อนชำระ			ค่าสถิติ χ^2
	เคยบ่อยครั้ง	เคยนาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย	
อาชีพมารดา				
ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ	1 (8.3)	10 (12.2)	29 (13.6)	9.798 ^{ns}
บริษัทเอกชน	0 (0.0)	1 (1.2)	1 (0.5)	
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	6 (50.0)	22 (26.8)	39 (18.2)	
รับจ้างทั่วไป	2 (16.7)	15 (18.3)	38 (17.8)	
เกษตรกรกรรม	2 (16.7)	20 (24.4)	66 (30.8)	
แม่บ้าน	1 (8.3)	14 (17.1)	41 (19.2)	
อาชีพผู้อุปการะ อื่น ๆ				
ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ	0 (0.0)	9 (40.9)	9 (19.1)	9.737 ^{ns}
บริษัทเอกชน	1 (50.0)	5 (22.7)	11 (23.4)	
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	1 (50.0)	3 (13.6)	9 (19.1)	
รับจ้างทั่วไป	0 (0.0)	3 (13.6)	4 (8.5)	
เกษตรกรกรรม	0 (0.0)	2 (9.1)	9 (19.1)	
พ่อบ้าน / แม่บ้าน	0 (0.0)	0 (0.0)	5 (10.6)	
สถานภาพของบิดามารดา				
อยู่ร่วมกัน	11 (91.7)	69 (79.3)	182 (80.5)	1.466 ^{ns}
แยกกันอยู่/ หย่าร้าง	1 (8.3)	9 (10.3)	22 (9.7)	
บิดา - มารดา เสียชีวิต	0 (0.0)	9 (10.3)	22 (9.7)	
รายได้ของครอบครัว				
น้อยกว่า 1,001 บาท	6 (50.0)	52 (59.1)	146 (64.6)	3.331 ^{ns}
1,001 - 2,000 บาท	3 (25.0)	24 (27.3)	49 (21.7)	
2,001 - 3,000 บาท	2 (16.7)	7 (8.0)	15 (6.6)	
มากกว่า 3,001 บาท	1 (8.3)	5 (5.7)	16 (7.1)	
ประเภทของครอบครัว				
ครอบครัวเดี่ยว	12 (85.7)	66 (75.0)	180 (83.3)	3.037 ^{ns}
ครอบครัวขยาย	2 (14.3)	22 (25.0)	36 (16.7)	

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของภูมิหลังของครอบครัวกับรูปแบบการใช้จ่ายแบบผ่อนชำระ ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ทุกปัจจัยของภูมิหลังของครอบครัว แสดงว่า การศึกษาของบิดา การศึกษาของมารดา การศึกษาของผู้มีอุปการะอื่น ๆ อาชีพบิดา อาชีพมารดา อาชีพผู้มีอุปการะอื่น ๆ สถานภาพของบิดามารดา รายได้ของครอบครัว และ ประเภทของครอบครัว ไม่มีผลทำให้สัดส่วนของการใช้จ่ายแบบผ่อนชำระแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.20 ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของครอบครัวและการใช้จ่ายแบบเงินเชื่อของนักศึกษา

ภูมิหลังของครอบครัว	การใช้จ่ายแบบเงินเชื่อ			ค่าสถิติ χ^2
	เคยบ่อยครั้ง	เคยนานๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย	
การศึกษาบิดา				
ประถมศึกษา	2 (66.7)	35 (53.0)	137 (57.8)	1.923 ^{ns}
มัธยมศึกษา	1 (33.3)	19 (28.8)	53 (22.4)	
อนุปริญญา และสูงกว่า	0 (0.0)	12 (18.2)	47 (19.8)	
การศึกษามารดา				
ประถมศึกษา	3 (100.0)	45 (68.2)	165 (68.2)	1.547 ^{ns}
มัธยมศึกษา	0 (0.0)	11 (16.7)	44 (18.2)	
อนุปริญญา และสูงกว่า	0 (0.0)	10 (15.2)	33 (13.6)	
การศึกษาผู้อุปการะอื่น ๆ				
ประถมศึกษา	0 (0.0)	7 (30.4)	18 (32.7)	0.139 ^{ns}
มัธยมศึกษา	0 (0.0)	5 (21.7)	10 (18.2)	
อนุปริญญา และสูงกว่า	0 (0.0)	11 (47.8)	27 (49.1)	
อาชีพบิดา				
ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ	2 (66.7)	16 (26.2)	71 (32.7)	8.952 ^{ns}
บริษัทเอกชน	0 (0.0)	0 (0.0)	8 (3.7)	
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	0 (0.0)	12 (19.7)	27 (12.4)	
รับจ้างทั่วไป	0 (0.0)	15 (24.6)	41 (18.9)	
เกษตรกรกรรม	1 (33.3)	17 (27.9)	69 (31.8)	
พ่อบ้าน	0 (0.0)	1 (1.6)	1 (0.5)	

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ภูมิหลังของครอบครัว	การใช้จ่ายแบบเงินเชื่อ			ค่าสถิติ χ^2
	เคยบ่อยครั้ง	เคยนานๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย	
อาชีพมารดา				
ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ	0 (0.0)	8 (11.9)	26 (10.8)	9.902 ^{ns}
บริษัทเอกชน	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (0.8)	
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	2 (66.7)	19 (28.4)	47 (19.5)	
รับจ้างทั่วไป	0 (0.0)	15 (22.1)	40 (16.8)	
เกษตรกรกรรม	0 (0.0)	16 (23.9)	72 (30.3)	
แม่บ้าน	1 (33.3)	9 (13.4)	45 (18.9)	
อาชีพผู้อุปการะ อื่น ๆ				
ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ	0 (0.0)	6 (26.1)	12 (25.0)	3.096 ^{ns}
บริษัทเอกชน	0 (0.0)	5 (21.7)	12 (25.0)	
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	0 (0.0)	5 (21.7)	8 (16.7)	
รับจ้างทั่วไป	0 (0.0)	2 (8.7)	5 (10.4)	
เกษตรกรกรรม	0 (0.0)	2 (8.7)	9 (18.8)	
พ่อบ้าน / แม่บ้าน	0 (0.0)	3 (13.0)	2 (4.2)	
สถานภาพของบิดามารดา				
อยู่ร่วมกัน	3 (100.0)	56 (80.0)	203 (80.6)	1.204 ^{ns}
แยกกันอยู่ / หย่าร้าง	0 (0.0)	6 (8.6)	26 (10.3)	
บิดา - มารดา เสียชีวิต	0 (0.0)	8 (11.4)	23 (9.1)	
รายได้ของครอบครัว				
น้อยกว่า 1,001 บาท	1 (33.3)	47 (67.1)	156 (61.7)	6.887 ^{ns}
1,001 - 2,000 บาท	2 (66.7)	11 (15.7)	63 (24.9)	
2,001 - 3,000 บาท	0 (0.0)	5 (7.1)	19 (7.5)	
มากกว่า 3,000 บาท	0 (0.0)	7 (10.0)	15 (5.9)	
ประเภทของครอบครัว				
ครอบครัวเดี่ยว	3 (75.0)	53 (73.6)	202 (83.5)	3.624 ^{ns}
ครอบครัวขยาย	1 (25.0)	19 (26.4)	40 (16.5)	

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของภูมิหลังของครอบครัวกับรูปแบบการใช้จ่ายแบบเงินเชื่อ ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ทุกปัจจัยของภูมิหลังของครอบครัว แสดงว่า การศึกษาของบิดา การศึกษาของมารดา การศึกษาของผู้มีอุปการะอื่น ๆ อาชีพบิดา อาชีพมารดา อาชีพผู้มีอุปการะอื่น ๆ สถานภาพของบิดามารดา รายได้ของครอบครัว และประเภทของครอบครัว ไม่มีผลทำให้สัดส่วนของรูปแบบการใช้จ่ายแบบเงินเชื่อแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.21 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการศึกษาของบิดา และสัดส่วนการใช้จ่ายแต่ละประเภทของนักศึกษา

ประเภทการใช้จ่าย	F
การแต่งกาย	0.644 ^{ns}
การศึกษา	3.406*
การนันทนาการฯ	2.042 ^{ns}
อาหาร	0.290 ^{ns}
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ	1.337 ^{ns}

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ค่า F ที่คำนวณได้มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ได้แก่การใช้จ่ายประเภทการศึกษา แสดงว่า การศึกษาของบิดามีผลทำให้ สัดส่วนการใช้จ่ายด้านการศึกษานักศึกษาแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.22 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการศึกษาของมารดา และสัดส่วนการใช้จ่ายแต่ละประเภทของนักศึกษา

ประเภทการใช้จ่าย	F
การแต่งกาย	2.022 ^{ns}
การศึกษา	0.818 ^{ns}
การนันทนาการฯ	3.607*
อาหาร	0.216 ^{ns}
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ	1.400 ^{ns}

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ค่า F ที่คำนวณได้มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ได้แก่การใช้จ่ายประเภทการนันทนาการฯ แสดงว่า การศึกษาของมารดา มีผลทำให้สัดส่วนการใช้จ่ายด้านการนันทนาการฯ ของนักศึกษาแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.23 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการศึกษาของผู้ปกครองอื่น ๆ และสัดส่วนการใช้จ่ายแต่ละประเภทของนักศึกษา

ประเภทการใช้จ่าย	F
การแต่งกาย	0.932 ^{ns}
การศึกษา	1.118 ^{ns}
การนันทนาการฯ	2.672 ^{ns}
อาหาร	0.446 ^{ns}
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ	1.064 ^{ns}

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ค่า F ที่คำนวณได้ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าการศึกษาของผู้ปกครองอื่น ๆ ไม่มีผลทำให้สัดส่วนการใช้จ่ายแต่ละประเภทของนักศึกษาแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.24 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพของบิดา และสัดส่วนการใช้จ่ายแต่ละประเภทของนักศึกษา

ประเภทการใช้จ่าย	F
การแต่งกาย	0.494 ^{ns}
การศึกษา	0.886 ^{ns}
การนันทนาการฯ	1.957 ^{ns}
อาหาร	1.654 ^{ns}
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ	1.675 ^{ns}

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ค่า F ที่คำนวณได้ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าอาชีพของบิดาไม่มีผลทำให้ สัดส่วนการใช้จ่ายแต่ละประเภทของนักศึกษาแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.25 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพของมารดา และสัดส่วนการใช้จ่ายแต่ละประเภทของนักศึกษา

ประเภทการใช้จ่าย	F
การแต่งกาย	0.880 ^{ns}
การศึกษา	0.826 ^{ns}
การนันทนาการฯ	2.437*
อาหาร	0.654 ^{ns}
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ	2.884**

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05
 * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05
 ** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ค่า F ที่คำนวณได้มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และ 0.01 ได้แก่ ประเภทการนันทนาการฯ และค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ แสดงว่า อาชีพของมารดามีผลทำให้สัดส่วนการใช้จ่ายประเภทการนันทนาการฯ และค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ ของนักศึกษาแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.26 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพของผู้ปกครองอื่น ๆ และสัดส่วนการใช้จ่ายแต่ละประเภทของนักศึกษา

ประเภทการใช้จ่าย	F
การแต่งกาย	1.037 ^{ns}
การศึกษา	0.789 ^{ns}
การนันทนาการฯ	0.272 ^{ns}
อาหาร	0.276 ^{ns}
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ	2.126*

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05
 * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ค่า F ที่คำนวณได้มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ประเภทค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ แสดงว่า อาชีพของผู้ปกครองอื่น ๆ มีผลทำให้สัดส่วนการใช้จ่ายประเภทค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ ของนักศึกษาแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.27 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสถานภาพของบิดามารดาและสัดส่วนการใช้จ่ายแต่ละประเภทของนักศึกษา

ประเภทการใช้จ่าย	F
การแต่งกาย	1.061 ^{ns}
การศึกษา	0.621 ^{ns}
การนันทนาการฯ	0.132 ^{ns}
อาหาร	1.352 ^{ns}
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ	0.876 ^{ns}

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ค่า F ที่คำนวณได้ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าสถานภาพของบิดามารดาไม่มีผลทำให้สัดส่วนการใช้จ่ายแต่ละประเภทแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.28 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรายได้ของครอบครัว และสัดส่วนการใช้จ่ายแต่ละประเภทของนักศึกษา

ประเภทการใช้จ่าย	F
การแต่งกาย	0.463 ^{ns}
การศึกษา	0.610 ^{ns}
การนันทนาการฯ	0.901 ^{ns}
อาหาร	1.229 ^{ns}
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ	0.067 ^{ns}

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ค่า F ที่คำนวณได้ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่ารายได้ของครอบครัวไม่มีผลทำให้สัดส่วนการใช้จ่ายแต่ละประเภทแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.29 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประเภทของครอบครัว และสัดส่วนการใช้จ่ายแต่ละประเภทของนักศึกษา

ประเภทการใช้จ่าย	F
การแต่งกาย	0.195 ^{ns}
การศึกษา	4.264**
การนันทนาการฯ	1.004 ^{ns}
อาหาร	0.795 ^{ns}
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ	2.261 ^{ns}

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05
 ** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ค่า F ที่คำนวณได้มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ได้แก่ การใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา แสดงว่าประเภทของครอบครัวมีผลทำให้สัดส่วนการใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาของนักศึกษาแตกต่างกัน

4.2 ผลการวิเคราะห์ความมีอิทธิพลต่อกันระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว เกี่ยวกับการใช้จ่ายกับการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก ดังแสดงในตารางที่ 4.30 – 4.37 ดังนี้

ตารางที่ 4.30 ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวและปริมาณการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก

การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว	ปริมาณการใช้จ่าย (บาท)				ค่าสถิติ χ^2
	≤ 1,000	1,001-2,000	2,001-3,000	≥ 3,001	
1. การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการตัดสินใจ					
ให้อิสระทุกครั้ง	10 (35.7)	47 (36.2)	50 (43.1)	23 (43.4)	3.138 ^{ns}
ให้อิสระบางครั้ง	18 (64.3)	82 (63.0)	66 (56.9)	30 (56.6)	
ไม่ให้อิสระเลย	0 (0.0)	1 (0.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว	ปริมาณการใช้จ่าย (บาท)				ค่าสถิติ χ^2
	≤ 1,000	1,001-2,000	2,001-3,000	≥ 3,001	
2. การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการรับฟังเหตุผล					
รับฟังทุกครั้ง	13 (48.1)	84 (64.6)	64 (55.7)	38 (71.7)	13.577*
รับฟังบางครั้ง	14 (51.9)	42 (32.3)	51 (44.3)	15 (28.3)	
ไม่เคยรับฟังเลย	0 (0.0)	4 (3.1)	0 (0.0)	0 (0.0)	
3. การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการให้คำแนะนำ					
ให้คำแนะนำทุกครั้ง	10 (35.7)	43 (33.3)	42 (36.5)	19 (35.8)	5.762 ^{ns}
ให้คำแนะนำเป็นบางครั้ง	18 (64.3)	81 (62.8)	73 (63.5)	32 (60.4)	
ไม่ให้คำแนะนำเลย	0 (0.0)	5 (3.9)	0 (0.0)	2 (3.8)	
4. การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการช่วยเหลือปัญหา					
ช่วยเหลือปัญหาให้ทุกครั้ง	20 (71.4)	83 (63.8)	72 (62.1)	38 (71.7)	6.677 ^{ns}
ช่วยเหลือปัญหาให้เป็นบางครั้ง	7 (25.0)	46 (35.4)	44 (37.9)	14 (26.4)	
ไม่เคยช่วยเหลือปัญหาเลย	1 (3.6)	1 (0.8)	0 (0.0)	1 (1.9)	

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.30 พบว่า ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวกับปริมาณการใช้จ่าย ที่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือ การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการรับฟังเหตุผล แสดงว่าการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการรับฟังเหตุผลมีผลทำให้สัดส่วนของปริมาณการใช้จ่ายแตกต่างกัน ส่วนการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการตัดสินใจ การให้คำแนะนำ และการช่วยเหลือปัญหาไม่มีผลทำให้สัดส่วนของปริมาณการใช้จ่ายแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.31 ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวและการวางแผนการใช้จ่ายของนักศึกษา

การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว	การวางแผนการใช้จ่าย			ค่าสถิติ χ^2
	มีการวางแผนล่วงหน้าทุกครั้ง	มีการวางแผนล่วงหน้าบางครั้ง	ไม่มีการวางแผน	
1. การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการตัดสินใจ				
ให้อิสระทุกครั้ง	29 (46.8)	77 (38.1)	24 (38.7)	5.770 ^{ns}
ให้อิสระบางครั้ง	33 (53.2)	125 (61.9)	37 (59.7)	
ไม่ให้อิสระเลย	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (1.6)	
2. การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการรับฟังเหตุผล				
รับฟังทุกครั้ง	43 (70.5)	117 (57.9)	39 (63.9)	11.476*
รับฟังบางครั้ง	16 (26.2)	85 (42.1)	20 (32.8)	
ไม่เคยรับฟังเลย	2 (3.3)	0 (0.0)	2 (3.3)	
3. การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการให้คำแนะนำ				
ให้คำแนะนำทุกเรื่อง	35 (57.4)	61 (30.3)	18 (29.0)	22.929**
ให้คำแนะนำเป็นบางเรื่อง	25 (41.0)	138 (68.7)	40 (64.5)	
ไม่ให้คำแนะนำเลย	1 (1.6)	2 (1.0)	4 (6.5)	
4. การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการช่วยแก้ปัญหา				
ช่วยแก้ปัญหาให้ทุกครั้ง	44 (71.0)	131 (64.9)	37 (59.7)	3.636 ^{ns}
ช่วยแก้ปัญหาให้เป็นบางครั้ง	18 (29.0)	68 (33.7)	25 (40.3)	
ไม่เคยช่วยแก้ปัญหาเลย	0 (0.0)	3 (1.5)	0 (0.0)	

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.31 พบว่า ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวกับการวางแผนการใช้จ่าย ที่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และ 0.05 คือ การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการให้คำแนะนำ และการรับฟังเหตุผล แสดงว่าการให้คำแนะนำ และการรับฟังเหตุผลมีผลทำให้การวางแผนการใช้จ่ายแตกต่างกัน ส่วนการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการตัดสินใจ และการช่วยแก้ปัญหาไม่มีผลทำให้การวางแผนการใช้จ่ายแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.32 ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวและรูปแบบการใช้จ่ายแบบ
ผ่อนชำระของนักศึกษา

การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว	การใช้จ่ายแบบผ่อนชำระ			ค่าสถิติ χ^2
	เคยบ่อยครั้ง	เคยนานๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย	
1. การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการตัดสินใจ				
ให้อิสระทุกครั้ง	4 (33.3)	32 (36.4)	93 (41.2)	1.309 ^{ns}
ให้อิสระบางครั้ง	8 (66.7)	56 (63.6)	132 (58.4)	
ไม่ให้อิสระเลย	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (0.4)	
2. การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการรับฟังเหตุผล				
รับฟังทุกครั้ง	4 (33.3)	47 (53.4)	148 (66.1)	11.436*
รับฟังบางครั้ง	8 (66.7)	41 (46.6)	72 (32.1)	
ไม่เคยรับฟังเลย	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (1.8)	
3. การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการให้คำแนะนำ				
ให้คำแนะนำทุกเรื่อง	3 (25.0)	25 (28.4)	85 (37.9)	3.458 ^{ns}
ให้คำแนะนำเป็นบางเรื่อง	9 (75.0)	61 (69.3)	134 (59.8)	
ไม่ให้คำแนะนำเลย	0 (0.0)	2 (2.3)	5 (2.2)	
4. การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการช่วยแก้ปัญหา				
ช่วยแก้ปัญหาให้ทุกครั้ง	7 (58.3)	46 (52.3)	150 (70.4)	9.554*
ช่วยแก้ปัญหาให้เป็นบางครั้ง	5 (41.7)	41 (46.6)	65 (28.8)	
ไม่เคยช่วยแก้ปัญหาเลย	0 (0.0)	1 (1.1)	2 (0.9)	

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.32 พบว่า ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวกับรูปแบบการใช้จ่ายแบบผ่อนชำระ ที่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือ การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการรับฟังเหตุผลและการช่วยแก้ปัญหา แสดงว่าการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการรับฟังเหตุผลและการช่วยแก้ปัญหามีผลทำให้สัดส่วนของรูปแบบการใช้จ่ายแบบผ่อนชำระแตกต่างกัน ส่วนการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการตัดสินใจ และการให้คำแนะนำไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการตัดสินใจและการให้คำแนะนำไม่มีผลทำให้สัดส่วนของรูปแบบการใช้จ่ายแบบผ่อนชำระแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.33 ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวและรูปแบบการใช้จ่ายแบบเงินเชื่อของนักศึกษา

การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว	การใช้จ่ายแบบเงินเชื่อ			ค่าสถิติ χ^2
	เคยบ่อยครั้ง	เคยนานๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย	
1. การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการตัดสินใจ				
ให้อิสระทุกครั้ง	1 (33.3)	24 (34.3)	104 (41.1)	1.459 ^{ns}
ให้อิสระบางครั้ง	2 (66.7)	46 (65.7)	148 (58.5)	
ไม่ให้อิสระเลย	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (0.4)	
2. การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการรับฟังเหตุผล				
รับฟังทุกครั้ง	1 (33.3)	38 (54.3)	159 (63.3)	4.608 ^{ns}
รับฟังบางครั้ง	2 (66.7)	32 (45.7)	88 (35.1)	
ไม่เคยรับฟังเลย	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (1.6)	
3. การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการให้คำแนะนำ				
ให้คำแนะนำทุกเรื่อง	1 (33.3)	20 (28.6)	93 (37.1)	2.208 ^{ns}
ให้คำแนะนำเป็นบางเรื่อง	2 (66.7)	49 (70.0)	152 (60.6)	
ไม่ให้คำแนะนำเลย	0 (0.0)	1 (1.4)	6 (2.4)	
4. การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการช่วยแก้ปัญหา				
ช่วยแก้ปัญหาให้ทุกครั้ง	1 (33.3)	38 (54.3)	173 (68.4)	7.714 ^{ns}
ช่วยแก้ปัญหาให้เป็นบางครั้ง	2 (66.7)	32 (45.7)	77 (30.4)	
ไม่เคยช่วยแก้ปัญหาเลย	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (1.2)	

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.33 พบว่า ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวกับรูปแบบการใช้จ่ายแบบเงินเชื่อ ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ในทุกเรื่องเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว แสดงว่าการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการตัดสินใจ การรับฟังเหตุผล การให้คำแนะนำ และการช่วยแก้ปัญหา ไม่มีผลทำให้สัดส่วนของรูปแบบการใช้จ่ายแบบเงินเชื่อของนักศึกษาแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.34 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการตัดสินใจและประเภทของการใช้จ่ายของนักศึกษา

ประเภทการใช้จ่าย	F
การแต่งกาย	0.129 ^{ns}
การศึกษา	1.161 ^{ns}
การนันทนาการฯ	1.541 ^{ns}
อาหาร	1.423 ^{ns}
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ	0.061 ^{ns}

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.34 พบว่า ค่า F ที่คำนวณได้ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการตัดสินใจ ไม่มีผลทำให้สัดส่วนการใช้จ่ายแต่ละประเภทของนักศึกษาแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.35 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการรับฟังเหตุผลและประเภทของการใช้จ่ายของนักศึกษา

ประเภทการใช้จ่าย	F
การแต่งกาย	0.258 ^{ns}
การศึกษา	1.515 ^{ns}
การนันทนาการฯ	0.753 ^{ns}
อาหาร	0.028 ^{ns}
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ	0.293 ^{ns}

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.35 พบว่า ค่า F ที่คำนวณได้ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการรับฟังเหตุผลไม่มีผลทำให้สัดส่วนการใช้จ่ายแต่ละประเภทของนักศึกษาแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.36 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการให้คำแนะนำและประเภทของการใช้จ่ายของนักศึกษา

ประเภทการใช้จ่าย	F
การแต่งกาย	1.148 ^{ns}
การศึกษา	1.406 ^{ns}
การนันทนาการฯ	2.558 ^{ns}
อาหาร	0.490 ^{ns}
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ	0.477 ^{ns}

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.36 พบว่า ค่า F ที่คำนวณได้ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการให้คำแนะนำ ไม่มีผลทำให้สัดส่วนการใช้จ่ายแต่ละประเภทของนักศึกษาแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.37 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการช่วยแก้ปัญหาและประเภทของการใช้จ่ายของนักศึกษา

ประเภทการใช้จ่าย	F
การแต่งกาย	0.048 ^{ns}
การศึกษา	1.671 ^{ns}
การนันทนาการฯ	2.936 ^{ns}
อาหาร	0.186 ^{ns}
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ	10.042**

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.37 พบว่า ค่า F ที่คำนวณได้มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 แสดงว่าการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการช่วยแก้ปัญหามีผลทำให้สัดส่วนการใช้จ่ายประเภทค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ ของนักศึกษาแตกต่างกัน

4.3 ความมีอิทธิพลต่อกันระหว่างพฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัว เกี่ยวกับการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก ดังแสดงในตารางที่ 4.38 - 4.41 ดังนี้

ตารางที่ 4.38 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัว และ ปริมาณการใช้จ่ายของนักศึกษา

พฤติกรรมการใช้จ่ายใน ชีวิตประจำวันของครอบครัว	ปริมาณการใช้จ่าย (บาท)				ค่าสถิติ χ^2
	< 1,001	1,001-2,000	2,001-3,000	> 3,000	
เครื่องอุปโภค / บริโภค					
น้อยมาก	16 (57.1)	58 (44.6)	46 (39.7)	17 (32.1)	10.543 ^{ns}
น้อย	8 (28.6)	44 (33.8)	41 (35.3)	19 (35.8)	
ปานกลาง	3 (10.7)	21 (16.2)	20 (17.2)	9 (17.0)	
บ่อย	1 (3.6)	4 (3.1)	7 (6.0)	5 (9.4)	
บ่อยมาก	0 (0.0)	3 (2.3)	2 (1.7)	3 (5.7)	
อาหาร / เครื่องดื่ม					
น้อยมาก	21 (75.0)	84 (65.1)	72 (62.1)	27 (50.0)	8.746 ^{ns}
น้อย	6 (21.4)	26 (20.2)	28 (24.1)	16 (29.6)	
ปานกลาง	1 (3.6)	13 (10.1)	11 (9.5)	8 (14.8)	
บ่อย	0 (0.0)	3 (2.3)	4 (3.4)	2 (3.7)	
บ่อยมาก	0 (0.0)	3 (2.3)	1 (0.9)	1 (1.9)	
นันทนาการ/ค่าใช้จ่ายส่วนตัว					
น้อยมาก	20 (69.0)	80 (61.1)	68 (59.1)	29 (55.8)	4.343 ^{ns}
น้อย	6 (20.7)	31 (23.7)	26 (22.6)	11 (21.2)	
ปานกลาง	2 (6.9)	12 (9.2)	14 (12.2)	7 (13.5)	
บ่อย	1 (3.4)	4 (3.1)	5 (4.3)	3 (5.8)	
บ่อยมาก	0 (0.0)	4 (3.1)	2 (1.7)	2 (3.8)	

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.38 พบว่าผลการทดสอบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวในทุก ๆ ด้าน กับปริมาณการใช้จ่ายของนักศึกษา ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าพฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัว ไม่มีผลทำให้สัดส่วนของปริมาณการใช้จ่ายของนักศึกษา แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.39 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้จักรยานในชีวิตประจำวันของครอบครัว และการวางแผนการใช้จักรยานของนักศึกษา

พฤติกรรมการใช้จักรยานในชีวิตประจำวันของครอบครัว	การวางแผนการใช้จักรยาน			ค่าสถิติ χ^2
	เคยบ่อยครั้ง	เคยนาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย	
เครื่องอุปโภค / บริโภค				
น้อยมาก	32 (51.6)	81 (39.9)	25 (40.3)	3.656 ^{ns}
น้อย	19 (30.6)	70 (34.5)	22 (35.5)	
ปานกลาง	8 (12.9)	35 (17.2)	10 (16.1)	
บ่อย	2 (3.2)	11 (5.4)	4 (6.5)	
บ่อยมาก	1 (1.6)	6 (3.0)	1 (1.6)	
อาหาร / เครื่องดื่ม				
น้อยมาก	42 (67.7)	122 (59.8)	38 (62.3)	4.050 ^{ns}
น้อย	12 (19.4)	51 (25.0)	14 (23.0)	
ปานกลาง	5 (8.1)	22 (10.8)	7 (11.5)	
บ่อย	1 (1.6)	6 (2.9)	2 (3.3)	
บ่อยมาก	2 (3.2)	3 (1.5)	0 (0.0)	
นันทนาการ / ค่าใช้จ่ายส่วนตัว				
น้อยมาก	43 (66.2)	111 (56.3)	37 (56.9)	2.968 ^{ns}
น้อย	12 (18.5)	50 (25.4)	15 (23.1)	
ปานกลาง	6 (9.2)	23 (11.7)	9 (13.8)	
บ่อย	2 (3.1)	8 (4.1)	3 (4.6)	
บ่อยมาก	2 (3.1)	5 (2.5)	1 (1.5)	

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.39 พบว่า ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการใช้จักรยานในชีวิตประจำวันของครอบครัวกับการวางแผนการใช้จักรยานของนักศึกษา ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า พฤติกรรมการใช้จักรยานในชีวิตประจำวันของครอบครัวไม่มีผลทำให้สัดส่วนของการวางแผนการใช้จักรยานของนักศึกษา แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.40 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัว และรูปแบบการใช้จ่ายแบบผ่อนชำระของนักศึกษา

พฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัว	การใช้จ่ายแบบผ่อนชำระ			ค่าสถิติ χ^2
	เคยบ่อยครั้ง	เคยนาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย	
เครื่องอุปโภค / บริโภค				
น้อยมาก	5 (38.5)	31 (36.5)	100 (43.7)	4.761 ^{ns}
น้อย	3 (23.1)	30 (35.3)	79 (34.5)	
ปานกลาง	3 (23.1)	16 (18.8)	35 (15.3)	
บ่อย	1 (7.7)	5 (5.9)	11 (4.8)	
บ่อยมาก	1 (7.7)	3 (3.5)	4 (1.7)	
อาหาร / เครื่องดื่ม				
น้อยมาก	7 (63.6)	51 (57.3)	145 (63.9)	3.624 ^{ns}
น้อย	2 (18.2)	24 (27.0)	51 (22.5)	
ปานกลาง	1 (9.1)	10 (11.2)	22 (9.7)	
บ่อย	1 (9.1)	3 (3.4)	5 (2.2)	
บ่อยมาก	0 (0.0)	1 (1.1)	4 (1.8)	
นันทนาการ / ค่าใช้จ่ายส่วนตัว				
น้อยมาก	6 (50.0)	50 (56.2)	141 (62.4)	5.360 ^{ns}
น้อย	2 (16.7)	21 (23.6)	51 (22.6)	
ปานกลาง	2 (16.7)	13 (14.6)	21 (9.3)	
บ่อย	1 (8.3)	3 (3.4)	8 (3.5)	
บ่อยมาก	1 (8.3)	2 (2.2)	5 (2.2)	

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.40 พบว่า ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวกับรูปแบบการใช้จ่ายแบบผ่อนชำระของนักศึกษา ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่าพฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัว ไม่มีผลทำให้สัดส่วนของรูปแบบการใช้จ่ายแบบผ่อนชำระของนักศึกษา แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.41 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวและรูปแบบการใช้จ่ายแบบเงินเชื่อของนักศึกษา

พฤติกรรมค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัว	การใช้จ่ายแบบเงินเชื่อ			ค่าสถิติ χ^2
	เคยบ่อยครั้ง	เคยนาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย	
เครื่องอุปโภค / บริโภค				
น้อยมาก	0 (0.0)	28 (39.4)	110 (43.3)	10.597 ^{ns}
น้อย	0 (0.0)	25 (35.2)	85 (33.5)	
ปานกลาง	1 (50.0)	12 (16.9)	40 (15.7)	
บ่อย	1 (50.0)	4 (5.6)	13 (5.1)	
บ่อยมาก	0 (0.0)	2 (2.8)	6 (2.4)	
อาหาร / เครื่องดื่ม				
น้อยมาก	1 (33.3)	41 (58.6)	160 (63.0)	2.690 ^{ns}
น้อย	1 (33.3)	18 (25.7)	58 (22.8)	
ปานกลาง	1 (33.3)	8 (11.4)	25 (9.8)	
บ่อย	0 (0.0)	2 (2.9)	7 (2.8)	
บ่อยมาก	0 (0.0)	1 (1.4)	4 (1.6)	
นันทนาการ / ค่าใช้จ่ายส่วนตัว				
น้อยมาก	1 (100.0)	35 (35.0)	138 (61.1)	32.809**
น้อย	0 (0.0)	53 (53.0)	50 (22.1)	
ปานกลาง	0 (0.0)	9 (9.0)	22 (9.7)	
บ่อย	0 (0.0)	2 (2.0)	9 (4.0)	
บ่อยมาก	0 (0.0)	1 (1.0)	7 (3.1)	

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.41 พบว่า ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวด้านนันทนาการ/ค่าใช้จ่ายส่วนตัว และรูปแบบการใช้จ่ายแบบเงินเชื่อของนักศึกษา มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 แสดงว่า พฤติกรรมค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวด้านนันทนาการ/ค่าใช้จ่ายส่วนตัว มีผลทำให้สัดส่วนของรูปแบบการใช้จ่ายแบบเงินเชื่อของนักศึกษาแตกต่างกัน

ส่วนพฤติกรรมค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวด้านอื่น ๆ และรูปแบบการใช้จ่ายแบบเงินเชื่อของนักศึกษาไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า พฤติกรรมค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันด้านอื่น ๆ ไม่มีผลทำให้สัดส่วนของรูปแบบการใช้จ่ายแบบเงินเชื่อของนักศึกษาแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.42 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวเกี่ยวกับเครื่องอุปโภค/บริโภค และสัดส่วนการใช้จ่ายแต่ละประเภทของนักศึกษา

ประเภทการใช้จ่าย	F
การแต่งกาย	8.108**
การศึกษา	4.997**
การนันทนาการฯ	2.103 ^{ns}
อาหาร	3.573**
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ	3.651**

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.42 พบว่า ค่า F ที่คำนวณได้ มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ได้แก่ประเภท การแต่งกาย การศึกษา อาหาร และค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ แสดงว่านักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีการใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องอุปโภค/บริโภค แตกต่างกัน จะทำให้สัดส่วนการใช้จ่ายประเภท การแต่งกาย การศึกษา อาหาร และค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.43 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวเกี่ยวกับอาหาร/เครื่องดื่ม และสัดส่วนการใช้จ่ายแต่ละประเภทของนักศึกษา

ประเภทการใช้จ่าย	F
การแต่งกาย	10.624**
การศึกษา	1.572 ^{ns}
การนันทนาการฯ	3.865**
อาหาร	7.500**
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ	1.079 ^{ns}

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.43 พบว่า ค่า F ที่คำนวณได้ มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ได้แก่ประเภท การแต่งกาย การนันทนาการฯ และอาหาร แสดงว่านักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีการใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร/เครื่องค้ำแตกต่างกัน จะทำให้สัดส่วนการใช้จ่ายประเภท การแต่งกาย การนันทนาการฯ และอาหาร แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.44 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวเกี่ยวกับการนันทนาการฯ / ค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ และสัดส่วนการใช้จ่ายแต่ละประเภทของนักศึกษา

ประเภทการใช้จ่าย	F
การแต่งกาย	22.292**
การศึกษา	0.506 ^{ns}
การนันทนาการฯ	8.109**
อาหาร	20.625**
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ	4.428**

หมายเหตุ ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.44 พบว่า ค่า F ที่คำนวณได้ มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ได้แก่ประเภท การแต่งกาย การนันทนาการฯ อาหาร และค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ แสดงว่านักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีการใช้จ่ายเกี่ยวกับ การนันทนาการฯ / ค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ แตกต่างกัน จะทำให้สัดส่วนการใช้จ่ายประเภท การแต่งกาย การนันทนาการฯ อาหาร และค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ แตกต่างกัน

ตอนที่ 5 การเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการช่วยครอบครัวในเรื่องการใช้จ่ายของนักศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก

ตารางที่ 4.45 วิธีการช่วยครอบครัวในเรื่องการใช้จ่าย

วิธีการช่วยครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
ใช้จ่ายเฉพาะสิ่งจำเป็น ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย	184	76.3
ทำงานหารายได้พิเศษ	20	8.3
ลดค่าใช้จ่ายส่วนตัวด้วยวิธีต่าง ๆ	14	5.8
ประหยัดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์	12	5.0
ช่วยทำงานบ้าน / ธุรกิจของครอบครัว	11	4.6
รวม	241	100

จากตารางที่ 4.45 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการจัดการ
ค่าใช้จ่ายของตนเอง โดยใช้จ่ายเฉพาะสิ่งจำเป็น ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย (ร้อยละ 76.3) และมีส่วนน้อยที่มี
จำนวนใกล้เคียงกันแสดงความคิดเห็นว่าจะประหยัดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์
และช่วยทำงานบ้าน/ธุรกิจของครอบครัว (ร้อยละ 5.0 และ 4.6 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.46 วิธีการจัดการค่าใช้จ่ายของตนเอง

วิธีการจัดการ	จำนวน	ร้อยละ
ใช้จ่ายเฉพาะที่จำเป็นก่อน	66	28.1
วางแผนการใช้จ่ายล่วงหน้า	65	27.6
แบ่งเงินออกเป็นส่วน	51	21.7
ทำบันทึกการใช้จ่าย	27	11.5
ใช้ให้พอกับที่ได้รับ	14	6.0
แบ่งเงินเก็บไว้หนึ่งส่วนก่อนใช้จ่าย	12	5.1
รวม	235	100

จากตารางที่ 4.46 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีวิธีการจัดการค่าใช้จ่ายของตนเองโดย
ใช้จ่ายเฉพาะสิ่งจำเป็นก่อน และวางแผนการใช้จ่ายล่วงหน้า เป็นจำนวนสูงใกล้เคียงกัน (ร้อยละ
28.1 และ 27.6) ตามลำดับ และมีเพียงส่วนน้อยที่ใช้วิธีการใช้จ่ายให้พอกับที่ได้รับ และแบ่งเงินเก็บ
ไว้หนึ่งส่วนก่อนใช้จ่าย (ร้อยละ 6.0 และ 5.1 ตามลำดับ)

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาคูณลักษณะของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่าย ของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นของการวิจัยเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการศึกษาค้นคว้า ดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาข้อมูลส่วนตัวนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก

1.1.2 เพื่อศึกษาคูณลักษณะของครอบครัวของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก

1.1.3 เพื่อศึกษาการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก

1.1.4 เพื่อศึกษาคูณลักษณะของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยี ราชมงคล วิทยาเขตตาก

1.2 สมมติฐานการวิจัย

1.2.1 ภูมิภาคหลังของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก

1.2.2 การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวเกี่ยวกับการใช้จ่ายมีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก

1.2.3 พฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรที่ทำการศึกษา คือนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2546 จำนวน 2,117 คน

1.3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักศึกษาทุกคณะ รวมทั้งหมด 327 คน

1.3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ เต็มคำในช่องว่าง และแบบมาตราวัดประมาณค่า มีทั้งหมด 3 ตอน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญดังต่อไปนี้

1.4.1 วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามด้วยคอมพิวเตอร์ใช้

โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1) ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา ใช้ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ (Percentage)

2) คุณลักษณะของครอบครัวของนักศึกษาใช้สถิติดังนี้

- การวิเคราะห์ภูมิหลังของครอบครัวใช้ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ (Percentage) มัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

- การวิเคราะห์การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวใช้ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ (Percentage) มัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

- การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัว ใช้ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) มัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแปรผลดังนี้คือ รวบรวมคะแนนของคำถามทุกข้อ แล้วหารด้วยจำนวนข้อเพื่อหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) แล้วพิจารณาแบ่งระดับพฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวโดยใช้เกณฑ์การประเมินค่าของเบสท์ (Best 1981:204-205)

1.4.2 การวิเคราะห์การใช้จ่ายของนักศึกษา ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ (Percentage) มัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.4.3 การทดสอบความมีอิทธิพลระหว่างกันของคุณลักษณะของครอบครัว และการใช้จ่ายของนักศึกษา ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยใช้สถิติในการทดสอบสมมุติฐานคือ Chi – Square Test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One – way ANOVA)

1.5 ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่องคุณลักษณะของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล สรุปผลการวิจัยดังนี้

1.5.1 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 58.4) มีอายุระหว่าง 20 - 22 ปี (ร้อยละ 74.9) รองลงมาคืออายุต่ำกว่า 20 ปี (ร้อยละ 22.0) และส่วนน้อยที่สุดมีอายุมากกว่า 22 ปี (ร้อยละ 3.1) นักศึกษากลุ่มใหญ่ที่สุดเป็นนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ

(ร้อยละ 38.0) และกลุ่มน้อยที่สุดเป็นนักศึกษาคณะวิชาศิลปศาสตร์ (ร้อยละ 1.2) ในเรื่องลักษณะของการได้รับค่าใช้จ่าย นักศึกษาส่วนใหญ่จะได้รับค่าใช้จ่ายจาก บิดา มารดา เป็นหลัก (ร้อยละ 60.9) รองลงมา คือ ได้รับจากกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและหาด้วยตนเอง (ร้อยละ 19.3) และได้รับค่าใช้จ่ายจากญาติเป็นหลักเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 1.5) นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับค่าใช้จ่ายเป็นรายเดือน (ร้อยละ 52.0) รองลงมาคือรับเป็นรายสัปดาห์ (ร้อยละ 26.6) เป็นรายวัน (ร้อยละ 18.0) และมีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 3.4) ที่รับค่าใช้จ่ายในลักษณะไม่แน่นอน คือแล้วแต่บิดามารดาจะให้หรือแล้วแต่จะขอ ลักษณะของที่อยู่อาศัย นักศึกษาส่วนใหญ่จะอยู่หอพัก (ร้อยละ 38.5) รองลงมาจะอยู่กับบิดามารดา (ร้อยละ 37.3) เข้าบ้านอยู่กับเพื่อน (ร้อยละ 18.7) นอกจากนั้นจะอยู่กับญาติ (ร้อยละ 5.5)

1.5.2 คุณลักษณะของครอบครัวของนักศึกษา

ภูมิหลังของครอบครัวพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80.7) มีครอบครัวที่บิดามารดา อยู่ร่วมกัน และมีเพียงส่วนน้อยที่ บิดามารดาแยกกันอยู่/หย่าร้างและเสียชีวิต เป็นจำนวนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 9.8 และ 9.5 ตามลำดับ)

รายได้รวมต่อเดือนของครอบครัวอยู่ระหว่าง 1,000-100,000 บาท ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้ว แต่ละครอบครัวจะมีรายได้รวมต่อเดือน ครอบครัวละประมาณ 13,067 บาท

บิดาและมารดาของนักศึกษาส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 56.7 และ 68.3 ตามลำดับ) และมีเพียงส่วนน้อยที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาและสูงกว่า (ร้อยละ 19.5 และ 14.1 ตามลำดับ) ซึ่งแตกต่างกับผู้อุปการะอื่น ๆ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 49.4) มีการศึกษาระดับอนุปริญญาและสูงกว่า รองลงมาคือระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 31.6)

อาชีพของผู้อุปการะ บิดาของนักศึกษาส่วนใหญ่มีอาชีพ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และอาชีพเกษตรกรรวม จำนวนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 31.9 และ 30.9 ตามลำดับ) ในขณะที่มารดาของนักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 28.9) มีอาชีพเกษตรกร และมีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 0.7) ที่ทำงานบริษัทเอกชน แตกต่างกับอาชีพของผู้อุปการะอื่น ๆ ส่วนใหญ่มีอาชีพทำงานบริษัทเอกชน รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวนสูงใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 24.6 และ 23.2 ตามลำดับ)

ครอบครัวของนักศึกษากลุ่มใหญ่ที่สุดเป็นประเภทครอบครัวเดี่ยว (ร้อยละ 81.2) และครอบครัวขยาย (ร้อยละ 18.8)

1.5.3 การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวเกี่ยวกับการใช้จ่ายของนักศึกษาในด้านของการตัดสินใจใช้จ่ายพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 59.9) ได้รับอิสระในการตัดสินใจใช้จ่ายบางครั้ง และได้รับอิสระในการตัดสินใจใช้จ่ายทุกครั้ง (ร้อยละ 39.8) และมีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 0.3) เท่านั้นที่ไม่ได้รับอิสระในการตัดสินใจใช้จ่ายเลย

ด้านการรับฟังเหตุผล เรื่องการใช้จ่าย พบว่าบิดา มารดา ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 61.2) รับฟังเหตุผลเรื่องการใช้จ่ายทุกครั้ง รับฟังเหตุผลเป็นบางครั้ง (ร้อยละ 37.6) และมีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 1.2) ที่บิดา มารดาไม่รับฟังเหตุผล

ด้านการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้จ่ายส่วนตัว พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 62.8) ได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการใช้จ่ายส่วนตัวเป็นบางครั้ง ได้รับคำแนะนำทุกครั้ง (ร้อยละ 35.0) และไม่ได้รับคำแนะนำเลย (ร้อยละ 2.2)

ด้านการช่วยแก้ปัญหาด้านการเงิน พบว่า บิดามารดาของนักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 65.1) ช่วยแก้ปัญหาด้านการเงินทุกครั้ง ช่วยแก้ปัญหาเป็นบางครั้ง (ร้อยละ 33.9) และมีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 0.9) เท่านั้นที่ บิดามารดา ไม่ช่วยแก้ปัญหาเลย

1.5.4 พฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวของนักศึกษา มีพฤติกรรมการใช้จ่ายโดยรวมอยู่ในระดับน้อยในทุกด้าน ($\bar{X} = 1.72$) และพฤติกรรมการใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องอุปโภค/บริโภค มีพฤติกรรมการใช้จ่ายอยู่โดยรวมในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.92$) รายการที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายอยู่ในระดับสูงสุดคือ ชื้อของตามความพอใจโดยไม่เปรียบเทียบราคาก่อนซื้อ ($\bar{X} = 2.33$) แต่ก็คงอยู่ในระดับน้อย ในด้านการใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่ม มีพฤติกรรมการใช้จ่ายโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.58$) และรายการพฤติกรรมการใช้จ่ายอยู่ในระดับสูงกว่ารายการอื่นคือ ดื่มน้ำผลไม้สำเร็จรูป ($\bar{X} = 2.29$) อยู่ในระดับน้อย ในขณะที่การใช้จ่ายด้านอื่น ๆ น้อยมาก นอกจากนี้ยังพบว่า การใช้จ่ายเกี่ยวกับการนันทนาการ และค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ มีพฤติกรรมการใช้จ่ายอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.67$) เช่นเดียวกัน และพฤติกรรมการใช้จ่ายโดยรวมอยู่ในระดับสูงกว่ารายการอื่นคือ เล่นอินเทอร์เน็ตหรือเกมส์คอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 2.50$) อยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่การใช้จ่ายเกี่ยวกับการพักผ่อนตากอากาศในสถานที่เสียค่าใช้จ่ายสูง ใช้เครื่องสำอางต่างประเทศราคาสูง เล่นกีฬาที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ออกกำลังกายตามสถานบริการราคาสูง มีการใช้จ่ายอยู่ในระดับน้อยมาก ส่วนการใช้จ่ายในด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย

1.5.5 การใช้จ่ายของนักศึกษา พบว่า

ปริมาณการใช้จ่าย นักศึกษาใช้จ่ายต่อเดือนอยู่ระหว่าง 300-6,000 บาท โดยเฉลี่ยแล้วจะใช้จ่ายต่อเดือนประมาณ 2,417 บาท และนักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนไม่พอเพียง (ร้อยละ 50.5) รองลงมาพอเพียงแต่ไม่เหลือเก็บ (ร้อยละ 27.2) และกลุ่มน้อยที่สุด (ร้อยละ 22.3) ที่พอเพียงและมีเหลือเก็บ และนักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายพอเพียง ส่วนใหญ่จะมีปัญหาค่าใช้จ่ายเป็นบางเดือน (ร้อยละ 76.4) และมีเป็นประจำทุกเดือน (ร้อยละ 23.6)

เมื่อจำแนกตามสาเหตุของการเกิดปัญหาการเงิน พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ที่สุดมีปัญหา ค่าใช้จ่ายเนื่องมาจากไม่มีการวางแผนในการใช้จ่ายเงิน (ร้อยละ 41.8) รองลงมาคือ ผู้ปกครองให้ค่าใช้จ่าย ไม่เพียงพอกับภาวะเศรษฐกิจ (ร้อยละ 23.8) และนักศึกษาส่วนน้อยที่สุด (ร้อยละ 6.2) มีสาเหตุเนื่องมาจาก ชื้อสินค้ามีห้ราคาสูง และนักศึกษาส่วนใหญ่แก้ปัญหาค่าใช้จ่ายโดย

ขอบิดามารดาเพิ่ม (ร้อยละ 64.2) รองลงมาคือ ขอขี้มเพื่อน (ร้อยละ 15.8) และนักศึกษากลุ่มน้อยที่สุด (ร้อยละ 1.2) แก้ปัญหาโดยการกู้ยืมเงินนอกระบบ และนักศึกษาส่วนใหญ่จัดลำดับความสำคัญของการแก้ปัญหาทางการเงิน เป็นลำดับที่ 1 คือ การวางแผนการใช้จ่ายล่วงหน้า (ร้อยละ 56.0) ลำดับที่ 2 คือ ใช้จ่ายเฉพาะที่จำเป็น (ร้อยละ 48.0) และ ลำดับที่ 3 คือ ซื้อสินค้าราคาถูก (ร้อยละ 36.4)

ด้านการวางแผนใช้จ่ายพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีการวางแผนการใช้จ่ายเป็นบางครั้ง (ร้อยละ 62.0) รองลงมาคือมีการวางแผนล่วงหน้าทุกครั้ง และไม่มีมีการวางแผนการใช้จ่ายเลย (ร้อยละ 19.0) เท่ากัน และนักศึกษาที่มีการวางแผนการใช้จ่ายส่วนใหญ่ที่สุด มีวิธีการวางแผนการใช้จ่ายโดยแบ่งเงินรายได้แยกเป็นส่วน ๆ (ร้อยละ 47.0) รองลงมา คือ ทำรายการจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่ต้องการ และจดบันทึก รายรับ-รายจ่าย (ร้อยละ 30.4 และ 16.2 ตามลำดับ) และ นักศึกษากลุ่มน้อยที่สุด วางแผนแต่ไม่จดบันทึก (ร้อยละ 1.2)

ด้านรูปแบบการใช้จ่าย พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยซื้อสินค้าผ่อนชำระ (ร้อยละ 69.3) เคยซื้อสินค้าผ่อนชำระนาน ๆ ครั้ง (ร้อยละ 27.0) และซื้อบ่อยครั้งเป็นส่วนน้อยที่สุด (ร้อยละ 3.7) และประเภทของสินค้าผ่อนชำระที่นักศึกษาส่วนใหญ่ซื้อมากเป็นลำดับที่ 1 คือ เครื่องแต่งกาย/เครื่องประดับ (ร้อยละ 32.0) ลำดับที่ 2 คือ เครื่องสำอาง (ร้อยละ 29.8) ลำดับที่ 3 คือ เครื่องเขียน/หนังสือ (ร้อยละ 30.3) ส่วนการซื้อสินค้าเงินเชื่อ นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยซื้อสินค้าเงินเชื่อ (ร้อยละ 77.6) รองลงมาคือ เคยซื้อนาน ๆ ครั้ง (ร้อยละ 21.5) และส่วนน้อยที่สุด เคยบ่อยครั้ง (ร้อยละ 0.9) ประเภทของสินค้าที่นักศึกษาซื้อเงินเชื่อเป็นลำดับที่ 1 เครื่องแต่งกาย/เครื่องประดับ (ร้อยละ 31.1) และลำดับที่ 2 เครื่องแต่งกาย /เครื่องประดับ (ร้อยละ 44.6) และลำดับที่ 3 คือ เครื่องเขียน/หนังสือ (ร้อยละ 36.1)

ประเภทของการใช้จ่ายเมื่อจำแนกตามสัดส่วนของค่าใช้จ่ายแต่ละประเภท ต่อเดือนพบว่า นักศึกษาใช้จ่ายไปกับค่าอาหารเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 33.20$) รองลงมาคือการศึกษา ($\bar{X} = 26.73$) และส่วนน้อยที่สุดใช้ไปเกี่ยวกับการนันทนาการ การพักผ่อน การกีฬา ($\bar{X} = 10.41$) และเมื่อลำดับการใช้จ่ายตามปริมาณการใช้จ่ายแต่ละประเภทแล้วพบว่า

ประเภทการแต่งกาย นักศึกษาใช้จ่ายเป็นลำดับที่ 1 มากที่สุดคือ เสื้อผ้า/เครื่องนุ่งห่ม (ร้อยละ 59.9) ลำดับที่ 2 ใช้จ่ายมากที่สุดคือ รองเท้า/กระเป๋า (ร้อยละ 47.5) และลำดับที่ 3 ใช้จ่ายมากที่สุดคือ เครื่องประดับ (ร้อยละ 37.5)

ประเภทการศึกษา นักศึกษาใช้จ่ายเป็นลำดับที่ 1 มากที่สุดคือค่ายานพาหนะไป-กลับ สถานศึกษา (ร้อยละ 30.9) ลำดับที่ 2 ใช้จ่ายมากที่สุดคือ วัสดุ-อุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติ (ร้อยละ 39.1) และลำดับที่ 3 ใช้จ่ายมากที่สุดคือ วัสดุ-อุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติ (ร้อยละ 34.6)

ประเภทการนันทนาการฯ การพักผ่อน และการเล่นเกม นักศึกษาใช้จ่ายเป็นลำดับที่ 1 มากที่สุด คือ การเล่นเกมคอมพิวเตอร์/เกมส์คอมพิวเตอร์ (ร้อยละ 31.3) ลำดับที่ 2 ใช้จ่ายมากที่สุดคือ ชมภาพยนตร์ (ร้อยละ 29.1) และ ลำดับที่ 3 ใช้จ่ายมากที่สุดคือ ชมภาพยนตร์ (ร้อยละ 29.4)

ประเภทค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ นักศึกษาใช้จ่ายเป็นลำดับที่ 1 มากที่สุดคือ โทรศัพท์/บัตรโทรศัพท์ (ร้อยละ 61.5) ลำดับที่ 2 ใช้จ่ายมากที่สุดคือ ซื่อเทป/CD หนังสือและเพลง (ร้อยละ 36.1) และ ลำดับที่ 3 ใช้จ่ายมากที่สุดคือ ซื่อเทป/CD เช่นเดียวกัน (ร้อยละ 27.7)

1.5.6 คุณลักษณะของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการ ใช้จ่ายของนักศึกษา

ด้านภูมิหลังของครอบครัวและการ ใช้จ่ายของนักศึกษาพบว่า การศึกษาของบิดา อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา และรายได้ของครอบครัวที่แตกต่างกันทำให้ปริมาณการ ใช้จ่ายของนักศึกษาแตกต่างกัน ส่วนการศึกษาของมารดา การศึกษาของผู้อุปการะอื่น ๆ อาชีพของผู้อุปการะอื่น ๆ สถานภาพของบิดามารดา และ ประเภทของครอบครัว ไม่มีผลทำให้ปริมาณการ ใช้จ่ายของนักศึกษาแตกต่างกัน

นอกจากนี้ยังพบว่าทุกปัจจัยของภูมิหลังครอบครัวไม่มีผลทำให้รูปแบบการ ใช้จ่าย และการวางแผนการ ใช้จ่ายของนักศึกษาแตกต่างกัน ส่วนด้านประเภทการ ใช้จ่ายกับภูมิหลังของครอบครัวพบว่า การศึกษาของบิดามีผลทำให้สัดส่วนการ ใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาของนักศึกษาแตกต่างกัน และการศึกษาของมารดามีผลทำให้สัดส่วนการ ใช้จ่ายประเภทการนันทนาการฯ ของนักศึกษาแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่า การศึกษาของผู้อุปการะอื่น ๆ ไม่มีผลทำให้สัดส่วนการ ใช้จ่ายประเภทอื่นๆ แตกต่างกัน

ด้านอาชีพของผู้อุปการะพบว่า อาชีพของมารดามีผลทำให้สัดส่วนการ ใช้จ่ายเกี่ยวกับการนันทนาการฯ และค่า ใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ ของนักศึกษาแตกต่างกัน และอาชีพผู้อุปการะอื่น ๆ ทำให้สัดส่วนการ ใช้จ่ายเกี่ยวกับค่า ใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ ของนักศึกษาแตกต่างกัน ส่วนอาชีพของบิดาไม่มีผลทำให้สัดส่วนการ ใช้จ่ายแต่ละประเภทของนักศึกษาแตกต่างกัน

ด้านสถานภาพของบิดามารดา และรายได้ของครอบครัวพบว่า ไม่มีผลทำให้สัดส่วนการ ใช้จ่ายประเภทต่าง ๆ ของนักศึกษาแตกต่างกัน แต่ประเภทของครอบครัวมีผลทำให้การ ใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาของนักศึกษาที่มีครอบครัวเดี่ยวแตกต่างกับนักศึกษาที่มีครอบครัวขยาย

ด้านการอบรมเลี้ยงดูพบว่า การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการรับฟังเหตุผลมีผลทำให้ปริมาณการ ใช้จ่ายของนักศึกษาแตกต่างกัน ส่วนการอบรม เลี้ยงดูเกี่ยวกับการตัดสินใจ การให้คำแนะนำ และการช่วยแก้ปัญหา ไม่มีผลทำให้ปริมาณการ ใช้จ่ายของนักศึกษาแตกต่างกัน

การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการให้คำแนะนำ และการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการรับฟังเหตุผลมีอิทธิพลต่อการวางแผนการ ใช้จ่าย ส่วนการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการตัดสินใจและการช่วยแก้ปัญหา ไม่มีอิทธิพลต่อการวางแผนการ ใช้จ่าย

การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการรับฟังเหตุผล และการช่วยแก้ปัญหามีอิทธิพลต่อรูปแบบการ ใช้จ่ายแบบผ่อนชำระ ส่วนการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการตัดสินใจและการให้คำแนะนำ ไม่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการ ใช้จ่ายแบบผ่อนชำระ และการอบรมเลี้ยงดูทุกเรื่อง ไม่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการ ใช้จ่ายแบบเงินเชื่อของนักศึกษา

นอกจากนี้ยังพบว่า การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการการตัดสินใจ การรับฟังเหตุผล การให้คำแนะนำไม่มีผลทำให้การใช้จ่ายประเภทต่าง ๆ ของนักศึกษาแตกต่างกัน แต่การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการช่วยแก้ปัญหา มีผลทำให้การใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ ของนักศึกษาแตกต่างกัน แต่ค่าใช้จ่ายประเภทอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน และการใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ ของนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบไม่เคยช่วยแก้ปัญหาเลย แตกต่างกับนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบช่วยแก้ปัญหาให้ทุกครั้งกับช่วยแก้ปัญหาให้บางครั้ง

ด้านพฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวพบว่า พฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันทุกด้าน ไม่มีผลทำให้ ปริมาณการใช้จ่าย การวางแผนการใช้จ่าย และรูปแบบการใช้จ่ายแบบผ่อนชำระของนักศึกษาแตกต่างกัน แต่พฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวด้านการนันทนาการฯ และค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ มีผลทำให้การใช้จ่ายแบบเงินเชื่อของนักศึกษาแตกต่างกัน

นักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวเกี่ยวกับเครื่องอุปโภค/บริโภค แตกต่างกัน จะทำให้สัดส่วนการใช้จ่ายประเภทต่าง ๆ ยกเว้นสัดส่วนการใช้จ่ายเกี่ยวกับ การนันทนาการฯ แตกต่างกัน

ส่วนนักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวเกี่ยวกับการนันทนาการฯ และค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ แตกต่างกัน จะทำให้สัดส่วนการใช้จ่ายประเภท การแต่งกาย การนันทนาการฯ และอาหาร และค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ แตกต่างกัน และนักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่ม แตกต่างกัน จะทำให้สัดส่วนการใช้จ่ายทุกประเภทยกเว้นประเภทการศึกษา และค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ ของนักศึกษาแตกต่างกัน

1.5.7 ข้อเสนอแนะความคิดเห็น

การเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการช่วยครอบครัวในเรื่องการใช้จ่ายพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เสนอความคิดเห็นว่า จะใช้จ่ายเฉพาะสิ่งจำเป็น ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย (ร้อยละ 76.3) รองลงมาคือ ทำงานหารายได้พิเศษ (ร้อยละ 8.3) และส่วนน้อยที่สุด จะช่วยทำงานบ้าน/ธุรกิจของครอบครัว (ร้อยละ 4.6) ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการจัดการค่าใช้จ่ายของตนเอง นักศึกษาส่วนใหญ่จัดการค่าใช้จ่ายของตนเอง นักศึกษาส่วนใหญ่จัดการค่าใช้จ่ายตนเอง โดยใช้จ่ายเฉพาะสิ่งที่จำเป็นก่อน (ร้อยละ 28.1) รองลงมาคือ วางแผนการใช้จ่ายล่วงหน้า (ร้อยละ 27.7) และส่วนน้อยที่สุด แบ่งเงินเก็บไว้หนึ่งส่วนก่อนใช้จ่าย (ร้อยละ 5.1)

2. อภิปรายผล

การศึกษาคุณลักษณะของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก มีประเด็นที่น่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่อายุอยู่ระหว่าง 20 - 22 ปี ทั้งนี้เพราะอยู่ในช่วงวัยกำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษา ส่วนใหญ่จะได้รับค่าใช้จ่ายจากบิดามารดาเป็นหลัก ทั้งนี้เพราะส่วนใหญ่อยู่ในลักษณะของครอบครัวเดี่ยว และโดยในสภาพทั่ว ๆ ไปในสังคมไทยยังมีแนวโน้มที่จะเลี้ยงดู และรับผิดชอบเด็กจนโตมากกว่าสังคมตะวันตก นอกจากนี้จะเห็นได้ว่านักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับค่าใช้จ่ายเป็นรายเดือน ทั้งนี้น่าจะเพราะเป็นช่วงวัยที่กำลังก้าวสู่ความเป็นผู้ใหญ่ สามารถรับผิดชอบและวางแผนการจัดการของตนเองได้ และคงเพราะส่วนใหญ่อยู่หอพักห่างไกลบิดามารดา จึงทำให้ได้รับค่าใช้จ่ายเป็นรายเดือน

2.2 ภูมิหลังของครอบครัว นักศึกษาส่วนใหญ่ มีลักษณะครอบครัวเดี่ยว บิดามารดาอยู่ร่วมกัน มีรายได้รวมต่อเดือนอยู่ระหว่าง 1,000-100,000 บาท โดยเฉลี่ยครอบครัวละประมาณ 13,067 บาท บิดามารดามีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา มีอาชีพเกษตรกร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาส่วนใหญ่ เป็นนักศึกษาในพื้นที่ในจังหวัดที่มีเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำพื้นที่ติดชายแดนและเป็นที่ราบสูง ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร และรับจ้างทั่วไป ทำให้มีรายได้น้อย การศึกษาไม่สูง ทำให้ไม่สามารถส่งบุตรไปเรียนที่ไกล ๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ณรงค์ศักดิ์ ธนวิบูลย์ชัย (2545:31) กล่าวว่า เมื่อการศึกษาค่อนข้างต่ำ โอกาสที่จะได้ทำงานที่มีรายได้สูงย่อมไม่มี

การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว โดยส่วนใหญ่แล้วนักศึกษาได้รับอิสระในการตัดสินใจใช้จ่ายเป็นบางครั้ง และบิดามารดา ส่วนใหญ่ รับฟังเหตุผลเรื่องการใช้จ่ายทุกครั้ง แต่จะให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้จ่ายส่วนตัวเป็นบางครั้ง และโดยส่วนมากบิดามารดาจะช่วยแก้ปัญหาด้านการเงินให้ทุกครั้ง สรุปโดยภาพรวมแล้วนักศึกษาได้รับการอบรมเลี้ยงดูบนมิตรรักและเป็นตัวของตัวเอง คือการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และร่วมมือ (Schaefer 1959 อ้างถึงใน ชนมน สุขวงศ์ 2543:11)

พฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวเกี่ยวกับเครื่องอุปโภค/บริโภค อาหารและเครื่องค้ำ การใช้จ่ายเกี่ยวกับการนันทนาการฯ และค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ โดยเฉลี่ยมีการใช้จ่ายโดยรวมอยู่ในระดับน้อยในทุกด้าน ทั้งนี้คงเป็นเพราะสภาพสังคมและเศรษฐกิจในครอบครัว ซึ่งส่วนใหญ่อาชีพเกษตรกร ทำให้มีรายได้ไม่สูงมาก ซึ่งสอดคล้องกับนักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษ เซอร์จอห์น เมย์นาร์ด เคนส์ (Sir John Maynard Keynes) กล่าวว่า การบริโภค ขึ้นกับรายได้ โดยที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งมักจะบริโภคมากขึ้น เมื่อรายได้เพิ่มขึ้น (ณรงค์ศักดิ์ ธนวิบูลย์ชัย 2545:75)

2.3 การใช้จ่ายของนักศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้จ่ายต่อเดือนอยู่ระหว่าง 300-6,000 บาท เป็นที่น่าสังเกตว่าการใช้จ่าย ของนักศึกษาต่อเดือนแตกต่างกันมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากรายได้ที่นักศึกษา ได้รับและนักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ เมื่อจำแนกตามสาเหตุของการเกิดปัญหา การเงิน นักศึกษาที่มีปัญหากลุ่มใหญ่ ที่สุดตอบว่า เพราะ ไม่มีการวางแผนในการใช้จ่ายเงินและ แก้ปัญหาโดยการขอบิคามารดาเพิ่ม แต่มีข้อที่น่าสังเกตคือ ยังมีนักศึกษาอีกจำนวนหนึ่งแม้เป็นเพียง ส่วนน้อยแก้ปัญหาโดยการกู้ยืมเงินนอกระบบอันจะ ทำให้ก่อเกิดปัญหาตามมาในสังคม ซึ่ง ถัดมา วงศ์สุทธิรัตน์ (2541:31) ได้กล่าวว่า วัยรุ่นบางคนพยายามหาเงินมาให้ได้มากที่สุด โดยไม่คำนึงว่าจะ ได้มาอย่างไร แต่อย่างไรก็ตาม นักศึกษาส่วนใหญ่ยังมีการวางแผนการใช้จ่ายถึงแม้จะเป็นบางครั้งก็ตาม แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีการคิดถึงอนาคตล่วงหน้าตามพัฒนาการทางสติปัญญาของวัยรุ่น ที่กล่าวว่า เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นจะสามารถวิเคราะห์ปัญหาอย่างมีระบบระเบียบ รู้จักใช้สติปัญญาในการแก้ไขปัญหา และรู้จักการวางแผนของอนาคตได้ นักศึกษาจึงจัดลำดับความสำคัญของการแก้ปัญหาทางการเงิน ส่วนใหญ่ คือ การวางแผนการใช้จ่ายล่วงหน้า รองลงมาคือ ใช้จ่ายเฉพาะที่จำเป็นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ขวัญชัย กิจก้องขจรชัย (2532:55) ที่พบว่าวัยรุ่นตอนปลายมีการวางแผนการซื้อล่วงหน้าเป็นบางครั้ง

นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ ไม่เคยซื้อสินค้าผ่อนชำระและสินค้าเงินเชื่อ มีเพียงส่วนน้อยที่เคยซื้อสินค้าเงินผ่อนชำระและเงินเชื่อ โดยสินค้าที่ซื้อเงินผ่อนชำระเป็นอันดับหนึ่ง คือ เครื่องแต่งกาย/เครื่องประดับ และสินค้าที่ซื้อเงินเชื่อเป็นอันดับหนึ่งคือ เครื่องแต่งกาย /เครื่องประดับ เช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสินค้าดังกล่าวเป็นสินค้านอกเหนือจากความจำเป็นในชีวิตประจำวัน ของนักศึกษาส่วนมากมักจะ ได้รับค่าใช้จ่ายจำกัด เฉพาะค่าที่อยู่อาศัย ค่าอาหาร และค่าศึกษาเล่าเรียน เมื่อต้องการซื้อสินค้านอกเหนือจากสิ่งจำเป็นและราคาสูงจึงต้องใช้วิธีการซื้อแบบผ่อนชำระและเงินเชื่อ

เมื่อแยกการใช้จ่ายเป็นประเภทจะพบว่า นักศึกษามีสัดส่วนการใช้จ่ายประเภท อาหารสูงที่สุด ทั้งนี้เพราะเป็นสิ่งจำเป็นในการใช้ชีวิต และเมื่อจัดลำดับตามปริมาณการใช้จ่ายแต่ละ ประเภท จะพบว่านักศึกษาใช้จ่ายด้านเครื่องแต่งกายมากเป็นอันดับแรกคือ เสื้อผ้า/เครื่องนุ่งห่ม ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า นักศึกษาอยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่กำลังเปิดรับสิ่งใหม่ วัยซึ่งกำลัง เลียนแบบผู้นำ เช่น ดารา นักร้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญนาค ภทรพงศ์มณี (2537:66) พบว่า วัยรุ่นตอนปลายใช้เงินเป็นค่าเสื้อผ้า 1 ใน 4 ของเงินเดือนที่ได้รับ ส่วนประเภทการใช้จ่าย เกี่ยวกับการศึกษาพบว่า อันดับแรกที่นักศึกษาใช้จ่ายคือค่ายานพาหนะ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากใน สภาพปัจจุบัน สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก ได้เปิดรับนักศึกษาผ่าน ระบบอินเทอร์เน็ต ทำให้มีนักศึกษาจากจังหวัดอื่น ๆ เข้ามาศึกษา และสภาพภายในของจังหวัดตากเอง นักศึกษาที่อยู่ ต่างอำเภอส่วนใหญ่ก็ต้องอยู่หอพักหรือบ้านเช่า ซึ่งไม่ได้อยู่ในบริเวณสถาบันทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่าย ในการเดินทาง ประกอบกับสภาพขนส่งในตัวจังหวัดที่ไม่คล่องตัว ทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องขับรถ มาเรียนเองทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายด้านยานพาหนะสูงขึ้น

2.4 ปัจจัยด้านภูมิหลังของครอบครัวมีผลต่อการใช้จ่ายของนักศึกษาที่น่าสนใจ คือเกี่ยวกับสัดส่วนการใช้จ่ายแต่ละประเภทของนักศึกษาที่พบว่า การศึกษาของบิดา มีผลทำให้สัดส่วนการใช้จ่ายประเภทการศึกษาของนักศึกษาแตกต่างกัน และการศึกษาของมารดา มีผลทำให้สัดส่วนการใช้จ่ายประเภทการนันทนาการของนักศึกษาแตกต่างกัน รวมทั้งอาชีพของมารดาที่มีผลทำให้สัดส่วนการใช้จ่ายประเภทการนันทนาการและค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ ของนักศึกษาแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะครอบครัวแต่ละครอบครัว มีค่านิยมในการใช้จ่ายแตกต่างกันตามวัฒนธรรมและชนชั้นทางสังคมของครอบครัว สอดคล้องกับการศึกษาของ พงษ์เทพ มนต์ตรง (2527 อ้างถึงใน หลุยส์ อัมสุทธิ 2545:127) พบว่า ในบิดามารดาที่มีอาชีพต่างกัน มีบทบาทในการปลูกฝังค่านิยมแต่ละด้านให้แก่เด็กแตกต่างกัน ธงชัย สันติวงษ์ (2536:216) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ตัดสินใจซื้ออย่างหนึ่งคือ ครอบครัวที่ต่างกัน ครอบครัวที่ต่างกันในระดับต่าง ๆ อาจทำให้มีผลต่อการตัดสินใจซื้อแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤทัย บุญเอกนุศย์ (2543:230) ที่พบว่า ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการใช้จ่ายของนักศึกษากล่าวคือ นักศึกษาที่มีความสัมพันธ์ภายในครอบครัวระดับต่ำจะใช้จ่ายไปกับสิ่งอำนวยความสะดวก การรับประทานอาหาร และสิ่งของจีปาดะและ นักศึกษาที่มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางจะมีแนวโน้มที่จะใช้จ่ายไปกับเครื่องแต่งกายมากกว่านักศึกษาที่มีความสัมพันธ์ระดับต่ำและระดับสูง ประเภทของครอบครัว และประเภทการใช้จ่ายพบว่า นักศึกษาที่มาจากประเภทของครอบครัวแตกต่างกัน จะมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับที่ โรเซน (Rosen 196 อ้างถึงใน หลุยส์ อัมสุทธิ 2545:29) อธิบายว่า ครอบครัวขนาดเล็กสถานภาพทางสังคมของบุตรส่วนหนึ่งมักถูกกำหนดด้วยบิดามารดา เพราะบิดามารดาจะมีเวลาพอ และสามารถเกื้อหนุนบุตรของตนได้อย่างทั่วถึงตลอดจนสามารถวางแผนสำหรับอนาคตของบุตรได้เป็นอย่างดี ฉะนั้นในการปลูกฝังสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะการประพฤติปฏิบัติตนหรือค่านิยมต่าง ๆ จึงทำได้เต็มที่ ในขณะที่ครอบครัวขนาดใหญ่ทำได้ไม่เต็มที่ เพราะมีข้อจำกัดในเรื่องของจำนวนสมาชิกในครอบครัว

สมมติฐานของการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของนักศึกษานั้น พบว่า

การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการตัดสินใจ ไม่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของนักศึกษาทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะการใช้จ่ายของนักศึกษานั้นจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์และสภาวะแวดล้อมเป็นส่วนหนึ่ง แต่ การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการรับฟังเหตุผล มีอิทธิพลต่อปริมาณการใช้จ่าย รูปแบบการใช้จ่ายแบบผ่อนชำระ และการวางแผนการใช้จ่าย ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะนักศึกษาได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างได้รับการยอมรับจากบิดามารดา ทำให้นักศึกษามีความมั่นใจในตนเอง มีความคิดในการเตรียมการล่วงหน้าอย่างมีเหตุผลสามารถคิดวางแผนเพื่ออนาคตได้

การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการให้คำแนะนำ มีอิทธิพลต่อ การวางแผนการใช้จ่าย และ การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับการช่วยแก้ปัญหา มีอิทธิพลต่อ รูปแบบการใช้จ่ายแบบผ่อนชำระ และ สัดส่วนการใช้จ่ายประเภทค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ จะเห็นได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวนั้นมี อิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของนักศึกษาในทุกด้าน ทั้งด้านการวางแผนการใช้จ่าย รูปแบบการ ใช้จ่าย และสัดส่วนประเภทการใช้จ่าย ซึ่งเมื่อสรุปในภาพรวมแล้ว นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับการ อบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และร่วมมืออยู่บนมิติ “รัก” และ “เป็นตัวของตัวเอง” ตามแนวคิดของ Schaefer (1959 อ้างถึงใน ชนมน สุขวงษ์ 2543:11) นั้นสอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าเรื่องการอบรม เลี้ยงดูเด็กที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนพบว่า วิธีการที่ครอบครัวมีในการอบรมเลี้ยง ดูเด็กส่งผลต่อลักษณะและพัฒนาการทางจิตใจและพฤติกรรมของเด็ก ซึ่งจากการศึกษาของ เพค (Peck 1958 อ้างถึงใน หลุยส์ อัมสุทธิ 2545:29) พบว่า การที่เด็กจะมีความรู้สึกผิดชอบนั้นขึ้นอยู่กับ การฝึกวินัย โดยจากการสังเกตพฤติกรรมของ พ่อแม่กับลูก การให้ความรักของพ่อแม่ และการฝึก วินัยสม่ำเสมอ

การทดสอบสมมติฐานด้านพฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัว นั้นพบว่า นักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัว แตกต่างกัน มีผลทำให้สัดส่วนการใช้จ่ายแต่ละประเภทของนักศึกษาแตกต่างกัน ทั้งนี้จะเป็นการ เลียนแบบภายในครอบครัว เป็นการชี้ให้เห็นว่า การใช้ต้นแบบเพื่อให้เลียนแบบเป็นวิธีการที่สามารถ ใช้ปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่เด็กได้เป็นอย่างดี เนื่องจากการเป็นต้นแบบเป็นลักษณะที่บิดามารดา แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมา มีอิทธิพลให้เด็กได้รู้ได้เห็น และปฏิบัติตามได้ง่ายกว่าคำพูดที่ใช้ใน การอบรมสั่งสอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางสังคมของ แบนดูรา ที่เชื่อว่าการ เรียนรู้ของบุคคลเกิดจากการสังเกตและการเลียนแบบพฤติกรรมผู้อื่น (จิตตินันท์ เคะระคุปต์ 2544:30)

2.5 การแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการช่วยเหลือครอบครัวในเรื่องการใ้ ใช้จ่าย ในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของครอบครัวพบว่า นักศึกษามีจิตสำนึกที่ดีต่อครอบครัว กล่าวคือ รู้จักที่จะ ใช้จ่ายอย่างประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย รวมทั้งพร้อมที่จะช่วยลดค่าใช้จ่ายทุกอย่างในบ้าน และ พร้อมกันนั้นก็มีความคิดในการช่วยหารายได้เพิ่มเติมเพื่อช่วยลดภาระทางบ้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้โอกาสตัดสินใจในเรื่องการใช้จ่ายด้วยตนเอง รวมทั้ง บิดามารดามักจะรับฟังเหตุผลจากบุตรทุกครั้ง อยู่บนมิตรรักและร่วมมือ ทำให้เด็กรักและเห็นความสำคัญ ของบิดามารดา ยอมรับการอบรมสั่งสอนต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกันกับงานวิจัยของ ถัดดาวลัย พรศรีสมุทร และ วิลาศลักษณ์ ชิววลี (2524 อ้างถึงใน จรรยา สุวรรณทัต 2544:5-22) พบว่าวัยรุ่นที่รายงานว่า คนถูกอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก จะมีคะแนนความซื่อสัตย์ การมีสัมมาคารวะ เอื้อเพื่อ กัตัญญ์รู้คุณ และยึดบาปบุญ สูงกว่าวัยรุ่นที่รายงานว่า คนถูกอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย อย่างเห็นได้ชัด

นอกจากนี้ผลการศึกษาที่พบว่า นักศึกษามีการวางแผนการใช้จ่ายล่วงหน้าก่อนตัดสินใจซื้อ วางแผนเพื่อการใช้จ่ายเงินแต่ละเดือนให้พอใช้จ่าย และเหลือเก็บออม ทั้งนี้แสดงว่า นักศึกษามุ่งถึงอนาคต มีความคิดเตรียมการณ์ในวันข้างหน้า มีความคิดเป็นของตนเอง มีความขยันขังใจ ซึ่งสอดคล้อง กับการศึกษาของ ดวงเดือน พันธุมนาวิณ และคนอื่น ๆ 2529 และ ทศนา ทองภักดี (2528) อ้างถึงใน จรรยา สุวรรณทัต 2544:5-23) การอบรมประเภทใช้เหตุผลนี้พบในวัยรุ่นไทยที่มีสุขภาพจิตดี และเกี่ยวข้องกับลักษณะการมุ่งอนาคต และความเชื่ออำนาจในคนอีกด้วย

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการนำความรู้ด้านการใช้จ่ายของเยาวชนไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1.1. สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลควรสนับสนุนเงินทุนงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนให้เพียงพอ เนื่องจากการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่รู้จักวิธีการใช้จ่ายให้เพียงพอกับรายได้ที่ได้รับ แต่เนื่องจากปัญหาทางเศรษฐกิจของครอบครัว ประกอบกับค่าใช้จ่ายในการศึกษาบางส่วน ทำให้นักศึกษาได้รับค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ

3.1.2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลควรควรมีนโยบายในการถ่ายทอดและรณรงค์ค่านิยมในการใช้จ่ายอย่างเหมาะสม ไม่ฟุ่มเฟือย ให้แก่เยาวชนและสังคม อย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรม

3.1.3 สถาบันครอบครัวควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเยาวชน เพราะผลจากการวิจัยพบว่า การอบรมเลี้ยงดูมีผลต่อการใช้จ่ายในทุกด้านของนักศึกษา ฉะนั้นลักษณะที่ครอบครัวปฏิบัติต่อเยาวชนจึงเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้เยาวชนประพฤติปฏิบัติตาม

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ในการศึกษากครั้งต่อไปควรศึกษาในเชิงลึก ในด้านรูปแบบการใช้จ่ายให้ละเอียดมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ในปัจจุบันพฤติกรรมกรใช้จ่ายของเยาวชน มักมีรูปแบบใหม่ ๆ เกิดขึ้นอยู่เสมอ

3.2.2 ในการศึกษากครั้งนี้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างในสถาบันเดียว และเป็นสถาบันด้านอาชีวศึกษาระดับ อุดมศึกษา ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างคณะวิชาและสถาบันอื่น ๆ ในส่วนภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อประโยชน์ต่อการวางนโยบายของรัฐ เพื่อส่งเสริมเยาวชนให้มีคุณภาพ และรู้จักการใช้จ่ายอย่างถูกต้อง

3.2.3 ในการศึกษาตัวแปรแต่ละตัวนั้น เป็นการศึกษาอย่างกว้าง ๆ ฉะนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาตัวแปรแต่ละตัวในเชิงลึกยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์สำหรับครอบครัวในการนำไปใช้ในการจัดการทรัพยากรของครอบครัวให้ถูกต้องยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- มหาดไทย, กระทรวง กรมการพัฒนาชุมชน กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา “ทัศนะและแบบแผนการ
ตัดสินใจของเยาวชนสตรี ชนบทที่มีต่อการดำรงชีวิตในอนาคต” 2540
- กุลวดี รัศมีวิจารณ์ “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารฟาสต์ฟู้ดของนักเรียน
มัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร” ปรินญาณีพันธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะศิลป
ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2539
- กุลศิริ สิริวัฒน์ “การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการซื้อดอกไม้ของผู้บริโภคใน
กรุงเทพมหานคร” ปรินญาณีพันธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2531
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ “เศรษฐกิจ ศูนย์กลางการพัฒนากลไกการทำลายตนเองและสังคม”
วารสารสังคมศาสตร์และมนุษย์ศาสตร์ (พฤษภาคม – มิถุนายน 2541) หน้า 37 – 40
- ขวัญชัย กิ่งก้องขจรชัย “ยี่ห้อกับค่านิยมในการซื้อเสื้อผ้าของวัยรุ่น” สารนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2532
- คณะอนุกรรมการด้านครอบครัว *การพัฒนาครอบครัว* กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มปป
ครอบครัวสัมพันธ์ กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์สมาคมเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยใน
พระราชานุอุปถัมภ์ 2524
- จรรยา สุวรรณทัต “หน่วยที่ 5 ระบบครอบครัวกับระบบสังคม” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาจิตวิทยา
ครอบครัวและครอบครัวศึกษา* หน้า 1 - 48 นนทบุรี สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2544
- จิตตินันท์ เดชะคุปต์ “หน่วยที่ 1 แนวคิดทฤษฎีทางจิตวิทยาครอบครัวและครอบครัวศึกษา” ใน
ประมวลสาระชุดวิชา จิตวิทยาครอบครัวและครอบครัวศึกษา หน้า 1 - 57 นนทบุรี สาขาวิชา
คหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2544
- ..... “นโยบายการพัฒนาครอบครัว:แนวคิดสู่การปฏิบัติ” *วารสารคหเศรษฐศาสตร์*
(กันยายน – ธันวาคม 2541) หน้า 47 – 51
- จุฬาลักษณ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าเด็กก่อนวัยเรียน”
ปรินญาณีพันธ์ การศึกษามหาบัณฑิต คณะคหกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2541
- เฉลียว บุญยงค์ *การศึกษาครอบครัว* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2526

- ชนมน สุขวงศ์ “ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้กับความเฉลียวฉลาดของอารมณ์ของวัยรุ่นตอนต้น” *ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2543*
- ัชชวาล เรื่องประพันธ์ *สถิติพื้นฐาน พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา 2539*
- ชวนะ ภวากานนท์ “Generation X ต้นแบบกลุ่มคนรุ่นใหม่เปิดยุคตลาดส่วนตัว _____ ส่วนตัว” *คู่แข่ง (พฤษภาคม 2539) หน้า 110 - 115*
- ชษณะ รุ่งปัจฉิม “หน่วยที่ 2 วิวัฒนาการและลักษณะของครอบครัว” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาจิตวิทยาครอบครัวและครอบครัวศึกษา* หน้า 1 - 140 นนทบุรี สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2544
- ณรงค์ศักดิ์ ธนวิบูลย์ชัย “หน่วยที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ครอบครัว” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาเศรษฐศาสตร์ครอบครัว* หน้า 1 - 39 นนทบุรี สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2545
- _____ “หน่วยที่ 2 ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์กับเศรษฐศาสตร์ครอบครัว” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาเศรษฐศาสตร์ครอบครัว* หน้า 41 - 87 นนทบุรี สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2545
- ดวงกมล เวชบรรยงรัตน์ “หน่วยที่ 11 ความรู้สำหรับผู้บริโภค” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป* หน้า 189 - 277 นนทบุรี สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2535
- ดวงเดือน พันธมนาวิน และงามตา วนินทานนท์ *รายงานการวิจัยเรื่อง ลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในภาวะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน* กรุงเทพมหานคร สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2536
- ดวงเดือน พันธมนาวิน อรพินทร์ ชูชม และงามตา วนินทานนท์ *รายงานการวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางจิตวิทยานิเวศที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย* กรุงเทพมหานคร สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2528
- ัญญา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา “วัฏจักรของชีวิตครอบครัว” *วารสารสังคมพัฒนา (2542) หน้า 93 - 94*
- นงคํันิต สัตย์สถิตย์ “การพัฒนาแบบสำรวจปัญหาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร” *ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2530*

- นพวรรณ โชติบัณฑิต วัลภา สบายยิ่ง และงามตา วนินทานนท์ “หน่วยที่ 6 การอบรมจัดเกล้าทางสังคมของครอบครัว” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาจิตวิทยาครอบครัวและครอบครัวศึกษา* หน้า 1 - 83 นนทบุรี สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2544
- นูนนาค ภักทรพจน์ “พฤติกรรมการณ์ซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูปของวัยรุ่นตอนปลายในกรุงเทพมหานคร” *ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2537*
- ประทีป จินฉิ่ง “การวิเคราะห์พฤติกรรม” *วารสารพฤติกรรมศาสตร์* (พฤศจิกายน 2538) หน้า 57 - 63
- ประพันธ์ เจียงกุล “หน่วยที่ 9 การนำเสนอและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 3 บัณฑิตศึกษา* หน้า 1 - 80 นนทบุรี สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2546
- ประสาธ อิศรปริดา จิตวิทยาวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์ 2523
- ปิยะฉัตร รัตนวิบูลย์ “การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้ถือบัตรเครดิต:กรณีศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน และข้าราชการ” *ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2542*
- ปภาณี จิตวิวัฒนา *มนุษย์กับสังคม* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2544
- ผจงจิตต์ พิทักษ์ภากร “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นปีกแผ่นของครอบครัวไทย” *ปริญญาานิพนธ์ การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล 2543*
- พรกมล รัชนาภรณ์ “รูปแบบการดำเนินชีวิต พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ และพฤติกรรมการบริโภคสินค้าของวัยรุ่นในจังหวัดเชียงใหม่” *ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2542*
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์ *จิตวิทยาครอบครัว* เอกสารการสอนวิชาจิตวิทยาครอบครัว คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2530
- พูนสุข เวชวิฐาน “หน่วยที่ 14 การประกันความมั่นคงในการดำเนินชีวิตครอบครัว” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาเศรษฐศาสตร์ครอบครัว* หน้า 89 - 140 นนทบุรี สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2545
- พูนศิริ วัจนะภูมิ “หน่วยที่ 11 การนำเสนอรูปแบบวิทยานิพนธ์” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 3* หน้า 185 - 253 นนทบุรี สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2546
- พูนศิริ วัจนะภูมิ และสุภาพ ฉัตรภรณ์ “หน่วยที่ 5 เศรษฐศาสตร์ครอบครัวกับพฤติกรรมผู้บริโภค” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาเศรษฐศาสตร์ครอบครัว* หน้า 51 - 114 นนทบุรี สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2545

- เพ็ญศรี รอดเกิด “การศึกษาทัศนคติของครูที่มีต่อพฤติกรรมเด็กที่เป็นปัญหา: ศึกษาเฉพาะกรณี
ข้าราชการครูฝ่ายปกครอง โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 7” ปรินญาณิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2532
- ภาวนา ใจประสาธ “การศึกษาการดำรงชีวิตของนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่” ปรินญา
ณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2532
- ภัตสร ลิมานนท์ และคณะ *สรุปผลการวิจัยเบื้องต้นโครงการศึกษาครอบครัวไทย* สถาบัน
ประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2538
- มัทธิ ชูทรัพย์ “การศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษา” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2543
- ยูธิ นากามูระ “พฤติกรของวัฒนธรรมบริโภค และรูปแบบการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นไทยในเขต
กรุงเทพมหานคร กรณีศึกษา: นักเรียนระดับชั้นมัธยมในกรุงเทพมหานคร” ปรินญา
ณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2539
- รัมภา “นิตพิเศษ” *หญิงไทย* (กันยายน 2544) หน้า 38 - 43
- ราชบัณฑิตยสถาน *พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ - ไทย* กรุงเทพมหานคร
ราชบัณฑิตยสถาน 2524
- เรืองชัย วงษ์อุระ “ความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
คณะวิชาช่าง อุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคนครพนม การศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6
รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะจิตวิทยา
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2543
- ฤทัย บุญเอกบุญชัย “พฤติกรรมการบริโภคของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขต กรุงเทพมหานคร”
ภาคนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(พัฒนาศึกษา) คณะพัฒนาสังคม สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2543
- ลัดดา วงศ์สุทธีรัตน์ “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมของนักเรียนวัยรุ่นในการเลือกคบกลุ่มเพื่อน :
ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอ
บัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา” ภาคนิพนธ์ปรินญาพัฒนาบริหารศาสตรมหาบัณฑิต
คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2541
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ *เทคนิคการวิจัยการศึกษา* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น 2538

- วรรณิ ชลนภาสถิตย์ “หน่วยที่ 9 การจัดการเงินของครอบครัว” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา เศรษฐศาสตร์ครอบครัว* หน้า 53 - 137 นนทบุรี สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2545
- วัลลภา จันทร์เพ็ญ “การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาช่วง อุดสาหกรรม ตามแนวความคิดการปรับพฤติกรรมทางปัญญา” *ปริญญานิพนธ์ การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย* 2544
- วารุณี วงษา *การจัดการบ้านเรือน* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิชจำกัด 2545
- วิเชียร เกตุสิงห์ “หน่วยที่ 11 สถิติที่ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูล” ใน *ประมวลสาระชุด วิชาสถิติและการวิจัยทางสังคมศาสตร์* หน้า 1 - 62 นนทบุรี สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2545
- วิทยากร เขียงกุล “ลอกคราบหนุ่มสาวยุคโลกาภิวัตน์” *ผู้จัดการรายวัน* ปีที่ 4 ฉบับที่ 1165
- ศิริกุล อิศรานุรักษ์ “หน่วยที่ 7 การเปลี่ยนแปลงของสังคมและการปรับตัวในครอบครัว” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาจิตวิทยาครอบครัวและครอบครัวศึกษา* หน้า 1 - 52 นนทบุรี สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2544
- ศรีเรือน แก้วถ่วงวล *จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย* มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2538
- ศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์ *ครอบครัวไทยในปัจจุบันและความต้องการความช่วยเหลือและการ แทรกแซงในสถาบันครอบครัวมุมมองของสวัสดิการสังคม* กรุงเทพมหานคร สมาคม สงเคราะห์ศาสตร์แห่งประเทศไทย 2540
- ศุภาสิ วงษ์ทองดี *การจัดการบ้านเรือน* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2545
- สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล *แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 9 2545 - 2549* กระทรวงศึกษาธิการ 2543
- สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล,วิทยาเขตตาก “จำนวนนักศึกษา ปีการศึกษา 2546” จังหวัดตาก รายงานสรุปจำนวนนักศึกษา แผนกทะเบียนและวัดผล 2546
- สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล,วิทยาเขตตาก *วิสัยทัศน์วิทยาเขตตาก* แผนกแผนงานและงบประมาณ ฝ่ายวางแผนและพัฒนา 2546
- สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล,วิทยาเขตตาก “สรุปนักศึกษากองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา” รายงานสรุป แผนกกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา ฝ่ายกิจการนักศึกษา 2545
- สมบัติ ท้ายเรือคำ และชัยลิขิต สร้อยเพชรเกษม *การติดตามผลการใช้จ่ายเงินจากกองทุนเงินให้ กู้ยืมเพื่อการศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร* สรุปรายงานการวิจัย มหาวิทยาลัย นเรศวร 2542

- สมเดช สิทธิพงษ์พิทยา “หน่วยที่ 5 เครื่องมือการวิจัย” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาสถิติและการวิจัยทางสังคมศาสตร์* หน้า 197 – 230 นนทบุรี สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2545
- _____ “หน่วยที่ 6 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาสถิติและการวิจัยทางสังคมศาสตร์* หน้า 231 – 260 นนทบุรี สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2545
- สุขใจ นำผุด *กลยุทธ์การบริหารการเงินบุคคล* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2543
- สุชา จันทร์เอม *วัยรุ่น* กรุงเทพมหานคร อักษรบัณฑิต 2528
- _____ *จิตวิทยาวัยรุ่น* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2529
- สุทธิพร บุญส่ง “รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล” *ปริญญานิพนธ์ การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น* 2545
- สุโท เจริญสุข *จิตวิทยาพัฒนาการ* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2523
- สุนทร สุราษฎร์กุล “ปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของวัยรุ่น: ศึกษากรณีนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2538” *ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย* 2539
- สุพัชรีย์ หนูใหญ่ “ความสัมพันธ์ในครอบครัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐใน กรุงเทพมหานคร” *ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์* 2544
- สุพัตรา สุภาพ *สังคมวัฒนธรรมไทย : ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2540
- สุภาพ ฉัตรภรณ์ “หน่วยที่ 6 เศรษฐศาสตร์ครอบครัวกับการตัดสินใจของผู้บริโภค” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาเศรษฐศาสตร์ครอบครัว* หน้า 115 – 169 นนทบุรี สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2545
- สุภาพร ผลวงษ์ “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู การบรรณานตามขั้นพัฒนาการและพฤติกรรมการครองเรือนของวัยรุ่นโตตอนต้น” *ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง* 2544
- สุภมาส อังศุโชติ “หน่วยที่ 6 การพัฒนาเครื่องมือวิจัย” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 2* หน้า 1 – 62 นนทบุรี สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2546

- สุมาลี จันทร์ชลอ “การศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนักเรียน” ใน
งานวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
2539
- สุวิมล ตีรกานันท์ **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์แนวทางสู่การปฏิบัติ** กรุงเทพมหานคร โรง
พิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย 2543
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ “กรอบวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนา
ฉบับที่ 9 ระดับจังหวัดและระดับอนุภาคทั่วประเทศ” ใน **เอกสารประกอบการสัมมนา
ระดับความคิดระดับชาติ** 10 พฤษภาคม 2543 กรุงเทพมหานคร
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ “นโยบายเยาวชนแห่งชาติและ
แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนระยะยาว 2545 – 2554” กรุงเทพมหานคร 2543
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ “นโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ” ฉบับที่ 6 (2545 –
2549) กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย 2544
- หุยนต์ อัมสุทธิ “ค่านิยมและการถ่ายทอดค่านิยมให้แก่บุตรของอาจารย์มหาวิทยาลัยและนักธุรกิจ”
ปริญญาานิพนธ์ การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล 2539
- อมรรัตน์ เจริญชัย และคณะ **เศรษฐศาสตร์ครอบครัว** กรุงเทพมหานคร โคมการพิมพ์ 2521
- อัมพวัลย์ วิศวีรานนท์ “วิถีชีวิตคนรุ่นใหม่: ศึกษากรณี พฤติกรรมการบริโภคของวัยรุ่นไทยในเขต
กรุงเทพมหานคร” ภาคนิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต คณะพัฒนา
สังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2540
- อุทุมพร จามรมาน **คุณภาพของคนกรุงเทพมหานคร** กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2528
- เอมอร จารุรังษี “รู้จักและเข้าใจ วัยรุ่น” **วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช** (พฤษภาคม – สิงหาคม 2545)
หน้า 16 – 24
- เอื้ออารี แจ่มผล “ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของวัยรุ่นตอนต้น” ปริญญาานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2533
- อำไพรัตน์ อักษรพรหม “การขัดเกลาทางสังคมในครอบครัวไทยปัจจุบัน” **วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช**
(พฤษภาคม – สิงหาคม 2545) หน้า 36 - 40

Best, John W. *Research in Education*. 4 th ed. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall, 1981

Rogers, Dorothy. *Issues in Adolescent Psychology*. New York: Meredity Cooperation, 1972.

WHO. Health Education Unit. “Lifestyle and Health.” *Social Science and Medicine*. 1986.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ (แบบสอบถาม)

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ (แบบสอบถาม)

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิภา แก้วสีงาม
ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จรัส คิชฐ์แก้ว
คณะวิชาศึกษาทั่วไป สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุทธิ สุกตินิยาภรณ์
คณะวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง

คุณลักษณะของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตตาก

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงคุณลักษณะของครอบครัวด้านต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อการใช้จ่ายของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน กรุณาตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ และใช้ประโยชน์ ในการวิจัยอย่างมีคุณค่า

แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวและลักษณะของครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มี 16 ข้อ
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มี 24 ข้อ
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินของผู้ตอบแบบสอบถาม มี 19 ข้อ

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

(นางสุพรรณรัตน์ วัชรนนกุล)

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเกษตรศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวและลักษณะของครอบครัว

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าคำตอบ หรือเติมข้อความลงในข้อคำถามให้
ตรง กับความเป็นจริงมากที่สุด

1. เพศ

1. ชาย

2. หญิง

2. อายุ _____ ปี _____ เดือน

3. ท่านกำลังศึกษาอยู่ในคณะวิชา

1. ไฟฟ้า

2. เทคโนโลยีการผลิต

3. เครื่องกล

4. โยธา

5. บริหารธุรกิจ

6. คหกรรมศาสตร์

7. วิทยาศาสตร์

8. ศิลปศาสตร์

4. ท่านรับค่าใช้จ่ายจากบุคคลใดเป็นหลัก

1. บิดา - มารดา

2. บิดา

3. มารดา

4. ญาติ

5. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

5. ท่านได้รับค่าใช้จ่ายอย่างไร

1. รายวัน

2. รายสัปดาห์

3. รายเดือน

4. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

6. ที่พักอาศัยของท่านในปัจจุบัน

1. หอพัก

2. เช่าบ้านอยู่กับเพื่อน

3. อยู่กับบิดา มารดา

4. อยู่กับญาติ

5. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

7. สถานภาพของบิดามารดา

1. อยู่ร่วมกัน

2. แยกกันอยู่ / หย่าร้าง

3. บิดา - มารดาเสียชีวิต

8. ครอบครัวยุ่ของท่านมีรายได้รวมทั้งหมด _____ บาท / เดือน

9. ระดับการศึกษาของผู้อุปการะ

บิดา

1. ประถมศึกษา
 2. มัธยมศึกษา
 3. อนุปริญญาและสูงกว่า

มารดา

1. ประถมศึกษา
 2. มัธยมศึกษา
 3. อนุปริญญาและสูงกว่า

ผู้อุปการะอื่น ๆ

1. ประถมศึกษา
 2. มัธยมศึกษา
 3. อนุปริญญาและสูงกว่า

10. อาชีพของผู้อุปการะ

บิดา

☐ 1. รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	☐ 2. บริษัทเอกชน
☐ 3. ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว	☐ 4. รับจ้างทั่วไป
☐ 5. เกษตรกรรม	☐ 6. พ่อบ้าน / แม่บ้าน
☐ 7. อื่น ๆ โปรดระบุ _____	

มารดา

☐ 1. รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	☐ 2. บริษัทเอกชน
☐ 3. ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว	☐ 4. รับจ้างทั่วไป
☐ 5. เกษตรกรรม	☐ 6. พ่อบ้าน / แม่บ้าน
☐ 7. อื่น ๆ โปรดระบุ _____	

ผู้อุปการะอื่น ๆ

☐ 1. รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	☐ 2. บริษัทเอกชน
☐ 3. ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว	☐ 4. รับจ้างทั่วไป
☐ 5. เกษตรกรรม	☐ 6. พ่อบ้าน / แม่บ้าน
☐ 7. อื่น ๆ โปรดระบุ _____	

11. ครอบครัวของท่านเป็นครอบครัวแบบใด

1. ครอบครัวเดี่ยว ประกอบด้วย บิดา มารดา บุตร
2. ครอบครัวขยาย ประกอบด้วย บิดา มารดา บุตร ปู่ ย่า (ตา ยาย)
3. อื่น ๆ โปรดระบุ _____

12. บิดามารดาให้อิสระแก่ท่านในเรื่องการตัดสินใจใช้จ่ายเงินอย่างไร

1. ให้อิสระทุกครั้ง 2. ให้อิสระบางครั้ง
3. ไม่ให้อิสระเลย

13. เมื่อท่านเสนอความคิดเห็นในเรื่องการใช้จ่ายเงินของครอบครัว บิดามารดา ปฏิบัติต่อท่านอย่างไร

1. รับฟังทุกครั้ง 2. รับฟังบางครั้ง
3. ไม่เคยรับฟังเลย

14. บิดามารดาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้จ่ายส่วนตัวของท่านอย่างไร

1. ให้คำแนะนำทุกเรื่อง 2. ให้คำแนะนำเป็นบางเรื่อง
3. ไม่เคยให้คำแนะนำเลย

15. เมื่อท่านมีปัญหาด้านการเงิน บิดามารดา ปฏิบัติต่อท่านอย่างไร

1. ช่วยแก้ปัญหาให้ทุกครั้ง 2. ช่วยแก้ปัญหาให้บางครั้ง
3. ไม่เคยช่วยแก้ปัญหาเลย

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัว

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความถี่ของกิจกรรมที่ครอบครัวของท่าน
ปฏิบัติตามสภาพความเป็นจริง

5	หมายถึง บ่อยมาก	คือ	ปฏิบัติประจำเกือบทุกครั้ง หรือ ทุกครั้ง
4	หมายถึง บ่อย	คือ	ปฏิบัติน้อยกว่าบ่อยมาก
3	หมายถึง ปานกลาง	คือ	ปฏิบัติครึ่งหนึ่งของทั้งหมด
2	หมายถึง น้อย	คือ	ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง
1	หมายถึง น้อยมาก	คือ	ปฏิบัติน้อยที่สุด หรือ ไม่เคยเลย

ข้อ	ข้อความ	5	4	3	2	1
1.	ซื้อของยี่ห้อดังราคาสูง					
2.	ซื้อของตามความพอใจโดยไม่เปรียบเทียบราคาก่อนซื้อ					
3.	ซื้อของตามแฟชั่นมากกว่าความจำเป็น					
4.	รับประทานอาหารนอกบ้านตามภัตตาคารหรือร้านอาหารที่มีราคาแพง					
5.	เปลี่ยนโทรศัพท์มือถือ หรือเครื่องใช้ในบ้านอื่น ๆ ตามสมัยนิยม					
6.	เปิดไฟฟ้า/พัดลม/เครื่องปรับอากาศทิ้งไว้ขณะที่ไม่ได้ใช้งาน					
7.	ใช้โทรศัพท์พูดคุยเล่นโดยไม่มีธุระจำเป็น					
8.	เปิดน้ำทิ้งหรือไหลล้นภาชนะ					
9.	ดืมเครื่องดืมประเภทแอลกอฮอล์ต่างประเทศ/ราคาสูง					
10.	ใช้เวลาว่างโดยการไป ช้อปปิ้ง					
11.	ไปชมภาพยนตร์ตามโรงภาพยนตร์					
12.	เล่นอินเทอร์เน็ต หรือเกมส์คอมพิวเตอร์					
13.	เล่นการพนัน ซื้อหวย ซื้อล็อตเตอรี่					
14.	เล่นกีฬาที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง เช่น ดิกอล์ฟ ซิม้า โยน โบว์ลิ่ง					
15.	ซื้อแผ่น CD หนังสือและเพลง					
16.	พักผ่อนตากอากาศในสถานที่ที่เสียค่าใช้จ่ายสูง					
17.	ไปสังสรรค์กับเพื่อนตามห้องอาหารหรือสถานบันเทิง					
18.	ไปฟังเพลงและร้องคาราโอเกะตามห้องอาหาร / สถานบริการ					
19.	ใช้อาหารเสริมสุขภาพจากต่างประเทศ / ราคาแพง					

ข้อ	ข้อความ	5	4	3	2	1
20.	ออกกำลังกายตามสถานบริการราคาสูง					
21.	เข้ารับบริการในสถานเสริมความงาม					
22.	ใช้เครื่องสำอางค์ต่างประเทศ ราคาสูง					
23.	คิมน้ำผลไม้สำเร็จรูป					
24.	รับประทานผลไม้จากต่างประเทศ / นอกฤดูกลาง					

ตอนที่ 3 การใช้จ่ายของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

- ท่านใช้จ่ายโดยเฉลี่ยเดือนละ _____ บาท
- ค่าใช้จ่ายที่ท่านได้รับในแต่ละเดือนพอเพียงหรือไม่ (ถ้าตอบว่า พอเพียง ให้ข้ามข้อ 3, 4, 5)

☐ 1. พอเพียง มีเหลือเก็บ	☐ 2. พอเพียง ไม่มีเหลือเก็บ
☐ 3. ไม่พอเพียง	
- ท่านมีปัญหาค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอบ่อยครั้งหรือไม่

☐ 1. มีเป็นประจำทุกเดือน		
☐ 2. มีเป็นบางครั้ง		
☐ 3. ไม่เคยมีเลย		
- เมื่อค่าใช้จ่ายของท่านไม่พอเพียงท่านปฏิบัติเช่นใด

☐ 1. ขอบิดามารดาเพิ่ม	☐ 2. ขอบริจาคเงินเพิ่ม
☐ 3. ขอยืมเพื่อน	☐ 4. กู้ยืมเงินนอกระบบ
☐ 5. ทำงานหารรายได้พิเศษ	☐ 6. อื่นๆ โปรดระบุ

5. ท่านคิดว่าปัญหาการเงินของท่านเกิดขึ้นเพราะเหตุใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ซื้อสินค้าที่มีอื้อ ราคาสูง
2. ซื้อสินค้าที่ไม่จำเป็นต้องใช้
3. เทียวสถานเริงรมย์บ่อยครั้ง
4. ผู้ปกครองให้ค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอกับภาวะเศรษฐกิจ
5. ไม่มีการวางแผนในการใช้จ่ายเงิน
6. อื่น ๆ โปรดระบุ _____

6. ท่านมีการวางแผนการใช้จ่ายเงินส่วนตัวหรือไม่ (ถ้าตอบว่า ไม่มี ให้ข้ามข้อ 7)

1. มีการวางแผนล่วงหน้าทุกครั้ง   2. มีการวางแผนล่วงหน้าเป็นบางครั้ง
3. ไม่มีการวางแผน

7. ท่านมีวิธีการวางแผนการใช้จ่ายเงินส่วนตัวของท่านอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. จัดทำงบประมาณ รายรับ - รายจ่าย
2. จดบันทึกรายรับ - รายจ่าย
3. ทำรายการจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่ต้องการ
4. แบ่งเงินรายได้แยกเป็นส่วน ๆ
5. อื่น ๆ โปรดระบุ _____

8. ท่านคิดว่าควรมีการใช้จ่ายอย่างไรจึงจะไม่มีปัญหาทางการเงินเกิดขึ้น

(กรุณาเรียงลำดับตามความสำคัญ 1,2,3,)

- ..... 1. ใช้จ่ายเฉพาะที่จำเป็น
- ..... 2. ซื้อสินค้าราคาถูก
- ..... 3. ไม่ซื้อสินค้าตามแฟชั่น
- ..... 4. วางแผนการใช้จ่ายล่วงหน้า
- ..... 5. เพิ่มค่าใช้จ่ายให้เพียงพอ
- ..... 6. อื่น ๆ โปรดระบุ _____

9. ท่านเคยซื้อสินค้าโดยการผ่อนชำระหรือไม่ (ถ้าตอบไม่เคยข้ามข้อ 10)

1. เคยบ่อยครั้ง   2. เคยนาน ๆ ครั้ง
3. ไม่เคยเลย

15. ในแต่ละเดือนท่านใช้จ่ายเกี่ยวกับการนันทนาการ การพักผ่อน และการเล่นกีฬา มากน้อยอย่างไร
(กรุณาจัดลำดับตามปริมาณที่ใช้จ่าย 1,2,3)

- ..... 1. เล่นกีฬา
- ..... 2. การพักผ่อน ท่องเที่ยวตามสถานบันเทิง
- ..... 3. ชมภาพยนตร์
- ..... 4. เล่นอินเทอร์เน็ต เกมสื่อกอมพิวเตอร์
- ..... 5. อื่น ๆ โปรดระบุ _____

16. ในแต่ละเดือนท่านใช้จ่ายเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวอื่น ๆ มากน้อยอย่างไร
(กรุณาจัดลำดับตามปริมาณที่ใช้จ่าย 1,2,3)

- ..... 1. โทรศัพท์ / บัตรโทรศัพท์
- ..... 2. เล่นการพนัน / ซื้อลอตเตอรี่
- ..... 3. คืมเครื่องคืมที่มีแอลกอฮอล์
- ..... 4. สารเสพติด
- ..... 5. เทป /CD หนังสือและเพลง
- ..... 6. ค่ารักษาพยาบาล / ยารักษาโรค
- ..... 7. อื่น ๆ โปรดระบุ _____

17. ท่านใช้จ่ายเกี่ยวกับสิ่งต่อไปนี้ ประมาณกี่เปอร์เซ็นต์ของค่าใช้จ่ายแต่ละเดือน

1. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องแต่งกาย	ประมาณ _____ % ต่อเดือน
2. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา	ประมาณ _____ % ต่อเดือน
3. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ การนันทนาการ การพักผ่อน การกีฬา	ประมาณ _____ % ต่อเดือน
4. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร	ประมาณ _____ % ต่อเดือน
5. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ	ประมาณ _____ % ต่อเดือน

18. ในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว ท่านคิดว่าท่านจะช่วยเรื่องการใช้จ่ายในครอบครัวอย่างไร

---

19. ท่านมีวิธีการจัดการกับค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนของท่านอย่างไร

ภาคผนวก ค

การวัดความเชื่อมั่นได้ของแบบสอบถาม

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)**Reliability Coefficients**

N of Cases = 30.0   N of Items = 62

Alpha = .8832

การวัดความเชื่อมั่นได้ของแบบสอบถาม

ในการวัดความเชื่อมั่นได้ของแบบสอบถาม ได้มีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อถือได้ โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach และได้ $\alpha = 0.8832$ หรือ แบบสอบถามชุดนี้มีความเชื่อมั่นได้ 88.32%

สรุปได้ว่า แบบสอบถามชุดนี้มีความเชื่อมั่นได้สูง ซึ่งปกติแล้วค่าแอลฟาที่สามารถยอมรับได้ไม่ควรต่ำกว่า 0.70 (นงนุช ภัทรนคร 2538 : 329)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสุพรรณรัตน์ วัชรนฤมล
วัน เดือน ปีเกิด	7 มีนาคม 2502
สถานที่เกิด	อำเภอคำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
ประวัติการศึกษา	คศ.บ. (คหกรรมศาสตร์บัณฑิต) วิชาเอกผ้าและเครื่องแต่งกาย สถาบันเทคโนโลยี ราชมนycl พ.ศ.2523
สถานที่ทำงาน	สถาบันเทคโนโลยีราชมนycl วิทยาเขตตาก อำเภอเมือง จังหวัดตาก
ตำแหน่ง	อาจารย์ 2 ระดับ 7